

ФАНТАСТИКА

012

ОРФИЯ

ПСИХОПРОГРАМИРАНИЯТ

АТАНАС П. СЛАВОВ

АТАНАС П. СЛАВОВ
ПСИХОПРОГРАМИРАНИЯТ

chitanka.info

Може би кондафар, овладял силите на древните магове, който воюва срещу нас? От къде на къде такъв могъщ дух ще служи на жалките зъбълковци от Концентъра! Или посланик на все пак съществуващата Единна Същност, дошъл да постави Баюн на изпитание, да извиси мисълта му до пророчество?

За това някога в часовете по Приобщение беше говорил Едносъщния Тих Певец Дилетиле, но кой да му вярва? Какво, без дух да остане искаше проклетият Демон? Каква беше Целта? Имаше ли Цел?

Можеха да се предположат много неща. Прекалено много неща и всичките щяха да образуват неправилен кръг около центъра, защитен от посегателствата на познанието му.

ПРОЛОГ

— Господа стратегии и тактици! Създадено е непознато по своята сила оръжие, основано на разпадането на атомите. Неговата сила е огромна — ще се убедите сами. Наистина след прилагането му възникват вредни ефекти, но над тяхното отстраняване нашите учени работят активно. Господа! Нангар намери достойна опора на своята духовна непобедимост — това са учените — нашите учени! Те са наистина самоотвержени — един от тях, чието име няма да споменавам поради секретност, загуби зрението си при взрива. Моля, пуснете филма.

Фелдстратегът седна до Халбун и нещо му зашепна.

— Скоро ще издигнат и нашия Чувал — пропя в тъмнината Баюн.

Столът под началника на летището яростно заскърца, но къде ще откриеш в тъмното автора на гласа? Халбун не се съмняваше чий е този глас, но Баюн имаше авторитет сред изпитателите и никой не би станал свидетел. Началникът остави раздражението си за след филма, още повече че новото оръжие обещавахе да се окаже интересно.

Тази нощ летец-тактик Баюн за пръв път след детството си сънува кошмари. Присъни му се сянка от къща върху сянка от небе. Кой знае как, но беше гадно.

На другия ден се постара да забрави за тях.

I. ДЕМОНЪТ

От север идваше буря. Авангардът от смолисти облаци развърна своя фронт над хоризонта. Когато срещнаха погледа на Баюн, облациите отстъпиха в центъра, но хвърлиха в атака фланговите си колони. Лявата погълна слънцето и бетонът на летището потъмня.

Бурята идеше откъм Кондаф, където живееха враговете на Нангар, затова Баюн я презираше.

— Идва буря, летец-тактик — глухо каза Трелан Карус. Баюн му отвърна с форсаж на турбините, гласът на инженера изчезна. Сгънат от силата на вятъра, иззад жълто-синята барака притича Хлахх, махна небрежно с разрешителното флагче и побягна обратно. Самолетът на Баюн замислено се плъзна по бетона, без да забелязва пораслата между плочите трева. Вятърът се нахвърли върху него — амортизаторите злорадо скръцнаха. Първите капки дъжд се самоубиха върху стъклата на кабината. Баюн натисна до отказ акселераторния педал и изстреля самолета срещу облациите. Вятърът го тласна надолу — беше избързал, не му достигна скорост. Можеше отново да стъпи на пистата, но това би означавало отстъпление.

Тактиците не отстъпват!

Самолетът плъзеше нагоре през вбесения вятър. Баюн едва доловимо помръдваше лостовете. Чувстваше се като изсечен от камък — жива статуя на Летеца-тактик. Бранител на въздушните простори. В огледалото на задния прицел лицето на Трелан бавно, но сигурно пожълтяваше — инженер-стратегът еднакво зле понасяше пътуванията и по море, и по въздух. Бранителят на въздуха сви устни — присъствието на Трелан рязко ограничаваше свободата му. Въпреки стратегския чин Трелан си оставаше цивилен и Баюн не намираще никакви причини да го уважава. Скоро бяха над облачния фронт и в кабината блисна светлина. Облациите потекоха под тях. По краищата им прибягваха първите залпове мълнии. Гръмотевичните атаки проникваха през равномерното свирене на турбините. Налягането беше малко над нормата — Баюн дръпна вентила, самолетът шумно

въздъхна, обви се за секунда с облак пара и отново запя равно и уверено. Поривите на бурята го тласкаха нагоре, надолу, встрани — лицето на Трелан премина през всички степени на бледност. Няма как — създателят трябва да изпробва творението си сам, за да почувства духа му.

— Включвайте, летец-тактик! — дрезгаво заповяда инженерът.

Пръстите му побеляха върху дръжките на креслото.

Баюн фиксира педала в пределната точка, стисна с колене главния лост и с точно, красиво движение завъртя магнетото. Отново и отново. Едновременно пръстите на дясната ръка отвориха временния вентил, газът засвири вътре, полетя по тръбите назад към опашката и нахлу в дългата нелепа тръба под стабилизатора — реактивния мотор, творението на инженер-стратега Трелан Карус.

Зад самолета се точеше дълга димна следа. Баюн остави магнетото — газът вече се samozапалваше от горещите стени на мотора. Постепенно го обхвана възхищение, не, възторг! Стрелката на скоростомера отдавна беше опряла в края на скалата, а скоростта растеше — 400, 450, 500... 700 километра в час! От прибора нямаше нужда — с кожата си, с тялото си Баюн усещаше новата скорост. Реактивният мотор беше великолепен.

Толкова великолепен, че пилотът не можеше да го свърже с дребния, преbledнял от тласъците и люшкането човек на задната седалка.

Имаше, разбира се, и неприятни моменти — самолетът по-трудно изпълняваше командите, неохотно се подчиняваше, лостовете вибрираха, сякаш искаха да се разбунтуват. Но огромната сила на мотора беше несъмнена. Баюн хвърли самолета надолу, в бурята.

— Намалете, тактик! — хриптеше отзад инженерът.

Баюн се вслуша в задавеното му дишане и неохотно отпусна педала. Това не донесе облекчение. Пилотът съжали, че се е подчинил — загуби скорост от тласъците на бурята. Самолетът явно й се струваше отпаднал и тя се опита да го стисне в юмрука на смерча. Баюн я прокле през зъби и отвори докрай газовия вентил, като не пропусна да натисне педала отново до дъно. Реактивният вой удави дори воплите на вятъра. Баюн се погледна в огледалото — лицето му не беше преbledняло. Сега можеше отново да се издигне над облаците, но предпочиташе двубоя. С една такава буря човек можеше да бъде

откровен. С нея отношенията са ясни. С нея сложните дипломатически увъртания не минават. Нещата се решават от реакцията. Точността. Ръката върху завойния лост. Натиск. Главният лост — напред и веднага назад! Предният фронт е прегазен, отхвърлен, разпръснат от мощните рамене на крилете. Това не са цивилните плещички на стратега Трелан, който се опитва да надвика мотора, турбините и претоварването. Тук не е канцеларията, където дори прошепнатите заповеди звучат солидно и непреклонно. Тук е полет, господин инженер, дърво без корен, както му викат, тук е въздух ефирен и мек само когато падаш, а когато си насреща му...

— ... заповядвам ви, летец! — проби най-сетне бариерата на мислите му писъкът на Трелан.

Баюн се подчини, този път без неприязън. Поеха обратно, а зад тях бавно бурята изоставаше.

Приятно е да си победител.

След спирането на реактивния мотор турбините бяха странно тихи. Инженерът дойде на себе си, размърда се, започна несръчно да разкопчава коланите и да опипва парашута зад гърба си.

— Закопчайте се, господин Трелан — каза пилотът.

— Не чувам званието си, летец-тактик! — процеди Трелан.

— Закопчайте се, инженер-стратег.

Радостното настроение от полета угасна. Раздразнението отново изпълни пилота, напомни му, че в днешния полет той не е господар на себе си и самолета. Напомни му, че инженер-стратегът от секретния отдел Трелан Карус провежда полетни изпитания на новия (честно казано, негов) мотор и следователно има правото да командва един от най-добрите пилоти-изпитатели на Нангар.

Вече кръжаха над летището.

— Продължете изпитанието сам, летец-тактик — сухо каза инженерът. — След полета ще ми докладвате съгласно протокола.

Той отвори капака и заедно с ледения въздух вътре нахлу оглушителното свистене. Баюн знаеше колко е трудно излизането от задната част на кабината върху крилото. Знаеше, че може да помогне на Трелан с леко накланяне и издигане на самолета, но не му помогна. Проследи с поглед падащата фигура и сърдечно пожела блокирал парашут. Апаратът, разбира се, беше в ред, долу гостоприемно го очакваше главната писта и Баюн побърза да изхвърли от мисълта си

секретета Карус. Колкото и далеч да е, един висш офицер никога не може да бъде приятна мисъл.

Пилотът натисна едновременно завойната ръчка и лоста „крен-тангаж“. Самолетът, отново усетил твърдата му ръка, легна на крило, описа плавна дъга и полетя към пустинята. Чакаше го полетната зона и укрити сред дюнните мишени, които трябваше да бъдат разстреляни — първият в света реактивен самолет още не е доказал бойните си качества. Баюн предвкушаваше бъдещия летеж на куршумите. Всяка една от тези мишени би могла да се окаже кондафски танк — тежка железна кутия, от който ноктите на закалените куршуми трябва да изтръгнат жалките купчинки месо и кости, осмелили се да престъпят границата на велик Нангар...

... и очите му срещнаха Нангаруза — сляпата пустиня с кафяви зеници — гонени от вятъра храстови кълба. Нангаруза го погледна така студено, сякаш никога не го бе виждала, не го бе викала на бой, сякаш това е под нейното достойнство.

Пустиня на демоните.

Баюн изтръпна и стисна зъби. Отново му се удаде да прогони този глупав страх. Пустинята на демоните отново се превърна в познатото и изучено пясъчно море, въздухът над което пази раните си от многобройните полети. Летецът се намръщи, като разбра източника на тези идиотски настроения — сенките на редките облаци, остатъците от бурята, дошла откъм Кондаф! Мисълта за Кондаф подгони кръвта към лицето му. Пилотът се усмихна със злостно удоволствие. Една мисъл за Кондаф трябва да заслужава прилив на кръв, неслучайно инструктор-тактикът Тол обича да повтаря пред новобранците: „Повече кръв по лицето при учение — по-малко кръв по лицето в боя!...“.

Да, господа от Кондафския Център, или от Концентър, както предпочитате, на нас кръвта не ни се свида, с вас как е — не знаем. Или може би се надявате, че няма да узнаем? Смятате, че ако преди петнадесет години правителството на нашия Презитег... впрочем, господа кондафари, за вас той не е „нашият Презитег“, а неумолимият Президент-Стратег на Велик Нангар, който някога великодушно ви даде независимост и който, изглежда, ще си я вземе обратно, защото вие не сте дорасли до независимост, господа кондафари, и едва ли ще дорастете някога до нея.

Баюн плъзна поглед към пясъчните хълмове. Зоната на мишените приближаваше и той запали факела на реактивната струя. В движенията му имаше точност, онази точност, която се получава от чистия синхрон между целите и средствата — познанието за тези цели и владееенето на тези средства. От ялната вражеска същност, нейната мерзост и нищожество. Впрочем, една точност на истините винаги зависи от известна неточност на знанието — в случая онова знание, което дава представа за вътрешните пружини и зъбни колела на политическите механизми. И откъде би могъл летецът-тактик Баюн Глордах, двадесет и шест годишен изпитател при Фелдстратегиума, да се сдобие с това знание? Разбира се, не в петгодишното Едносъщно начално училище, където от потапяне в божествената същност на душевния фокус не оставаше време за учене на каквото и да било друго... Впрочем, слава на съдбата, Едносъщните бяха свалени по време на Великия Прелом и всички, насаждани със столетия обществено-божествени истини се оказаха пара под налягане и излетяха през крана, отворен от нетърпеливата ръка на група прогресивни промишленици и прагматични учени. Излетяха и се стопиха в бялото небе на Нангар. Едва ли му даде нещо повече и Тактическата школа, в която Баюн попадна веднага след Прелома (трябваше някак си да се заличи от биографията му петното от Едносъщното училище). След кратки размишления Саан Глордах избра за сина си военна кариера. А там всичко беше засенчено от изумителните машинни чудеса. В края на основния курс петнадесетгодишният Баюн неудържимо пожела да стане пилот. И успя, след щателни изпити и изпитания, след десетки неуспешни проби и нерешени задачи, но улеснен от безупречното си здраве и рефлексии. Тази победа като че ли беше негова — висшата школа за летци. Първите хора, причастни към птиците. Първите и единствените, защото само армията може да си позволи този лукс — самолетите са невероятно скъпи, а цивилната авиация прекрасно се задоволява с бавните, но сигурни дирижабли.

Баюн фиксира лостовете в онази позиция, която прави полета спокоен и уверен. Беше достигнал зоната на мишените.

Първата откри веднага — старо самоходно оръдие, покрито с маскировъчна мрежа. Издаваха го сенките, които ъгловато разсичаха мекотата на дюнните. Баюн заби в корпуса му два откоса бронейно-

термитни куршуми и без да се оглежда назад, полетя в спирално търсене.

В този момент по кабината му плъзна сянка — откъм слънцето идваше друг самолет! Пилотът с труд различи очертанията му в ослепителния кръг. Откъде накъде друг изстребител тук? Или може би това също е мишена... въпреки че никога не бе чувал за толкова далеколетящи безпилотни самолети. И освен това никой не би могъл да осигури за мишена чисто нов „Тарган“... „Тарган“!!! Кондафски „Тарган“!?

Докато мозъкът му проумяваше как на стотици километри от фронта се е появил вражески изстребител, ръката му тласна лоста, кракът натисна акселератора — и за десетина секунди „Тарганът“ се смали в малка точка, проблясваща над далечните мишени.

Едва сега, когато между него и врага бяха легнали километри, Баюн осъзна, че всъщност е избягал. А тактиците не отстъпват!

„Тарганът“ кръжеше там, където се бяха срещнали, сякаш знаеше, сякаш беше уверен, че Баюн ще се върне. Сега нямаше време за учудвания, шеги и проклетия. Баюн започна първия си истински бой, усети го във въздуха, в светлината, в стиснатите до схващане пръсти. Факелът на реактивната струя тласна самолета в остър вираж, изнесе го от прицелния ъгъл на изстребителя и го хвърли в атака.

Челна — тактиците не отстъпват.

Баюн не затвори очи, но престана да вижда. Очакваше удар, но нищо не последва. Усети болка в левия крак и разбра, че е натиснал педала на картечниците. Зрението се върна. „Таргана“ го нямаше. Баюн погледна надолу. Вражеският изстребител падаше, от разкъсаните му тръби бликаше пара и се смесваше с черния дим, обвил крилете. Баюн го последва, вече повярвал на очите си. Полетя успоредно на димната пътека, на десетина метра зад горящия изстребител, за да има време да излезе от пикиране, когато горящият враг се разбие.

„Тарганът“ не се разби.

На стотина метра над пясъка той направи рязък завой... не, какъв ти завой! Там, където до този момент беше горящата кабина, се оказа опашката. Изстребителят (въпреки че това беше невъзможно) се заизкачва обратно по собствената си димна пътека.

После имаше един безкраен миг на разминаване, когато вкамененият Баюн успя да види странното лице на другия пилот, да

долови безупречния полет на двете оловни струи, които точно и беззвучно разстрелват жизнените възли на неговото отчаяно тяло от тръпнешц метал. Витлата се разпаднаха като разкъсани цветя, левият елерон доби самостоятелност и изчезна в посока към слънцето...

Летецът-тактик не успя да се изплаши — навярно за това трябваше повече време. Успя само да разбере, че времето свършва. Всички спомени, за които то беше нужно, се възкачиха един върху друг. Баща му Саан Глордах се мъчеше да даде съвет — мъдър и универсален, съветът излиташе от устата му (но нали за това е нужно време), утаяваше върху лицето на бъдещата жена, която Баюн още не беше срещнал, през нея прозираха децата, върху тях се напластяваха и ги изтриваха съвсем неопределени силуети — уважението към бъдещия герой, верността към Презитега, щастието, че загива достойно и няма да попадне в плен, накрая съвсем отвлечената представа за това, как тактиците никога не отстъпват, не отстъпват, не...

Ръцете не дочакаха командата. Сами и решително те изравниха самолета, изтръгнаха пломбата на аварийния клапан. Парата оглушително засвири през долните вентили и малко преди удара пое тежестта на разбития самолет. Пробитото на няколко места крило заора в пясъка. Машината едва не се преобърна. Предното стъкло хласна Баюн в челото. Стиснал зъби, пилотът затърси санитарния пакет. Около него бясно се въртеше болезнена мъгла. Напипа допинга, изгълта цялата течност и притисна към черепа си ватен тампон. Светът стана по-ясен, звънът утихна. Главата му се оказа практически здрава, костите също. Останалото не беше толкова важно.

Той изпълзя от кабината, огледа се и се вкопчи в ръба. На двадесетина метра от него беше кацнал „Тарганът“. Кацнал непонятно как — зад колелата му нямаше следи — и кабината му се отваряше.

Баюн не можа дори да извади пистолета си — така го вцепени неговият враг. Не беше кондафар, в никакъв случай — такива кондафари нямаше и такива нангарузи нямаше, и никъде по света нямаше такива — с една глава по-висок от Баюн, когото в школата наричаха „колоната Баюн“, — толкова широк, че с труд се побираше в своята кабина, с коса и брада с цвят на пустинен пясък. Облеклото му — матовочерно, поглъщаше всички лъчи и го превръщаше в лишен от обем силует. От цялата му фигура лъхаше огромна гъвкава тежест.

Когато този човек — човек ли? — тръгна към него, Баюн разбра, че нещо липсва. И погледна надолу. Този човек — човек ли? — нямаше сянка.

„Демон“ — изхриптя Баюн и разкопча кобура си.

Така демонът стана за Баюн Демона.

Баюн се прицели. Малкият офицерски пистолет беше станал непривично тежък и неудобен. Първият изстрел нямаше успех. Вторият също. После пистолетът засече...

Пилотът с каменни пръсти завъртя предпазителя. Под дулото изскочи оксидиран нож. Ловкостта не трябваше да го подведе — отвличащо движение, острието под диафрагмата, юмрук в слепоочието...

Очите на Демона, сини като детска коса, бяха скептични. И този скепсис беше насочен към него, Баюн, към неговите усилия, които за съжаление няма да имат никакъв резултат — както нямаше резултат от превъзходството на реактивния самолет, разбит сега в пясъците на Нангаруза — пустинята на демоните.

Ръката му беше тежка. Баюн никога не беше виждал такива ръце. Това не беше просто сила, това бе наличие, присъствие подобно на природен закон. Ръката не просто го хвана за рамото — тя подкрепяше, насочваше, заповядваше. Не оставяше място за съпротива. Баюн пусна ръба на кабината, с безразлично движение хвърли пистолета и закрачи редом с черната фигура. Способността му да взема решения беше изтекла в пясъка. Двата стигнаха до „Таргана“, внимателно се качиха в кабината — Демона отпред, Баюн отзад, и излетяха.

Кабината смазваше с теснотата си. Всички мускули, всички мисли на Баюн омекнаха. За кондафските каторги малко се говореше сред летците-изпитатели, малко, но страшно. Впрочем и фронтите тактики не знаеха много за тези неясни ужаси, които сега за Баюн добиха съвсем конкретен смисъл.

Но пилотът Баюн не би бил пилот, ако страхът успееше да го парализира изцяло. Огледа се и видя, че „Тарганът“ малко се отличава от леките нангарски изстребители с дублирано управление. Наистина завоят се правеше с педали, а не с лост, но това можеше да се овладее. Предната седалка беше по-ниска и Демона седеше в нея леко приведен... А защо Демона? Откъде накъде Демон? Наистина висок и силен човек, но Баюн нямаше основания да се подценява. Освен това

се оказа, че от задната седалка може да се свали тежък и удобен болт. Оказа се, че „Тарганът“ няма заден прицел, нито каквото и да било огледало, в което да се виждат действията на седящия отзад. Оказа се...

... че не може да го удари. Сякаш във веригата от желание, решение, команда и удар се бе прекъснал тънък и незабележим нерв, някъде импулсът се бе препънал, за да се върне обратно в мозъка, притихнал и обезкуражен. Ръката, стиснала с побелели пръсти болта, не помръдна, сякаш единствен от останалите части на тялото нейният дух се бе оказал нерешителен.

— Върнете болта на мястото му, Баюн — каза Демона, без да се обръща. — Ще откачите седалката.

За пръв път Баюн чу гласа на Демона — плътен и силен, странно несъответстващ на тясното пространство в кабината, спокоен и отрезвяващ. В него имаше някакъв оттенък, който зачеркваше досегашните усилия и обръщаше значението на нещата. Огледа се навън, за пръв път откак бяха излетели наистина пожела да се огледа. И това, което видя, го накара да се изпоти. Ориентирите бяха познати и те съвсем не сочеха към Кондаф, към ужасяващите северни рудници, към безнадеждния позор на пленничеството. Местата бяха познати — халюцинации нямаше, — на хоризонта вече изплуваше родното летище. Същото, от което бе излетял преди три безкрайни часа. И сега се връщаше.

По-точно — връщаха го. А демонът? Или един Демон също може да полудее? Освен ако не ги... но самолетът прелетя над зенитния пояс, без нито един разрыв да пламне около него — кой знае как, отдолу не бяха забелязали посред бял ден вражеския изстребител! Оставаше неясно как ще ги приемат на летището (ако Демона има намерение да кацне... да, има, вече кръжи над главната писта и заема позиция). Недоумението от странното поведение на Демона се удави в радостта и само едно тгълче от съзнанието настръхнало съскаше, че един демон не може да полудее и щом той връща Баюн на собственото му летище, значи не е на добро, значи това влиза в плановете му, в демоничните му, без дух да останат, плановете...

„Тарганът“ кацна чисто и професионално, както никой от изпитателите не би кацнал на главната писта при поривист страничен вятър, когато е по-добре да се възползваш от спомагателните писти, но

Баюн винаги кацаше на Главната. Сега така постъпи и Демона. От диспечерската барака изскочи Хлахх и ухилен застана на пистата, сякаш не виждаше насреща си кондафски „Тарган“.

Излязоха. Хлахх изчезна зад самолета — извършваше техническите процедури по приемането. „Като че ли това е моят самолет“ — с равнодушие помисли Баюн, докато се влачеше след Демона. Кой знае защо, се обърна.

Това беше неговият самолет. Някъде там, над пустинята, или по обратния път, или над летището „Тарганът“ се беше превърнал в самолета на Баюн — познат до най-малката искра в алуминиевата обшивка, до обгорялата дюза на реактивния мотор, до новите, скоро сменени витла, които едва ли помнеха как са ги разкъсвали куршумите през кратката безкрайност на боя. „Демон“ — все така равнодушно си каза Баюн и отстъпи, за да пропусне демона през тясната врата на бараката. Е, да, какво е за един Демон такова елементарно чудо? Професия.

Но същото това ъгълче на съзнанието продължаваше злорадо да съска, че Баюн се крие зад суеверието, за да има приемливо обяснение, и че той нарича своя враг Демон, защото няма други названия, и че един демон би постъпвал много по-обяснимо и познато...

Коридорът беше изпълнен с шумовете, които се процеждаха през шперплатовите стени. Чуване на пишещи машини и буквени телеграфи, бръмчене на телефони и скърцане на дъски под нечии забързани стъпки... Демона отвори последната врата и въведе Баюн в стаята на тактик-аналитика Халбун Криш, началник на летището.

Баюн очакваше от своя шеф всичко друго — възмущение, изненада, псувня... Би допуснал дори и равнодушие, ако Халбун беше пил повече от обикновеното.

Но никога — раболепие. Раболепният Халбун беше толкова немислим, колкото и трезвият Халбун. Със стратегическите инспектори той се държеше грубо фамилиарно, с аналитиците от щаба — мрачно и надменно. Пред идващите понякога фелдстратези началникът успяваше да изрази дори благородно достойнство.

А сега той стана с ловкост, невероятна за обема му, направи нещо като поклон и без да каже дума, отстъпи към вратата. С жест, който би могъл да означава „не се тревожете, няма да ви преча“, Халбун изскочи

от кабинета си и тежките му стъпки загърмяха към изхода на бараката. Баюн и Демона останаха сами в захлопналата се наоколо тишина.

Пилотът не бе чувал такава тишина. Сякаш по стената се плъзна нещо невидимо и жадно за всеки звук. Баюн седна зад бюрото и съборената от него чаша се разби със звук на съдран плат. И в контраст с тази тишина Демона заговори със своя силен и кънтящ глас, който не можеше да не бъде чул.

— Вие предполагате, Баюн, че е безсмислено да ми задавате въпроси. Правилно — аз няма да отговоря на тях. Няма смисъл да търсите обяснение на станалото — то е толкова отвъд вашите представи, че вие дори няма да схванете неговата логика. Препоръчвам ви на първо време да не си блъскате главата. От днес вие ще започнете да вършите действия, които за вас може би ще бъдат нелепи, неморални или престъпни — но оценката им засяга вас, а не мен. Съобщавам ви това не за да ви унизя или за да издевателствам над вас. Просто е необходимо да знаете причината за тези свои действия, за да не сметнете, че сте полудял, и действително да полудеете от тази мисъл. Вие ще правите всичко това, защото аз го искам! Ще вършите тези неща според Предписанието, на което от днес ще се подчинява вашият ум. Не ви препоръчвам да се борите с него. В най-добрия случай ще получите нервна криза и главоболие. Донякъде мога да ви успокоя, че Предписанието няма да ви пречи да оценявате своите действия и да правите изводи от тях. Желая ви успех в моята цел.

Дъските изскърцаха под тежестта на Демона, вратата се захлопна. В този миг се върнаха шумовете на летището и канцелариите. Те отново превзеха кабинета на Халбун Криш, където сам, в средата на собствената си вселена Баюн трепереше така, както треперят децата след нощен кошмар. През цялото време, докато Демона говореше, пред него върху купчината книжа беше лежал пистолетът на Халбун. Пилотът не го докосна, защото знаеше, че няма смисъл. Баюн знаеше, че са му съобщили истина, която не се нуждае от доказателства.

Той знаеше, че ще се случи всичко, което му беше казано.

И това дори не беше обреченост, защото обречеността беше свързана с нещо очаквано, а той не знаеше какво го очаква. С обречеността изчезва страхът — а Баюн се страхуваше. За няколко

часа бъдещето му беше погълнато от неясна мъгла, през която се очертаваха само неясни, но заплашителни контури.

Затова Баюн взе пистолета от масата, освободи предпазителя и бавно обърна към лицето си никелираното дуло. Спусъкът беше непоносимо студен и Баюн с всички сили стисна клепащи, за да не вижда отражението си в блестящия метал. Оставаше само да премести пръста си половин сантиметър... но не го направи. В главата му нещо меко и внезапно се промени — сякаш върху киноекрана премина онази черта, която сменя кадъра с друг. Баюн старателно затвори предпазителя, остави пистолета на масата и излезе в коридора.

II. ВЕЧИНТ

Баюн се опита да задържи още малко сладостния уют на съня, но през прозореца се беше процедил изгревът — този безжалостен убиец на нощни илюзии. Предписанието също се включи и желанието да заспи отново изчезна съвсем.

Породистият фил, който нямаше име и се отзоваваше на прякора „Бу“, влезе в стаята с престорена леност, изви бодливата си опашка — и изведнъж с пъргав скок се оказа на стената, почти под тавана. Това беше покана за старата игра и Баюн с комично подражание на движенията му напрегна тяло и излетя от леглото.

За изминалите месеци като че ли беше привикнал към Предписанието. Но напрежението си оставаше. Отначало всеки момент очакваше неговият контрольор да изникне наблизко и да започне да го командва от висотата на огромния си ръст. После остана само чувството за неизменно и неизбежно присъствие на абстрактна и невидима *личност*...

Баюн се качи в гражданския автобус — до идването на военния оставаха двадесетина минути, валеше дъжд, а на спирката нямаше навес. В ранния час половината места бяха свободни. Баюн се разположи до прозореца. На задната седалка двама старци обсъждаха фронтните новини. Единият беше колониален ветеран и подчертаваше своето превъзходство толкова агресивно, че гласът му прехождаше в сопрано.

— Какво! Какво! Ти тогава си се молил на духа на майчиното мляко! С десет години съм по-умен от теб, така че не ми възразявай! Сега никой не умее да воюва така, сега има самолети и тези... танкове, и дирижабли, и картечници, и какво ли не още!

Старецът се задави от прилив на чувства и събеседникът му се вклини в паузата с неочаквано дълбок бас.

— Пък в нашето скривалище угасна осветлението и тъкмо бяха обявили тревога, та щях да си потроша главата...

— Да! Да! — изпищя бившият колониален офицер. — Трошахме си главите в кондафската мъгла, какво знаят сега! Тоя мой ревматизъм ми е като медал оттогава! Сега лесно се побеждава, като има картечници. Ами ако към бойния дух имаш само една скапана пушка? Какво? Какво ми възразяваш! Ти там щеше да се посереш в мъглата!

— Недейте така, господине, — обърна се Баюн. — В днешната война не е по-лесно. Днешните бойци също...

— Ти на колко си години, момчето ми?

— На двадесет и седем, но...

— Тогава какво ми говориш, мило момче! Много лесно ставате стратегии сега — ти май и фронт не си помирисвал, мило момче! Преди петнайсет години, когато бяха Едносъщните... Не ме гледай така, момчето ми! Аз и медал имам за участие в Прелома! И аз гоних Едносъщните! Да, кални бяха, корумпирани, мръсни, но имаха военни. Имаха офицери, мило момче, и държаха Кондаф в железни клещи!

— Пък при миналата бомбардировка се срути половината от скривалището, та затрупа десетина души — намеси се вторият старец. — Хубаво, че вратата остана...

— И при нас се срути — включи се жената до Баюн.

— Изгубих си купоните и докато ми извадят нови, все от спекуланти купувах. Тогава цените бяха... — Автобусът спря и жената побърза да слезе, така че никой не чу съображенията ѝ за цените.

Баюн равнодушно я проследи с поглед. Слухът му постепенно се изключи от шумните старания на старчето, което продължаваше да доказва нещо на въздуха пред себе си. Скоро автобусът навлезе в новия център. Баюн обичаше този провокиращ архитектурата на Вечинт аеродинамичен модел. Това беше по неговия вкус — напомняше за изящните линии на самолетите, приканваше към полети, вятър и нещо ново... Да, господа ветерани, новото идва и никакви възторзи по старата армия няма да го спрат. Вече петнадесет години Едносъщните не мърсят с присъствието си нангарския въздух. Наистина отделни изостанали типове продължават сутрин да търсят около пъпа си центъра на Единната същност, но, господа, това е просто смешно! Може би вие също търсите, господа ветерани? Сутрин?!

Зад завоя се показва бялата като обедно небе сграда на Фелдстратегуума. Всъщност животът беше прекрасен. Летец-тактик, който въпреки провинциалния си произход само за пет месеца се

издига до аналитик-стратег в секретния отдел на Фелдстратегииума — това, господо, е една невероятна кариера, която... е, да, разбира се, Предписанието.

Пред главния вход го спря — за негова изненада — Халбун Криш.

Баюн си спомни — някой му беше споменал — Халбун също се е добрал до столицата и е преминал на цивилна работа, но това беше отдавна. Верен на своите традиции, бившият началник на Баюн бе все така дебел и дружелюбно пиян.

— Баюн-чи, слава на съдбата! Велика съдбо, ти — стратег! Това заслужава да се полее! Не, не възразявай, аз те каня. Познаваш ли семейство Теракол?

— Чувал съм ги.

— Тази вечер — какво ще кажеш?

— Какво тази вечер? У тях ли?

— Разбира се, че къде другаде? А, ти не знаеш — аз сега съм командир на въздушната гара, разпореждам се с всички полети, а доста калуриси имат собствени самолети. Богати хора! И сега през вечер ме канят, пък аз им пускам по някой частен полет в повече... Или не пускам, то зависи от много работи. Та значи довечера.

— Нищо против. Кога точно?

— В седем, може по-рано, може по-късно, както искаш. За един калурис точността е нещо извън приличието, нали знаеш...

Халбун прощално фрасна юмрук по гърдния си кош, обърна се и с усилие натъпка корема си в тясната служебна кола. Баюн развеселен го изпрати с поглед и се упъти към главния вход. Вътрешната планировка на Фелдстратегииума носеше определен белег на архитектурна патология. За да стигне до нужния отдел, пилотът трябваше да прекоси цялата канцелария — нямаше друг път. И той премина — отново във властта на Предписанието, което го застави равнодушно да погледне към младата машинописка Игис Хоуфа. Девическите пръсти незабавно почнаха да грешат. Игис преглътна и се вгледа в ръкописа. После с трепереца ръка хвана гумата и започна да коригира пострадалия от чувствата текст.

Баюн усети болезнено всичко това с гърба си и ако не беше... но Предписанието вече командваше краката му да го изведат от

канцеларията, ръцете му — да затворят учтиво вратата, очите — да погледнат през прозрачната врата към секретарката Йохат.

Тя беше на мястото си във всеки един смисъл. Разпилените екзотични коси почти докосваха масата. Върху лицето ѝ устните сякаш търсеха спокойствието си, но намираха само тръпното очакване на някакво събитие. И никак не бе трудно да се отгатне какво събитие очакват. Тя изглеждаше потънала в работа, но Баюн не се съмняваше, че е вече забелязан. Той я доближи и отново, както при предишните разговори, усети познатото властно раздвоение. Предписанието го грабваше, формираше по някаква своя рецепта поведението и усещанията му — избутваше на преден план един друг Баюн — властен и хитър, силен и гъвкав, който елегантно се усмихва, с точно движение хваща облегалката на свободния стол, поставя го срещу нейното бюро и се настанява удобно.

— Вие сте непоправим тип, Баюн — каза с плътен глас Йохат. — Не разбрахте ли, че с вашата тактика няма да постигнете нищо?

— Това не е тактика, прелестна Йохат.

— А какво е?

Тя го гледаше непревземаемо, но Предписанието не се лъжеше — в тона ѝ присъстваше затаено желание. Добре регулираните емоции не бяха в състояние да победят непреодолимото желание на самката.

— Това е стратегия.

— Не ви разбирам, Баюн!

— Много просто, прелест моя. Вие сте най-изумителната жена, която съм срещал, и без дух да остана, ако си позволя да не ви притежавам!

Той внезапно се изправи, мина зад гърба ѝ и преди тя да се обърне, потопа пръсти в пищните коси.

— Нямаме друг избор и двамата, скъпа Йохат. Нито аз мога да се откажа от вас, нито вие да ми се противопоставите! Така че колкото по-бързо се примирим със съдбата си, толкова по-скоро ще бъдем щастливи.

— Но, Баюн, как...

— Няма „как“, скъпа, няма как.

И с една силна целувка стратегът приключи всичките ѝ възражения. После, без да отдалечава лицето си, тихо запита:

— Довечера си дежурна, нали?

— Да...

— От колко часа?

— От полунощ.

Под пръстите на Баюн раменете ѝ потръпнаха в някакъв сладостен спазъм на ужас, примирение и желание.

— До полунощ — прошепна Баюн, изправи се и без да изпуска от капана на очите си замъглените ѝ зеници, отвори вратата зад себе си. Той не можеше да знае, че току-що бе разиграл психомодел на поведение, прочетено в най-интимните ъгълчета на Йохатината душа: това бе онзи идеал за мъжка власт, който тя никога не би признала пред себе си.

Баюн отново продефилира край машинописките със студено равнодушие — състояние, поддържано колкото от Предписанието, толкова и от отчаянието. Предписанието се беше върнало в позицията на наблюдател, без да му пречи да разбере до каква степен Игис остава за мечтите и сънищата. И че по-добре ще е да напусне тази област. Надеждите за спокойно семейно гнездо, взаимна и споделена любов — всичко това избледняваше и треперещо отстъпваше пред гръмкия вътрешен глас на Предписанието: „Игис е незначителна машинописка, а Йохат е секретарка на фелдстратега Гарлик — човека, който непосредствено завежда секретната военно-научна документация!“. Трябваше нещо да се прави с тази документация. Баюн още не знаеше какво ще трябва да направи.

Докато се справяше с онова нещо, клобочещо в гърдите му, пилотът успя да завие по коридора, да отвори вратата с табелка „Проекти и разработки на нови авиоконструкции“ и да се настани зад бюрото. Тук беше неговият кабинет: всичко наоколо говореше, че си е на мястото.

Потъна в десетките неприятни дреболии. Прехвърляше донесенията и гримасата му ставаше все по-кисела. Южните заводи забавяха доставката на алуминий. Новодошлите акумулатори бяха прекалено тежки и електротехниците срочно искаха други. При третата проверка на здравина се беше счупило едно ребро. Конструкторското бюро се оплакваше от недостиг на копировчици, мотористите искаха повторно изпитание на дюзите поради грешка в първоначалния протокол, двама инженери бяха задържани от Контролицията поради изтичане на информация и като връх на всичко

срочният формуляр на Гарлик искаше пълен отчет и настояваше да се ускори работата...

„Велика съдба, какво общо имам тука аз! — вътрешно стенеше Баюн. — Това е работа за администратор! Но не, строил се самолет и летец трябвало да отговаря за строежа. Вие, аналитик-стратег Баюн, ще оправдаете възложената отговорност като пилот с дълъг стаж и прекрасни препоръки... Без дух да останете, канцеларисти проклети...“

Баюн едва не изчатка последната си мисъл по буквения телеграф, но нещо го спря навреме. (Нещо ли, много ясно кое беше това „нещо“, което го предпазваше от всички неразумни действия, което му подаваше нужни усмивки пред нужни хора и стремглаво дирижираше кариерата му!) Бившият пилот предаде няколко разпореждания по секретната линия и се зае с отчета. Когато постави последната точка на последната страница, работното време беше свършило.

Той остави зад гърба си мраморните колони на главния вход и се потопи в светлината на ярките улични фенери. Магазините вече бяха затворени. Над витрините на по-малките висяха щори, поголемите искряха с рекламни светлини. Автомобилите постепенно намаляваха и топлата влага, която изпускаха парните им турбини, постепенно се разтваряше във вечерната прохладна сухота.

Впрочем правият като прожекторен лъч булевард „Прелом“ не утихваше дори и през нощните часове. След дълго чакане и почти загубена надежда Баюн случайно успя да хване таксовоз. Назова адреса на Теракол и заби поглед в стъклото, като игнорираше опитите на шофьора да го заговори. Във Вечинт това се считаше за некултурно.

Семейство Теракол живееше извън града в разкошната вилна зона Калуро. Животът там си оставаше същият почти две столетия. Вейнията на буреносните промени достигаха там като лек полъх на нова модна линия в облеклото и архитектурата, освежаване на интериора или поведението, без много да се излиза от добрата традиция. Дори Прелома не размести много нещо сред тези достойни люде, освен някоя нова клюка или нов герой за коментиране. Жителите на Калуро имаха достатъчно пари и благоразумие да не се компрометират с пряко служене на която и да било власт и същевременно да дърпат нишките на финансовата игра — всяка власт се нуждае от нея, независимо дали ще се нарича Храм на Единната

Същност или Фелдстратегуим. Пред тяхното бъдеще не надвиснаха облаци. Те живееха в Калуро и се наричаха „калурици“. В която и да било държава — съюзна, вражеска или неутрална — „калурици“ звучеше къде по-авторитетно от „нангаруз“. Това обясняваше всичко или поне някои неща.

В преддверието на големия салон Баюн подмина услужливата стойка на лакея, една-две минути се повъртя пред огледалото. С машинални движения обходи идеално обтегнатия мундир и с одобрение констатира, че мустаците, които наскоро си бе пуснал, не изглеждат като залепени върху кръглото му жизнерадостно лице. И през цялото време търсеше в себе си глас. Но Предписанието мълчеше. Или във всеки случай намираше действията му за правилни.

Влезе в салона. Първото впечатление от огромните размери на тази зала почти веднага се удави в дъгоцветния хаос, където езерото от разговори само от време на време се набраздяваше от кръговете на някой ловко маскиран скандал. Баюн плъзна поглед по тази кипяща от непонятни движения маса, навярно щеше да се почувства ужасно самотен, ако сякаш по желание на духовете не се беше появил Халбун.

— Ще ми бягаш, а? — изригна той със среднопиян глас. — Гледам аз, няма го Баюн-чи, а-а, нищо, викам, ще доплува рибката, не я канят всеки ден на такъв тиган!

Баюн се готвеше да се разсмее гръмко, но Предписанието го ограничи само до лека усмивка.

— Как е тук, Халбун-чи?

— Как да е, бе приятел? Щом си за първи път тук, учи се и свиквай. И да не си посмял да скучаеш!

Докато го инструктираше, Халбун мощно си пробиваше път към някаква цел. Това не му струваше кой знае какви усилия, защото всички пред него с лек ужас отстъпваха пред шкембестата му маса. Скоро Баюн беше изведен до неголям бар с три масички пред него. Няколко секунди след като се настаниха, и пред тях вече стърчаха високи чаши с коктейли — специалитетът на Теракол за тази вечер.

— Пий, Баюн-чи! — загърмя Халбун без особено уважение към етикета. — Страхотен нектар! След втората глътка в главата ти започват да бръмчат ма-а-лки самолетчета, затова му казват „Мечтата на летеца“. И хич да не ти е чудно, бивши пилоте, сега самолетите са на мода, храбрите авиатори също. Така че не ми струваше нищо да те

препоръчам като подходящ гост. Скоро ще те помолят да разкажеш нещо интересно, затова отсега измисляй подробности и не се тревожи за достоверността, тук никой не разбира от истински пилотаж, хе-хех-хе! Виждаш ли си някой от техните самолети? Сандъци, правени по поръчка. Колкото щеш устойчивост и никаква маневреност — най-простият лупинг не става с тях... Един момент, че идват домакините и трябва да те представя.

Халбун скочи с неподозирана пъргавина. Към масата се беше приближила любопитна двойка. Несъмнено господин и госпожа Теракол бяха двойното бижу на своя салон. Дамата например само човек с хипертрофирана тактичност би могъл да нарече пълна. Роклята ѝ, конструирана от шивач-виртуоз, имаше стойност на скулптурно произведение и успешно покриваше почти всички гънки на невероятно сложното ѝ телосложение. В сравнение с нея Халбун изглеждаше строен като кинолюбовник.

За господин Теракол веднага ставаше ясно, че количествено той присъства далеч по-малко от своята съпруга. Дългото му кльощаво тяло преминаваше в неестествено дебел врат, увенчан от заобления завършек на нещо като глава. Лицето с бегло скицирани очи, устни и брадичка би било направо незабележимо, ако не беше носът. Огромен, месест, леко извит надолу, той впечатляваше с уникалната си окраска. Баюн усети неволно уважение към природата, способна да сътвори такива носове.

Семейството седна на двете свободни столчета.

— Господа, приятна вечер... приятна вечер!

Двамата говореха почти едновременно, с почти еднакви гласове повтаряха почти еднакви фрази — създаваше се впечатление, че говори един и същ човек, страдащ едновременно от заекване и раздвоение на личността.

— Разбира се, приятна, как иначе, хе-хе-хе! — възкликна Халбун и направи полупоклон. — Разрешете да ви представя моя приятел — пилот-стратег Баюн Глордах, за когото ви разказвах — пилот без съперници!

— Радваме се... разбира се... радваме се! — живо избъбри семейството. — Надяваме се... разчитаме, че ще ни разкажете нещо интересно... нещо интересно?

Баюн сдържано кимна.

— Но не, не сега... не веднага! — побързаха да уточнят двоицата. — По-късно, когато се съберем... когато се съберем повече хора.

Хармоничната двойка стана, поклони се с несъмнено изящество и тръгна към следващата партида новопостъпили гости. Халбун ги изпрати с поглед.

— Какво ще кажеш? Теракол са пикантерията на Калуро.

— Наистина пикантерия — леко замаян отвърна Баюн. Под маската на плодовите нектари, спиртният процент на коктейла коварно се бе промъкнал в мозъка му.

— Пий, подхвърчай, летецо Баюн! — фалцетно се провикна Халбун. — Утре не те чака летището, не си мисли дали техниците са подготвили самолета ти, бивши пилоте! Сега си стратег, свърши се с тактиката. Стратегията е голямо нещо, това не са ти самолети. Това са бюра, столове, телеграфи, секретарки... Като секретарката на твоя Гарлик, например... Голяма работа!

— Е, да — уклончиво промърмори Баюн. — Само че, разбираш ли, понякога ми се иска... какво съм почнал, нищо не...

— А-а-а, разбирам аз, много добре разбирам! Не гледай, че съм пиян. Те, пияните, понякога виждат по-добре. Искат ти се старото, нали? Пак полети, вятър, облаци и всичко останало? Много искаш, стратег, много искаш. Това е за дребните тактически рибки. Стратезите нямат време за такива неща!

Баюн усети непреодолима отврата към Халбун. Ти ли ще ми пееш за вятър и полети, Халбун-чи, дете от две години не си възнасял шкембето си към небето? Ти ли, Чувале, та за мен не е имало сутрин, в която да не пробия с челото си облачната стена и да не накарам Нангаруза да изпълне пясъци под мен! Без дух да остана, ако мога да забравя всичко това.

Баюн тръсна глава и се огледа. Наоколо равномерният кипеж на тълпата не беше преставал нито за миг и край малката като островче маса на двамата бивши пилоти прелитаха късове от диалози: „... да се изстребват, защото докато са живи, непрекъснато са под влияние на своите вождове, техния, как беше там, Кондафски Концентър или нещо подобно, а вождовете все гледат да изхранят народа си от съседската хазна, а не от своята...“, „... разбери, много са ми необходими, но на такава цена не мога да си позволя...“, „... мога да намаля с един

процент, но...“, „... изумителни ръце имате, скъпа, с такива ръце...“, „... изобщо! Кондафарите се размножават със страшни темпове и ако седнем да се церемоним...“.

Някой мина край тяхната маса. Мина, без да спира, с безразличен израз, но Баюн долови остър мигновен поглед и усети, че непознатият за секунда го е огледал, претеглил и преценил. Впрочем непознат ли? Той познаваше това лице. Не в цветове — виждал го бе на снимка или на филм, въпреки че едва ли беше киноартист... Отзад долетяха приглушени реплики: „Прав сте, униформата му е стратегическа“, „Е, убедихте ли се?“, „Казвате, че станал стратег за няколко месеца?“, „Именно“, „Бихте ли ме запознали с него?“, „Съжалявам, не го познавам лично. Впрочем не се познавам и с вас, извинете“, „Нима не ме познахте?“, „Съжалявам, но...“, „Е, и аз съжалявам“.

Баюн ясно разбираше, че този разговор не е предназначен за неговите уши, но Предписанието, кой знае защо, беше решило да усили слуха му, докато отвори от шума точно този разговор. Предписанието обичаше такива неща. Баюн крадешком се обърна. Непознатият беше станал и любезно се кланяше. Събеседникът му сви рамене и посегна към чашата си. Онзи премина обратно край Баюн и отново го обля със странния си поглед.

— Халбун-чи, този познаваш ли го? — сръга задрямващия дебелак Баюн.

— Не — изръмжа командорът, — но щом се интересуваш, ще разбера. Тук си имам осведомителни канали.

Десетина минути по-късно Халбун се върна с разочарована физиономия.

— Изложиха се моите агенти, без дух да останат. Никой не го познава, дори и Теракол. Всички смятат, че е дошъл с някой от останалите. Зарежи го, за какво ти е притрябвал?

Баюн не отвърна. Нещо в него се размърда, надигна се, заинтересувано наостри уши и го накара да потърси с поглед непознатия. Откри го недалеч от бара в компанията на енергичен шишко. Подпрян на огромен декоративен свещник, той увлечено слушаше вица на събеседника си.

— Отива той в Контролицията и разправя: „Така и така, изчезна ми жената“. „Добре де, викат му, опиши я.“ „Ами, вика той, висока е... — разказвачът посочи с ръка някъде на равнището на гърдите си —

широка е... — ръцете му се разлетяха, за да очертаят могъщи рамене, — а носът й... — дланта му погали въображаем нос с невероятни размери. — После дълбоко се замислил и махнал с ръка: Абе кво ще я търсите!“

Непознатият ентусиазирано зацвили. Баюн ясно прочете изкуствеността на смеха му — защо да не ти се посмеем, глупако, щом си ни нужен... Този човек определено го тревожеше. Тревожеше го и кръглото му, напукано от вертикални бръчки лице, върху което големите чувствени устни изглеждаха като поставени допълнително. Не му харесваха отворите на малките пронизителни очички, които в определени ситуации могат неуловимо да се превръщат в късчета мътно стъкло. При бурния престорен смях те съвсем потънаха между бръчките. Главата на непознатия заприлича на изсъхнал, сбръчкан плод.

Баюн най-сетне можа да отклони поглед. Предписанието повече не се интересуваше от непознатия. Около масата се бяха събрали седем-осем души, които начело с Теракол очакваха от него обещаното „нещо интересно“. Предписанието пое инициативата. Баюн следеше отстрани игривата логика на разговора си, учудваше се на остроумието в своите реплики, на способността да се пренагажда към всеки един от събеседниците. Не можеше само да долови Целта. Тази безпомощност събуждаше в него мисълта, че трябва да направи нещо, например да млькне рязко в средата на фразата, да прекрати тази недостойна словесна еквилибристика, да стане... нищо. Решимостта идваше на вълни и изведнъж изтичаше някъде навътре, оставяйки след себе си леко болезнена празнота. Когато го оставиха на спокойствие, Баюн стана и погледна към Халбун. Командорът на Вечинтската въздушна гара кротко похъркваше на стола си. Пилотът уморено се усмихна и се запромъква към изхода. В ушите му шумоляха интимни разговори: „Драги мой, сега положението е в твои ръце. Като го притиснеш с онези акции, дълго няма...“, „... какви деца, какви деца само! Казвам й вчера, защо ти е нов модел, старата още вози, а тя: Старец, вземи се стегни, нали пред хора се явявам, и теб излагам вече...“. Недалеч от тежката, безвкусно обкована с черно желязо врата на салона семейство Теракол обсъждаше нещо, изглежда от жизнена важност. Господин Теракол оживено кимаше в такт на думите си. При неговия ръст това движение изглеждаше като че ли кълве главата на своята съпруга,

която в отговор вадеше и прибираще подобната на чекмедже месеста долна челюст. С безразличен поглед на човек, който търси тоалетната, Баюн мина край тях. Вратата отсече пъстрите шумове на залата.

Едва когато нощният въздух лъхна през яката на мундира, съзнанието му се проясни достатъчно, за да си зададе въпроса: защо беше необходимо това прибързано напускане и закъде трябваше да бърза толкова? Отговорът не закъсня. Ръката, тласната от вътрешен импулс, извади часовника от нагръдния джоб. Наближаващите полунощ стрелки сочеха: Йохат!

III. КРИЗА

Тръгна към града пеш. Имаше достатъчно време. Под краката му равнодушно мълчеше невидимият път и изтичаше в меката пролетна нощ. Беше сезонът, когато в небето са и двете луни — когато хладната равномерна светлина на Зун се смесва с тревожния пурпур на Себенера и връща древността на Нангаруза — старото име на тази страна, сега запазено само за голямата пустиня в средата на континента. Според езическата нангарузка вяра любовта се раждаше тогава, когато мъжът Зун се срещне в кристалния нощен купол със своята Себенера. Това означаваше пролет, движение и трескаво търсене, неспокойно напрегнато чувство за обновление на досадното прохладно битие на отминалата зима. Да, езичеството изчезна, смазано от настъпващата Единна същност. Много монарси паднаха, нови правителства и религии идваха, но пролетите оставаха същите — мъжът Зун намираше своята Себенера, спокойният хлад закипяваше от тръпния пурпур и дълбоко под здравия разум се надигаше тревогата на онези стремежи, които някога бяха породили езичеството и неговата любовна поезия.

Баюн не познаваше тази поезия. Носен от Предписанието, той приближаваше града, без да се разсейва от магията на околния пейзаж. Мисълта за предстоящата среща с Йохат отново бе изтласкала на повърхността спомена за Демона.

Кой беше Демона?

Без дух да остана, трябва поне да предполагам нещо. Човек в края на краищата трябва да предполага нещо, ако не иска някоя сутрин да се събуди от шума на своята кръв, която изтича през разрязаните вени. Баюн крачеше с широко отворени очи, но дори смесената светлина на Зун и Себенера не можеше да освети в мозъка му черния силует на Демона. Не можеше да проникне в невероятните, сини като детска коса очи, пълни с чувства и мисли, които нямат имена на нангарски, защото никой никога в този свят не е имал такива... Един и същ въпрос, вече половин година един и същ въпрос...

Кой е Демона?

Може би кондафар, овладял силите на древните магове, който воюва срещу нас? Откъде накъде такъв могъщ дух ще служи на жалките зъбълковци от Концентъра. Или посланик на все пак съществуващата Единна Същност, дошъл да постави Баюн на изпитание, да извиси мисълта му до пророчество? За това някога в часовете по Приобщение беше говорил Едносъщният Тих Певец Дилетиле, но кой да му вярва? Какво, без дух да остане, искаше проклетият Демон? Каква беше Целта? Имаше ли Цел?

Можеха да се предположат много неща. Прекалено много неща и всички те щяха да образуват неправилен кръг около центъра, защитен от посегателствата на познанието му. Истината.

Баюн не я знаеше. Това беше страшно.

С изминатите километри около него се сгъстяваше градът. Зачестиха горящите фенери — започваше булевард „Прелом“. Тяхната светлина заглуши луните и се връза в очите на пилота с агресивната си празничност. Предписанието вече разливаше в гънките на мозъка прилива на нова воля. Баюн ускори крачка, зави зад познатия ъгъл и се изкачи до главния вход на Фелдстратегиума. Показа на постовия своя секретегски пропуск, мина покрай уставния му поклон, пресече коридора и отвори вратата на канцеларията.

Йохат го чакаше. Когато влезе в стаята ѝ и спря изненадан от тъмнината вътре, тя изневиделица го прегърна. Баюн сграбчи извивката на кръста и плъзна ръце нагоре. В тъмнината лицето ѝ безизразно се белееше, само черните отвори на очите разнообразяваха повърхността му. Младежът, скрит дълбоко в Баюн, който редките срещи с момичета далеч не бяха направили ловък, с ужас и страхопочитание следеше властните действия на ръцете си, силните си длани, които караха тялото на Йохат да се огъва, устните си, които я караха да стене и отмята глава назад, краката си — пружиниращи и уверени, които я повеждаха към големия просторен диван в преддверието на кабинета — дивана с най-пикантната слава във Фелдстратегиума...

Йохат не заспиваше. Баюн търпеливо изчака десетина безкрайни минути, за да разбере, че жени като Йохат не заспиват лесно. А тя трябваше да заспи, защото всичко си губеше смисъла. Предписанието напираше и младият мъж, натегнат като пружина, повтаряше наум:

„Спи! Спи най-сетне. Не ти ли стига! Спи. Спи!“ . Ръцете му силно стискаха раменете ѝ, в очите му, вкопчени в нейния поглед, гореше заповед: „Заспи!“ . И той усети как Йохат омекна в ръцете му. Лицето ѝ стана умиротворено. С лениво движение го погали, сгуши се под мишницата му и затвори очи.

Баюн предпазливо се измъкна от топлината ѝ и стана. Нямахше съмнение в дълбокия ѝ сън и той, прекрасно ориентиран в непознатата тъмнина, влезе в кабинета, както си беше гол. Огромната метална каса сега беше само един по-плътен къс от мрака. Действаше така, сякаш беше ден. Но това беше другият Баюн. Предишният, изтласкан встрани, отново наблюдаваше движенията на своето тяло. Ръцете му опипваха сейфа. С ужас усещаше как дебелината многослойна врата става осезаема и видима в цялата си дебелина. Проявяваше се сложната система на шифровата ключалка. Полупрозрачни зъбчати колела, лостчета, заплашително жълти кабели на алармената инсталация и успокояващо зелено сияние на копчетата за тяхното изключване. Баюн ги изключи — преди той изобщо не подозираше за тяхното съществуване. Циферблатите покорно защракаха под пръстите му. Три, седем, пауза, пет, осем, пауза, отново пет, пауза, четири... Баюн отвори сейфа и замря. Не от страх, не от нещо външно, което може да го разобличи. То беше отвътре. Излетя някъде от гърдите или от главата? Прелетя по тунелите на ръцете, които сега бяха станали кухи и кънтящи, вля се в пръстите, задвижи ги с абсолютна точност и акуратност, както биха могли да се движат само каменните статуи пред входа на Фелдстратегуума. Безупречно протягане навътре, в абсолютната тъмнина на сейфа. Пръстите пълзят между папките, четат надписите им. Най-долната! Виждащите пръсти я измъкват. Те считат, че вече може да бъде запалена лампата. Настолната лампа на бюрото на фелдстратега Гарлик. Папката се разгръща леко. Очите се впиват в тънката хартия, изпъстрена с чертежи и формули. Полуживият, тръпнещ дълбоко вътре Баюн също се взира в тези формули, но не разбира нищо. Пръстите мълниеносно разгръщат лист след лист, очите с фотографическа скорост съобщават на Предписанието смисъла на видяното. И още, и още...

Аркс!

Нещо се случи. За пръв път тази нощ Баюн управляваше тялото си дотолкова, че да може да вдигне глава и да се огледа. Да вдигне

глава вътре в себе си, да се огледа вътре в себе си и да разбере, че този странен звук е прозвучал там. И това е бил викът на Предписанието — вопъл на отрицание, на констатация, че всичко това, което пръстите са разгръщали, а очите прочитали и преценявали, не е необходимото.

И Предписанието заглъхна. Избяга като пребит фил в най-далечния ъгъл на душата му. Опустошен и вдървен, Баюн затвори сейфа, с остатъчно съзнание и остатъчна воля върна кодовия циферблат в старото му положение, включи алармената система и излезе. Край дивана, където спеше Йохат, поспря, облече се, взе от бюрото й лист и молив и написа: „Скъпа Йохат, извинете, че ви оставям, но държа да се прибера вкъщи. Надявам се, че сте спали добре. Баюн“. После постави листа до възглавницата й така, че да го види веднага след като се събуди. Излезе в коридора, внимателно и безшумно затвори вратата. И побягна под безразличната светлина на дежурните лампи, през застиналите геометрични гърчове на коридорите, по паркета, потъмнял от дисциплинирани стъпки. Баюн бягаше към изхода, обвит от оловна задуха, бягаше по-далеч от извършеното неизвестно защо, неизвестно с каква цел, недостигната цел... Предписанието не се намеси, не попречи на ужаса. Напомни му само да забави тичането, да го намали до военна крачка, за да премине покрай постовия, без да внушава подозрение.

Дълбокият нощен хлад направи това, което Баюн бе очаквал от Предписанието — донесе успокоение. Не пълно, но поне някакво. Във всеки случай не изпитваше повече нужда да бяга. Не му се прибираще. За пръв път пилотът поиска да се напие до безсъзнание. Може би това щеше да го спаси от бавно сковаващата бездънна самота.

Огледа се. Наоколо нямаше никой, който да изкаже мнение за действията му. Трябваше да решава всичко сам. Седна на тротоара. Беше късно, прозорците бяха тъмни, светеха само витрините. Точно срещу него двама усмихнати манекени си протягаха един на друг модерен колан и елегантна чанта. Баюн изпита непреодолимо желание да запрати по тях два-три камъка. Спря го само тяхната липса. Върна се към мисълта за алкохола и паметта му започна да изравя от склада си нощните заведения на Вечинт. Най-близо се намираще бар „Надежда“.

В нощното заведение зеленият камулов дим се събираше под тавана и придаваше на осветлението плуващи оттенъци. Както винаги,

Баюн се задави, но решително продължи навътре. Барът не беше пълен. Програмата за щастие отдавна беше свършила. Все пак свободни маси нямаше — край всяка седяха поне двама-трима души. Впрочем Баюн си даде сметка, че не търси свободна маса. Трябваше му сам човек, срещу когото би могъл да седне, да заговори. Независимо за какво. Поръча си коктейл и докато чакаше, огледа залата. Близо до празната сцена видя това, което му беше нужно. Масата беше малка, долепена до стената. Освен самотния си клиент можеше да приюти само още един човек. Баюн взе коктейла си, приближи се и бавно попита:

— Свободно ли е?

— Разбира се — радушно реагира мъжът. — Аз не съм тукашен и няма кого да очаквам.

Стратегът се намести на удобния стол и огледа събеседника си. Именно събеседник — той беше точно от този тип хора, които предразполагат към разговор — близък, приятелски и откровен, какъвто може да бъде само разговорът със случаен непознат.

— Как ви се вижда столицата? — започна с най-баналния въпрос, защото чувстваше, че е все едно как ще започне.

— Чудесна е — с готовност реагира мъжът. — Въпреки войната. Впрочем, аз за последен път бях по време на Прелома, тогава нямаше бомбардировки, но бяха страшни пожари, не ти е работа...

— Вие участвахте ли в битките? — интересува се Баюн.

— Малко. Аз съм южняк от Сисант. Може да го знаеш — малко градче край Сиса. Бях млад, смятах, че светът може да се оправи и че тая работа няма да мине без мен — горчиво се засмя мъжът.

— Сигурно сте разбирали историческата нужда да бъдат изгонени Едносъщните? — Баюн рязко усети, че повтаря лозунги. Учуди се защо досега никога не е разбирал това.

— Вятър разбирах! В Сисант Едносъщните бяха почти невидими — там всички си оставаха староверци. Сигурно така и щях да я карам, ако не бях дошъл тук да уча занаят. Научих го, автомобилен техник станах, парни турбини оправям, газови системи и какво ли не. И там, в работилницата, научих това-онова, влязоха ми едни мухи главата...

И неусетно случайният събеседник на Баюн разказа историята на своя живот — един от сюжетите, които Преломът с грубия си почерк беше изписал по сивите страници на живота и всеки един от тези вече

възрасти мъже с прошарени коси и лица носеше по една страница от този странен ръкопис и си даваше сметка, че тя е в тираж един екземпляр... Но в живота няма всеки ден Преломи. Баюн слушаше и усещаше как в душата му се разлива едно полузабравено чувство за вътрешна цялост кой знае защо, свързано с новопридобития приятел.

— ... без дух да остана, ако нещата не се подредиха така, както ги желаехме, то вината си е само в нас, нали?

Стратегът кимна, въпреки че почти не чу тези думи. Да, това беше приятел, близък човек, на когото можеше да се разчита, да разкаже ако не цялата истина, то поне част от нея. Едва сега той разбра каква нужда има да разкаже някому своята тайна. Отначало като че ли искаше само да излее някаква абстрактна мъка, някакво оплакване от това, колко е трудно човек да разбере сам себе си, но се получи друго. Чувствата, съдържани толкова дълго от незримото Предписание, се завъртяха из главата му и потресени от ненадейното изчезване на вътрешния бент, се понесоха навън. Техният поток с лекота срути стената от предпазливи фрази и заля събеседника му с остри накъсани словесни вълни, в които изплуваха неестествено сините очи на Демона, страшната тишина в стаята по време на разговора и никелираното дуло на пистолета, в което се отразява всичко, освен Предписанието. Баюн не се интересуваше от последствията на своята откровеност. За пръв път обличаше в думи преживяното и се опиваше от тази възможност. Барът се беше изтеглил някъде назад, подобно на огромен тунел — в дъното му се бе събрало цялото задимено пространство на залата с нейните келнери, питиета и усти, които ги поглъщат, докато другата страна е запълнена изцяло от лицето на мъжа, чието име Баюн така и не научи. Неговите добри търпеливи очи гледаха успокоително и отразяваха думите като водно огледало — цветовете, смекчени в синьото, без контрастите на ужаса, както никое отражение не би могло да направи кръгове върху водата.

Баюн спря, като усети върху лицето си мокра струйка. Изтри я с досада, едва ли не със злоба и пое чашата, която внимателно му подаде приятелят.

— Пийни, пийни, Баюн-чи, това помага! Ето така... И аз ще пийна нещо за компания. И не се срамувайте, нищо срамно няма в сълзите, напротив... Ако не можехме да плачем, нямаше да сме хора, щяхме просто да сме... като растения, Баюн-чи, докато ни опасе някое

добиче... Знаеш ли, Баюн, вярвам ти. Страшна история наистина, толкова нещо трудно можеш го измисли. Е, пак хубаво, че ти се е разминало само с толкова. Е, да, лошо е с това Предписание в главата. Но с всичко се свиква, повярвай ми. Откъде знаеш, целта може да не е за зло? Досега нали само полза, кариера де, ти е донесло? А това, че те е карало да четеш тайни книжа — нали пък не си ги продавал на кондафарите, без дух да останат! Може за добро да му е било нужно. Те, духовете, няма защо да правят зло на хората, аз тъй мисля. А с нещо чуждо в главата може да се живее. Моят дядо вече трийсет години носи в черепа си куршума на някакъв разбойник. И живее човекът, продава перушина за възглавници и е неграмотен, ама всеки ще излъже. Живее!

Баюн прихна в чашата си. Неочакваното сравнение го развесели. Всичко започваше да му изглежда по друг начин. Наистина, задължително ли беше нещата да са толкова ужасни? Не беше така и Баюн го постигна не само с разума си. Всичките му вътрешности бяха съгласни с тази нова гледна точка, бяха се върнали по местата си и работеха безупречно. По местата си се бяха върнали и околните маси, ловко сновящите келнери, мътно светещите тръби, чието сияние дава ако не яснота, то поне ежедневност на гледката. Стана му леко. Усещаше в дробовете си въздуха на изживяното страдание — един опияняващ въздух, който може да се диша с такъв апетит, сякаш замества хляба и водата.

После говориха за други неща. Към Предписанието никой не пожела да се върне. То съществуваше някъде в съседство — безопасно като пистолет в кобур. Когато управителят на бара с няколко не особено тактични угасяния на осветлението съобщи намерението си да затваря, двамата приятели излязоха. Дълго се изпращаха по нощните улици. Разменяха листчета с адреси, въпреки че разбираха безперспективността на обещаната кореспонденция. Това нямаше значение. Важното беше да се запази крехката магия на среднощното приятелство.

Когато се прибра у дома, Баюн разбра, че няма да заспи лесно. Както винаги в такива случаи, привично пхна ръка в малкото шкафче за книги и измъкна романа, който знаеше практически наизуст, но винаги обичаше да препрочита. Героят на „Огньовете и победи“, младеж в онази възраст, в която Баюн навлезе в пилотското майсторство,

отрано беше завъртян в бурните води на Прелома. Заедно с него Баюн изминаваше похода с армията на преломниците, докато стана един от най-видните ѝ стратегии. Заедно с него взривяваше Боранския мост, поемаше отбраната и едва не загиваше на историческата Осма застава, спасяваше от жестоките Едносъщни нежната и беззащитна Енер, за да се ожени за нея щастливо след победата.

От годините на школата младият пилот винаги носеше тази книга със себе си. Можеше да я отвори на която и да е страница — тя неизменно го поглъщаше, премахваше цялата натрупана досада от деня. Но този път познатата сцена (младият герой се среща с бъдещия Презитег — силния и обаятелен командир на преломния щаб, който има такъв топъл глас и винаги намира време да поговори със своите войници, и винаги ти се иска да бъдеш близо до него, да гледаш тези властни очи и ако се появи някаква опасност, да ги закриеш с тялото си), подействува на Баюн някак странно. Сякаш възторгът не беше пълен. Навярно причината беше преживяното, пилотът не беше в настроение да изяснява такива неща и неусетно заспа.

Преди да разбере какво го е събудило, Баюн грабна дрехите си и излетя от стаята. Обличаше се по стълбите, като успяваше даже да прескача по някое стъпало. Разсъни се окончателно пред входа. Разбра, че онова, което така яростно дере слуха му, е сирената за въздушна тревога. Усещаше около себе си тъмнината, изпълнена с тичащи и блъскащи се хора. Навярно се стремяха към скривалището, което призивно им сигнализираше с жълтата лампа. Баюн се изтръгна от тълпата и съгласно устава започна да търси някой от постовете на ПВО. Като стратег от секретен отдел той всъщност беше задължен да оказва съдействие на постовите служби, но предпочиташе да следва офицерския си дълг.

А в душата му продължаваше да е спокойно. Паническият вой на сирената не беше в състояние да наруши това спокойствие. Сирената беше нещо познато и външно. В най-лошия случай тя заплашваше със смърт в развалините. Предписанието не се обаждаше, нещата бяха прости — градът е подложен на кондафарско въздушно нападение. Огледа небето и видя доста голяма облачност. Това означаваше, че самолетите на врага могат да се укриват от разобличаващата светлина на прожекторите, които безполезно шарят по обърнатите облачни

хълмове, спират се, нещо като че ли напипват... ах, не... без дух да остане!

Баюн с дълги скокове се понесе по изпразнената улица. Първият завой вляво, покрай лавката за камули, май че беше третият вход... извинете, господине, ето ви куфара, все пак в скривалище отивате, не в чужбина! Да, да, тичайте, ето там, зад ъгъла, където свети жълтата лампа... Ето го най-послед стълбището към покрива... проклетие, толкова стълби.

Почти на един дъх Баюн стигна до бетонната площадка на покрива. Представи се на дежурния — едно съвсем младо объркано момче, което отчаяно прикриваше страха си. Явно това беше първото му дежурство. Баюн произнесе уставното: „Изпълнявай поставената задача“, момчето седна до временния телефон и се втренчи в небето. Там все така шареха прожектори. След сирените беше пронизително тихо. Скривалищата угасиха жълтите светлини. По улицата отчетливо прозвучаха забързани стъпки — може би закъснял, може би мародер... Изведнъж прозвучаха кашлящите откоси на зенитна картечница. Вятърът донесе далечно свистене на турбини. В прожекторния лъч се мярна неголяма самолетна сянка и се спусна почти отвесно сред пунктирите на трасиращите снаряди.

— Пикировчик! — пресипнало извика Баюн.

Бомбардировачът излезе от стръмната траектория — значи беше хвърлил бомба. Бетонният покрив леко потрепери. Долята глухият тътен на взрива, а след него — мълчанието на унищожено оръдие. И се започна. Затрещяха зенитките по целия защитен периметър. От облаците се срутиха двадесет, а може би и повече пикировача. След взривовете на техните бомби едно след друго замлъкваха оръдията.

Отново се върна тишината — странна, необяснима, не беше възможно всички зенитки да са унищожени, по-скоро самолетите се криеха, какво означаваше това, защо нападаха само оръдията, а града? Нямаше нито един нангарски изстребител — да не би да са унищожили и главното летище? Как са могли да се промъкнат така незабелязано до столицата?

Само след секунди прожекторите дадоха отговор на всички въпроси. Техните белезникави колони се кръстосаха върху нещо, което приличаше на две плътно долепени синкави риби.

— Проклетие! — изкрещя Баюн. — „Мълниеносецът“!

Това беше той — „Мълниеносецът“, гигантският двоен дирижабъл, направен да лети на недостъпни височини, да носи самолети и огромно количество бомби. Хитър излезе Кондаф. Преди пет години техните вестници превърнаха проекта за този въздушен крайцер в сензация. После внезапно мълкнаха. Разнесоха се слухове за провал на проекта, за катастрофа при изпитанията... Нангарското разузнаване повярва. Специалисти по въздухоплаване категорично доказаха, че е невъзможно да се създадат дирижабли-самолетоносачи, и то за далечни рейдове...

Ето я вашата невъзможност, господа специалисти, без дух да останете дано! Ето я, пълзи под облаците, земята вече трепери под нейните бомби, под нея вече се разгаря огнена река, сякаш огнена сянка на движението ѝ. Колко бомби носи вашата невъзможност, господа фелдстратежи? Шестдесет тона, може би двеста? И как ще я спрете, господа специалисти? Зенитните постове са мъртви, малкото отбранителни изстребители падат като горящи листа... Къде е твоят самолет, пилот Баюн? Какво търсиш на този покрив, който скоро ще изчезне под краката ти и ще те посрещне долу във вид на късове бетон и стърчащи арматури...

Нов остър звук прекъсна мислите му. „Реактивните!“ Пред очите му се завъртяха пустинята, Демона, чертежите, изпитанията, значи все пак са произвели няколко от реактивните самолети... Петте метеора с огнени факли отзад се издигнаха над височината на дирижабъла. Извън обсега на оръдията му те се доближаваха, изстрелваха огнени искри (о, значи и ракетоснарядите...) и един след друг поемаха обратния път. По тялото на двойната риба пламнаха взривове. Дирижабълът освети облаците и започна да се раздипля като огнено одеяло над града. После огънят достигна бомбения склад и смъртта на „Мълниеносеца“ озари и оглуши Вечинт. Два самолета, които взривната вълна успя да догони, се разпаднаха във въздуха. Детонацията стигна града, Баюн и другите по покрива бяха повалени и изхвърлени почти до ръба, надвесен над улицата.

Баюн с усилие се изправи и помогна на дежурния. През тънката куртка усети хилавото му, треперецо от ужас тяло. То беше като Вечинт — защитено от рядката дреха на зенитната охрана, но винаги готово да поеме по-силен удар, да се сгърчи и пак да оцелее. Двамата се изправиха и се вгледаха над морето от покриви, което там, където

свърши агонията на Мълниеносеца, се превръщаше в море от огън. Горящият квартал беше единствената светлина в нощния град. Околните високи сгради хвърляха дълги играещи светлини и сенки по улиците. В осветените ивици се мяркаха пожарни коли, техните фарове изчезваха в района на пожара. Звуците на клаксони потънаха в тръбния вой на сигнала за отбой. Отгоре всичко беше като на игра, но Баюн знаеше какви усилия са нужни за поддържане на ред и организация там долу.

Трябваше да слезе. Офицерският дълг изискваше да отиде сред съгражданите си и да влее капката свои усилия в морето на всеобщата борба за оцеляване. Но нещо му пречеше. Някаква мисъл, която отдавна си пробиваше път в мозъка. Досегашните събития я задържаха и сега тя успя да изпълзи на повърхността и да заискри с плахата си светлина.

Боранският мост, Осма застава, Баюн, Нангаруза, Демона... Да, Демона! Какви бяха очите му? Сини като... Глупости, защо като детски коси?! Защо не синкави като кошмарни риби под облаците? И той... наистина не лично той, но неговите самолети, точността на петимата реактивни баюни подпалиха синкавите очи на Демона над покривите и Предписанието рухна. То очисти небето на неговото съзнание от заплашителното си присъствие. Демона беше мъртъв.

Баюн измуча нещо нечленоразделно. Радостните интонации в този звук предизвикаха паническо изумление у младия дежурен, който не можа да измисли нищо по-добро и поиска разрешение да напусне. Стратегът неуставно му махна с ръка в смисъл „без дух да останеш, напускай“ и се понесе надолу по стълбите. Когато изтича на улицата, видя как над града се издига един нов пожар — спокоен и пречистващ — кой би посмял да гаси изгрева? Пилотът си направи една бегла равносметка и установи, че от събирането в Теракол са минали не повече от пет часа! Потресаващият нос на господин Теракол, горещото тяло на Йохат, невероятната прозрачност на сейфа, викът на Предписанието, бар „Надежда“ и Приятелят, „Огньовете и победи“, сирените и огненото одеяло на „Мълниеносеца“ — всичко това бе успяло да се пресова в размерите на пет часа...

Баюн влетя запъхтян сред тълпата — хората се прибираха от скривалищата. С труд откри група оперативни стратегии и се присъедини към тях.

— ... синоптиците им!

— Какво синоптиците им?

— Как според теб са предвидили идването на облачния фронт до Вечинт, за да укроят „Мълниеносеца“ зад него? И как глупаво се оставихме да ни баламосат с този дирижабъл! Добре поне, че пробната серия реактивни бяха на мястото си.

— Абе, главното е, че го свалихме!

— Сега ще видиш къде е главното! Четири квартала са разрушени напълно, петият още гори. Поне три дни ще има да смятаме жертвите и щетите...

IV. ДНИ НА ЩАСТИЕ

Машинописката Игис Хоуфа не бързаше за работа. Изобщо нямаше да отива тази сутрин, както останалите девет. Това беше нейният ден, нейният празник, краят на многозначително-сладостните момински сънища. Това беше нейният Баюн. Вече половин час не можеше да се отлепи от огледалото. С бледи от вълнение пръсти оправяше несъществуващи гънки върху роклята си. Стъкленото езеро отразяваше очите ѝ, но те виждаха само едно — Баюн Глордах, най-младия стратег в секретния отдел, той се доближава, говори нещо и това нещо е нежно, възпитано, ръката му е силна и уверена, обвива кръста ѝ, води я през танца, ах, нима е възможно един танц да бъде такова вълшебство! И всички са вперили поглед в тях, сякаш няма война, сякаш примирието е вечно и десетте дни през които ще бъдат заедно, също са вечност, която няма край, защото не е имала начало...

— Ига, до кога ще се мотаеш? Господин Баюн ще пристигне всеки момент!

Гласът на майка ѝ се изсипа от горния етаж като вряла вода. Пръските от него засегнаха и бащата на семейството, който сепнато изтърва седмичника „Проблеми на нангарската търговия“ и погледна дъщеря си.

— Ох, майче, готова съм, стига си викала! — тросна се тя и тръгна към стаята си.

Там също имаше огледало.

Господин Хоуфа вдигна вестника, без да забелязва, че го държи наопаки. Помъчи се да разчете няколко заглавия, после го хвърли, скочи и започна да обикаля стаята. При третата обиколка се спъна в килима, при петата налетя на мама Емалрин, която точно в този момент влизаше в хола, натоварена с добре опакован сервиз. За щастие опаковката на сервиза смекчи удара. Нищо не пострада, така че скарването не продължи дълго и неусетно премина в обсъждане на подробностите около сватбата.

— Ама какви деца! — коментираше щастливата майка — Можеше да каже нещо, да сподели, а тя в последния момент! Иди сега, че се подготвяй за три дни.

— Нищо страшно, ще я оправим! — бодро рече господин Хоуфа. — Какви по-големи работи съм оправял, та една сватба! Все е по-лесно от борсата!

За да улесни още повече нещата, той си наля една чашка, гаврътна я на екс и продължи:

— Ама чудесен избор, нали, Емалрин? Аз вчера пак приказвах с него, говорихме и за техните... Много порядъчни хора, много полезни. Довечера пристигат, нали?

— Да, разбира се — разсеяно каза госпожа Хоуфа. — Какво каза преди малко, че не те чух?

— Казах, че са порядъчни! Нищо чудно, че младият господин Глордах се е издигнал толкова...

— Татко — обади се от стаята си Игис. — Нали се разбрахме, че ще го наричаме просто Баюн. И стига с това издигане — какво като се е издигнал, аз да не се жена по сметка? Никакво значение няма!

— Разбира се, Иги, разбира се! Ти баща си не го слушай, те мъжете са такива. Пък и развълнуван е, не се карайте точно днес.

Развълнуваният баща изпразни още една чашка и започна да си припомня близкото минало и своята прозорливост, като настани дъщеря си в канцеларията на Фелдстратегуума. Как без това щеше да се запознае с господин Глордах... с Баюн де, нашия Баюн-чи? Такъв способен истински офицер, отдалеч си личи, че е истински офицер, изобщо армията, това е благородство, опора на Презитега, на властта, на Нангар!

Мисълта му подскочи към сватбата и се зае с изчисленията по банкетата. Броят на необходимите гости се сумираше с неизбежните роднини. Към тях се присъединяваше радостната цифра на очакваните уважавани лица. И за съжаление — всичко това се умножаваше по стойността на един сериозен обед, където двата десерта далеч не завършват списъка от кулинарни художества. Последната математическа операция малко развали настроението му, но не за дълго. Един път се жени единствена дъщеря!

През това време мама Емалрин довършваше подреждането на сватбените дарове. В просторната кухня беше станало тясно от

разположените по масите, бюфетите и пода ценни предмети. Майката грижливо постави една до друга трите вазички, изобразяващи един и същ атлет, подпрял мощните си длани върху нещо като меч или чук. Залюбува се на фино изрисуваното върху порцелана лице (наистина червените устни на единия бяха изместени малко към бузите, но независимо от това бяха страшно красиви). Върху кушетката трябваше да се подредят дрехите. Прекрасни зелени ризи с розови цветчета, които бе бродирала сама. Сега кърпичките — да отделим наляво с буквите на младоженците, надясно без буквички...

Ненадеен звън прекъсна работата ѝ. Тръгна към вратата, но чу бързите стъпки на Игис. „Усеща дъщеричката ми мъжленцето си!“ — помисли тя и беше напълно права.

Обичаният Баюн, очакваният Баюн, влюбеният Баюн наистина беше пред входа и възторжено дърпаше верижката на звънеца. Отвътре беше изпълнен с тишина и спокойствие. Вече шести ден Предписанието мълчеше и не се опитваше да управлява действията му. Тази тишина го правеше щастлив. Даваше му възможност да чуе далечния звън в недрата на къщата, хлопването на вратата, бързите нетърпеливи стъпки, които можеха да бъдат само на Игис, неговата съпруга — майката на неговите бъдещи деца!

Когато тя отвори вратата и смутено застана в нейния правоъгълник, Баюн си каза, че си е дошъл у дома. Нежно я погали по рамото — знаеше, че не обича да се прегръщат на обществени места. Дръпна за верижката отново зазяпалия се фил Бу, който отдавна не беше извеждан на разходка и с възмущение следеше полета на една пеперуда. Така че пилотът трябваше да повлече гуцера по стълбите към гостната, където го очакваха родителите на Игис.

— Лягай, Бу! — строго каза, Баюн, като посочи ъгъла. — Здравейте, господин Хоуфа. Как сте, маминко?

— Благодаря, Баюн-чи, прекрасно се чувствам! Ах, какъв изумителен фил. Какъв породист и колко е мил!

Бащата вдигна замъгления си от банкетни изчисления поглед.

— Да, Баюн, добър фил, изгодно ли го купихте?

— Съвсем изгодно, господин Хоуфа. Подариха ми го.

— Сядай де, Баюн-чи, нали вече може на „ти“? — весело забълбука госпожа Емалрин. — Ела, вече сме сложили масата, ти сигурно си гладен?

— Ама моля ви се — не особено твърдо заяви Баюн, тъй като наистина беше зверски гладен. Идваше направо от работа и едва беше намерил време да вземе Бу, защото Игис много искаше да го види.

— Нищо, нищо, ще хапнеш малко, да видиш как се готви в добро семейство, не е като в ергенска квартира...

Отчаян вик прекъсна домакинята. Във вика на Хоуфа бяха вложени толкова много чувства, че всички замръзнаха по местата си и образуваха следната скулптурна група: Баюн и госпожа Емалрин, извърнати в посока на вика и мъчещи се да разберат какво става. Господин Хоуфа, вперил отчаян поглед в зъбите на Бу, откъдето стърчи нещо бяло. И накрая Игис втренчена в лицето на баща си с ням въпрос: „Велика съдба, какво става?“.

Баюн пръв разбра какво става. Филът, озовал се в нова обстановка и възмутен от изпуснатата пеперуда, беше решил да потренира в точна стрелба с език. Сега той дъвчеше листчето с банкетните изчисления и невинният му поглед питаше: „Нещо да се случило?“.

— Бу! — заплашително процеди Баюн.

— Нищо, Баюн, нищо момчето ми! — бързо заговори Емалрин. — Ах, палавник такъв! — това се отнасяше за фила. — Мирувай, че ще ядеш бой.

Господин Хоуфа понечи да изрази възмущение или нещо подобно, но скришом настъпен от съпругата си, само криво се усмихна.

Скоро инцидентът бе умело забравен. Бу, вдворен в ъгъла, с нестихващ интерес въртеше глава. Господин Хоуфа се зае с реставрация на сметките си, а мама Емалрин се отдаде на сервиране. Гостната се изпълни с фин коктейл от аромати и апетитно подрънкване на чинии. Това накара Баюн да прояви известна небрежност към очарованието на Игис и да наостри ухо към тези привлекателни звуци. За щастие съвсем скоро през откритата врата прозвуча:

— Заповядайте на масата, деца, да видите какво ще ви покаже мама Емалрин!

Показаното беше забележително не толкова с качеството си, колкото с количеството и актуалността си. Татко Хоуфа даде тон и гмурна лъжица в дълбоката чиния. Баюн незабавно последва примера му и го следва докато можеше. Десертните захарни пръчици бяха

възхитителни. Умиловичен от доброто ядене, той си помисли, че не е лошо да предложи една на Бу. Незабелявано протегна ръка зад гърба си. Очакваше всеки момент пръчицата да изчезне от ръката му, отнесена от вездесъщия език на гуцера. Нищо не последва. Огледа се — Бу не се виждаше никъде!

— Маминко, да сте виждали Бу?

Госпожа Хоуфа преглътна масивната хапка и понечи да отвърне нещо, но не успя. От горната стая, където бяха складирани предсватбените подаръци, се чу ясен звън на порцелан.

Последва бързо тичане, сблъсък на вратата, оглед на нанесените щети. Въпреки тяхната скромност — един от атлетите-вазички вече нямаше на какво да се подпира — Бу изяде боя. За целта Баюн употреби една дъска, като само веднъж леко се убоде в шиповете на опашката му. Затвориха фила в килера, пилотът му пожела да остане без дух и възбудата започна да спада.

— Все пак къде ще отидем? — шепнешком попита Баюн под акомпанимент на мелодично хъркане. Татко Хоуфа консумираше следобедния си сън.

— Предложи ти — прошепна Игис.

— Ами... дай просто да се разходим — реши щастливият годеник.

Игис побягна да се гримира като за пред хора. Баюн започна да кръстосва стаята, като внимателно заобикаляше креслото с господин Хоуфа. Замисли се дали Бу заслужава да бъде взет на разходката. Реши, че все пак ще го вземе, защото така е по-безопасно за целостта на къщата. Кой знае какви последствия би имало игривото настроение на един десеткилограмов гуцер в дом, пълен с толкова чупливи предмети.

„Кой знае, може би ще се наложи да се разделя с него. Бяхме големи приятели, Бу, и си те обичам, но сам си си виновен, гадинка такава! Ще гледам да те устроя при някой познат... при Халбун например, той обича животните, нищо че изглежда такъв простак... Ще се виждаме от време на време.“

Разнесе се звън. Някой дърпаше верижката с такава сила, че шумът хвърли в паника целия дом. Баюн бе най-близо до вратата и с няколко бързи крачки я отвори. На прага, изпълнил цялата врата, стоеше баща му. Учителят по нангарски език и класическа литература

Саан Глордах погледна сина си с изненадано и недоволно изражение, а вместо поздрав му връчи куфара си. После с отмерени крачки влезе в преддверието.

— Мамо, нали щяхте да пристигнете довечера? — попита Баюн, като пое чантата на майка си.

Тя стоеше и го гледаше. Едва достигаше рамото му. Не сваляше от лицето му вечно печалните си очи.

— Колко време не съм те виждала, Юни...

Детското галено име, с което го нарече, усили още повече усещането, че е негодник: последните месеци дори един телефон не беше навъртял до къщи. Той остави багажа в антрето и внимателно я прегърна през крехките рамене. Когато влязоха в хола, обстановката там вече бе съвсем съживена. Игис беше успяла да прояви инициативност — да събуди баща си, да се представи на бъдещия свекър, да го представи на родителите си и да се включи в разговора. Майката на Баюн беше посрещната с шумно внимание. Татко Хоуфа я поздрави с комична грация и подробно ѝ обясни колко много се радва. Неговата съпруга не пропусна случая да прояви присъщата си любвеобилност и разцелува дребната женица, с което я хвърли в трепетно смущение.

Господин Хоуфа се въртеше около Саан Глордах и бълваше въпроси в стремежа си да го въвлече в по-фамилиарен разговор. Но старият Глордах отговаряше само с къси студени реплики:

— ... разбирам, идваме не навреме, извинете.

— Но, господин Глордах, какво говорите, тъкмо навреме идвате, въпреки че ви очаквахме по-късно...

— Дирижабълът имаше попътен вятър — с претеглени до грам думи отвърщаше учителят. Настани се в креслото, без да нарушава дървената си стойка. С неговото идване в дома на Хоуфа се разнесе онази хладина, която цял живот бе обкръжавала баща му. Саан Глордах винаги говореше с класическо произношение и подчертан литературен език. Само това би стигнало всички около него да се чувстват неудобно, а можеше да се прибави и вечната му маска на застинало превъзходство. Три години Баюн не беше виждал баща си. Промените в него можеха да се опишат с две думи: „малко повече“. Малко повече старчески тъмни коси. Малко по-избледнели очи. Малко повече надменност. И нищо повече.

— До нас в провинцията рядко достигат вестници. Колко дни остават до края на примирието?

Без съмнение Саан знаеше датите на примирието. Но чрез всяка реплика той изразяваше себе си. Не търсеше много повод, за да заговори.

— О, напълно достатъчно, господин Глордах! Още цели шест дни Кондаф няма да ни безпокои. И сватбата ще проведем, и всичко останало, без да се боим от бомбардировки!

— Странно, че Концентърът се съгласи с това примирие — отсече Саан.

Баюн реши, че трябва да се намеси в разговора:

— След загубата на „Мълниеносеца“ кондафарите...

— Не съм ти задавал въпрос, Баюн — студено го парира баща му, без дори да се обърне.

Баюн отново усети така познатия от детството прилив на безсилна ярост и се учуди на себе си. Всъщност баща му просто следваше принципите си. Считаше, че без нужда не трябва да се дава думата на по-нискостоящите в семейната йерархия. Днес Баюн разбираше, че тази „бащина нежност“ истински му е помогнала да понесе жестокия режим в училището на Едносъщните — при всички положения там беше по-леко, отколкото вкъщи. Той беше единственият, който не се огъна пред дресурата на Тихия певец Дилетиле и с това му стана любимец. Единственият, който успя да запази своя, макар и съвсем малка гледна точка. И това не му попречи да бъде един от първите ученици. Сега баща му не събуждаше предишната жажда за безшумна съпротива — достатъчно време бяха живели далеч един от друг. Останала беше само досадата. И уважението към широката за един провинциалист култура, която старият Глордах никога не се бе изкушил да приложи към семейството си.

Друго беше сега и с майка му. Откак бе отпаднала нуждата да вижда в нея безропотно оръдие в ръцете на баща си, Баюн си даде сметка, че дългите години съществуване като безплатно приложение към своя съпруг бяха успели да изтрият почти всички черти от душевното й лице, освен една — майчината любов.

Черта, нанесена от точната ръка на природата, която щеше да остане с нея до гроб. Баюн не разбираше дали само я съжалява, или

все още я обича. Това беше прекалено дълбоко, там, където е опасно да се посяга, там, където може би лежи Предписанието (което по нещо приличаше на баща му).

Тръсна глава и се огледа — никой не бе видял изражението му. Родителите разговаряха, а Игис отново се бе впила в огледалото и изтръгваше от него уверения в съвършенството си.

Баюн я докосна по рамото:

— Хайде да ги оставим.

Тя го погледна с колебание, леко изплашена от неизбежната необходимост да останат насаме. После тръгна към стаята си. Няколко минути след това я последва и Баюн. Тя стоеше до прозореца в явно колебание да спусне ли завесите или не. Пилотът се доближи изотзад и почти едновременно с думите ѝ „Недей, Юни“ я вдигна във въздуха. Завъртя я из стаята, докато тя обви ръце около раменете му. После, без да я пуска, седна на дивана и внимателно я спусна върху коленете си. За пръв път този ден те започнаха да се целуват и опиянението смеси косите им.

— Обичам те — прошепна Баюн.

Винаги му беше трудно да казва тези думи. Все му се струваше, че не бива да се казват, защото в тях не се побира онова, което би искал да каже...

— И аз те обичам — лицето на Игис беше плътно притиснато до рамото му, затова думите прозвучаха глухо и неестествено. Но Баюн беше щастлив да ги чува по какъвто и да било начин.

— Недей, моля те — изви се в ръцете му тя. Баюн смутено отдръпна ръката си, която кой знае как бе проникнала дълбоко под роклята ѝ. За секунда изплува споменът за жаркото тяло на Йохат, но Баюн бързо го прогони. Отново потъна в блажената вълнуваща лекота, в щастието, наречено Игис.

— Ти си всичко за мен.

— И ти...

От хола се извиси гласът на татко Хоуфа:

— Но, разбира се, всичко, приятелю Саан, всичко, което е нужно за младите...

— Юни, нали ще си вярваме?

— Разбира се, мъничката ми.

— Ти си толкова добър...

Изглежда татко Хоуфа се беше разгорещил сериозно, защото гласът му отново влетя в стаята:

— ... за доброто на младите, Саан, за тяхно добро...

Игис се засмя и подръпна мустаците на Баюн:

— Ужасно бодеш! Юни, нали ще се обичаме винаги? Няма нищо да ни попречи, нали?

— ... слава на съдбата, на втория етаж има място, ние като сме строили тази къща, не сме забравили, че имаме дъщеря за женене...

— Ах, този мой баща, как може... — подскочи Игис, но Баюн я задържа.

— Тихо, милинката ми! Родители са това, няма да седнат да говорят за любов, нали?

Тя прихна и отново се сгуши на рамото му.

— А-а, не! Спалнята ще я купя аз!

Гласът на Саан Глордах влетя в стаята и като че ли се заби в стената. Баюн се улови, че поглежда дали не пада мазилка.

— Ох, вече ми действат на нервите! Юни, нали ние няма да станем такива?

— Разбира се, не, Ига, нали всичко зависи от нас?

Лицето на момичето порозовя.

— Пък и аз като напредна във Фелдстратегиума...

Баюн замълча. Не беше сигурен относно щастливата си кариера във Фелдстратегиума. Не толкова дали е възможна, а дали ще е щастлива. Да, всички около него се възхищаваха от бързото му издигане — кой искрено, кой с крива усмивка — защо, без дух да останат, щяха да го правят, ако наистина не беше за завиждане? В хола зазвуча музика — бяха пуснали грамофона. На фона на пращането — плочата не беше първа младост — зазвуча тенорът на Родул Релат:

*„... аз искам твоето сърце да ми повярва,
че вечна ще е нашата любов.
Страдание ми чувството докарва,
о, вслушай се във моя страстен зов...“*

Двамата отново започнаха да се целуват, опиянени от близостта си. Баюн отново си позволи повече от позволеното. Получи си

заслуженото и смутен каза първото, което му дойде наум:

— Как се отнасяш към Бу, миличка? Нали ще живее у нас?

— Разбира се, Юни. Той е чудесен! Ужасно е смешен. Само да беше малко по-възпитан. Но ти ще го дресиращ, нали?

— Чудесно сте възпитали сина си, господин Глордах — разпалено говореше от хола мама Емалрин. — Толкова културен младеж!

— Аз съм учител, госпожо Хоуфа, и преподавам класика!

*„... но черна сянка смръзна любовта ни
и аз тъгувам всеки божии ден...“*

— пееше Релат.

Баюн притисна плътно топлото тяло на Игис. Стигаше му да говорят за онези малки незначителни неща, в които е важен не толкова смисълът, колкото звукът на гласа. Страшните, неясни времена на Демона и Предписанието бяха останали безкрайно далеч. В бъдещето се очертаваше близък и понятен живот, който едва ли щеше да бъде само от радости, но поне щеше да е привичен и естествен.

Станаха и се върнаха в хола. Блаженото усещане не напусна Баюн през целия следобед. Денят бе увенчан с тържествена вечеря, която мама Емалрин превърна в трогателен ритуал. След доброто хапване татко Хоуфа получи пристъп на патриотизъм и на пълна мощност пусна плочата: „Сляпо служим на Презитега“. Юнашките гласове на военните хористи не попречиха на разговорите. Майката на Баюн най-после преодоля потиснатостта си и заразказва на Емалрин подробности из детството на Баюн. Мъжете обсъждаха политиката и икономиката, като обилно цитираха по памет авторитетни издания като „Популярна политика“ и „Проблеми на нангарската търговия“.

Баюн и Игис усетиха, че интересът към тях не е толкова голям, и тихо се върнаха в нейната стая. Беше тъмно, но никой не пожела да запали осветлението. Седнаха на дивана, без да проговорят нито дума. Баюн усети как ръцете му сами намират мястото си върху кръста ѝ, как тя безсилно се отпуска назад и устните ѝ поемат неговите. Стана му страшно горещо, тази горещина плъзна по кожата и подпали

мускулите му. Нямаше значение нито Демона, нито Презитега. Имаше едно огъващо се тяло и една непреодолимост.

— Не, Юни, не!

— Защо, Иги? Защо?! — трескаво зашепна Баюн, без да прекратява настъплението си.

— Още... — гласът ѝ доби плачевно-капризен тон, — още не сме никакви...

— Но нали след два дни... — пръстите му успешно се справиха с още една кукичка от корсета ѝ.

— Ох, Юни, не бъди като всички, моля ти се!

Баюн изстена. Никак не му се искаше да бъде като всички в нейните очи. Желанието изчезна, остана някакво неудобство. Явно, че трябваше нещата да протекат по своя разумен порядък, така както е отредил животът, както са го решили културните и сериозни хора, които знаят защо живее човек и как да живее.

Сутринта Баюн се събуди от трясък. Първата му мисъл бе, че бомбардировките са започнали отново, но разбра, че е паднал на пода, или по-точно е изблъскан от леглото. Саан Глордах беше свикнал да спи сам и от дълги години не търпеше в леглото си никого. „Можех да си отида вкъщи!“ — ядно си помисли Баюн. Какво го прихвана татко Хоуфа вчера? Настоя да спим всички тук, като че ли не знаеше колко малко са леглата. Виж, ако беше при Игис... е, след два дена. Все пак падането от леглото не е най-добрият будилник!

Облече се бавно и акуратно. Обтегна мундира и поправи изкривената стратегическа значка. Тихо почука на вратата на Игис.

— Сега, маминко — разнесе отвътре раздразнен глас.

— Иги, аз съм — осведоми я Баюн. Последва кратка пауза, докато момичето смени интонацията, за да каже ласкаво:

— След малко съм готова, Юни!

Баюн не беше добре осведомен какво означават думите „след малко“ в устата на една жена, която се облича. Когато Игис най-сетне излезе в хола, търпението му беше на свършване. Но все пак оставаше малко.

Още вечерта бяха решили да излязат на ранна разходка. Модерното учение на доктор Фуриш препоръчваше чистия въздух преди закуска. За целта избраха, както винаги, „Горското уединение“. В ранните часове там нямаше никой.

Баюн докосна нагръдния си джоб, където тихо шумолеше заповедта за десет дни отпуска. Разписа му я лично фелдстратег Гарлик, като с известно съжаление каза: „Е, аналитик-стратег, честит брачен живот!“.

Паркът ги посрещна с пролетен въздух, зеленина и тишина. Слънчеви орнаменти лягаха върху пясъчните алеи, върху тревата, тичаха по дрехите и лицата им. Отражения играеха в езерцето, покрито с водни растения, в косите на Игис, в пагоните на Баюн. Пясъкът недоволно скърцаше под ботушите му и шумолеше зад високите токчета на девойката. И безкрайно нелеп беше тук звукът на идваща отзад кола. Баюн едва не изруга на глас — кой нахалник се разхождаше из парка, забранен за автомобили? Изведнъж почувства да се надига смътна тревога оттам, където дълбоко бе залегнало Предписанието. Колата префуча край тях. Пилотът стисна ръката на Игис и я бутна леко в посока към храстите. Колата изпусна облак пара и заприщи алеята. Отзад се чу съсък на втора кола. Ситуацията ставаше недвусмислена.

От всяка кола излязоха по двама мъже с пистолети в ръце.

— Аналитик-стратег Глордах?

— На вашите услуги, господа! — за своя изненада спокойно отвърна Баюн. Предписанието отново се намеси в живота му. После всичко стана бързо, по-бързо от способността му да преценява. Само зрението съобщаваше за фактите, без да е ясно защо и как... Двете му ръце се изхвърлиха с ребрата на дланите напред, удар в гърлата на двамата мъже, рязко надолу, приклякане, но защо, без дух... ах, да, над главата му два слети изстрела, премятане, краката се изправят и Баюн вече лети над пътеката, прицелен между другите двама, палците му се забиват в коремите им. Оглежда се — четиримата лежат, отстрани Игис е застинала с разширени очи в неустойчиво равновесие между вика и припадъка... Всичко е страшно контрастно и отчетливо, вижда се всеки детайл по кората на дърветата, лицето на Игис, алеята... стоп! Защо не си взех пистолета? Нови четири силуета бързат насам. Цивилно облечени, като четиримата лежащи... впрочем двама от тях вече не са лежащи и го държат под прицел. Както и новодошлите четирима.

— Ръцете зад тила, секретег! — излайва единият. — И заповядайте в колата!

Предметите наоколо загубиха резкостта си. Баюн отново се почувства объркан и не разбрал какво искат от него тези въоръжени типове, които ще го отведат далеч от Игис...

Масивният джип изпусна парата от спирачните цилиндри. Белият облак зачеркна алеята, Игис, целия парк „Горско уединение“. Имаше само сив, неравен паваж, който разтърсваше колата. Имаше прелитащи отстрани дървета и два бдителни пистолета, двама мълчаливи мъже от двете страни и пълна неяснота относно техните намерения.

Пресякоха околоръстния път, преминаха през две непознати села и по бетонната магистрала развиха такава скорост, че постовете на Пътната контролиция би трябвало да вдигнат тревога, ако по това време има постове... Игис, помисли Баюн, който едва сега усети, че може да мисли. Добре, че не направиха нищо на Игис. Моята бедна Ига, как ли се е изплашила. Велика съдба, кога ще я видя пак — от ръцете на такива не се излиза лесно... Кондафари са сигурно или пък Огнището... глупости! Огнището не се интересува от офицери. Само кондафари са тези, Концентърът навярно е научил, а може... може това да е била целта на Предписанието!? Кой знае как Кондаф е открил начин за управление на психиката и онзи, Демона, ме е направил техен безволев агент...

Тази догадка обясняваше много неща, с изключение на едно. Баюн помнеше действията си по време на нападението. Нали Предписанието би трябвало да го подчини на тези бандити? Спомни си, че неговата собствена враждебност се сля с враждебността на Предписанието. И двете страни не искаха Баюн да бъде отвлечен! И за двамата тези типове бяха врагове. Велика съдба, пак попаднах в кошмарна ситуация? Защо аз, защо винаги аз, какво съм направил, какво съм виновен?!

Колата спря. Баюн с усилие преглътна започващата истерика и погледна навън. Пропуснал бе кога са излезли от магистралата и някакъв черен път ги бе извел пред стара тъмнокафява къща. Изведоха го все така мълчаливо. Двама го държаха под прицел, други двама стискаха ръцете му. Изглежда в парка ги беше респектирал. Поведоха го по външни и вътрешни стълби и спряха пред една врата. Шофьорът влезе вътре, каза нещо неразбрано и се върна да ги въведе.

Баюн влезе. Сам. Някой затвори вратата зад него. Оказа се пред разкошно резбовано бюро, зад което седеше... непознатият от вечеринката в Калуро. Същият, който слушаше тъпи вицове и се интересуваше от кариерата му. А после секретегът си спомни къде толкова пъти е виждал това лице. Наистина на снимка и наистина не беше киноартист. Този човек се казваше Комран Гмас и снимката му редовно присъстваше в служебните бюлетини под рубриката „Търси се престъпник“.

„Значи все пак Огнището!“ — простена наум Баюн. По-точно, Хората на Огнището. Или най-точно — Бранители на Семейното Огнище. Всякаква измет на обществото — обичаше да казва Гарлик. Маскиране на вулгарен бандитизъм като „защита на истинското човешко щастие“, „съхраняване ценностите на семейството...“ Някакъв хибрид между политическа организация, която защитава бедняците чрез терор и лицемерно сдружение на крадци. За бедняците ли отидоха двадесетте милиона от Централната банка, които отмъкнахте миналата година, господа Бранители? А „валутният влак“, от който в Лосата пристигна само локомотивът? Баюн беше чувал много за бруталната наглост на техните операции, за блестящата им организация. Спомни си, че един офицер от Фелдстратегииума предложи техните обири да се изучават като тактически операции. Естествено, никой не одобри предложението му. Във Фелдстратегииума се считаше за лош тон да се говори за това позорно петно върху нангарското знаме. Нангар процъфтяваше, в Нангар не можеше да има организиран бандитизъм! Веднъж, докато очакваше свой колега в канцеларията му, Баюн зачете една секретна инструкция относно Бранителите. Дори и там с половин уста се признаваше, че „независимо от успешните действия“ на Контролицията, Хората на Огнището стават все повече. Напоследък било регистрирано преминаване на интелектуалци в редовете на Бранителите. Специално се коментираше доброволното изчезване на някакъв психолог или психиатър... Сега Баюн съжали, че не е дочел брошурата до края.

Впрочем тя едва ли би помогнала. Пред него беше реалният ръководител, а може би и създател на тази сила. Човекът, който можеше да си позволи да посещава приеми в Калуро, докато всички вестници публикуват снимката му в най-неприятни ракурси. Впрочем нито един калурус не би си позволил дребнави подозрения. Велика

съдба, какво да говорим за калуристите, когато аз, кадровият офицер, не можах да го позная?

Може би Комран Гмас имаше приятели в Калуро? Това Баюн не знаеше, а и не напираше да узнае. Той би дал много, за да разбере какво мисли сега този възрастен силен мъж с набръчкано като пролетна земя лице, какво означава добродушната му усмивка. И какво да прави самият Баюн в този момент? Да се хвърли към гърлото му с голи ръце и да умре като герой? Или първо да му каже в очите какво мисли за него?

V. ХОРАТА НА ОГНИЩЕТО

Баюн избра второто. Но каза съвсем не това, което предполагаше.

— Винаги съм искал да се запозная с вас, господин Гмас. Съжалявам, ако за целта съм повредил някой от хората ви.

Комран не отвърна. Изправи се зад бюрото и сега стоеше безмълвен. Пронизителните бистри очи бавно опипваха Баюн. Устата му — по-точно хоризонталната бръчка, която би трябвало да се нарече уста, не помръдваше и с нищо не издаваше бъдещата реплика. Цялото му поведение беше толкова многозначително, че всеки друг пред него би се почувствал смутен или най-малкото затруднен. Но за Предписанието то не беше валидно. То не считаше ситуацията за сложна. И Баюн направи това, което то му продиктува — усмихна се спокойно, леко отегчено, с една дума: „аз не бързам, вие както искате“, небрежно взе стоящия до стената стол и го възседна, като подпря лакти в облегалката. Лицето му прие учтиво и заинтересувано изражение.

Комран очевидно привърши огледа. В зениците му се появи одобрение. Заговори с мек провинциален диалект.

— Изглеждаш ми сърчно момче, Баюн-чи. Жалко, че ще трябва да те препратя по-нататък.

— Интересно къде, господин Комран? Мисля, че не е лошо да споделите нещо по този въпрос.

— В Кондаф, момчето ми. Като те гледам как добре се ориентираш в живота, започвам да съжалявам, че искат точно теб. Но какво да се прави — твоята бърза кариера те е направила излишно прочут.

— Да, започвам да разбирам, че славата тежи! Впрочем откога Огницето служи на Концентъра? Или трябва да ви викаме Бранители на Кондаф? — учтиво усмихнатият Баюн приличаше на ученик, който пита мъдрия си учител, защо е нужно да изучава тая странна наука — математиката.

— Не ме разочаровай, момче. Хората на Огницето служат предимно на икономиката, мира и националната нравственост. Ще ти

обясня. Първо: по какъв начин на мира? Много просто — прехвърлянето на някои наши офицерчета отвъд уравновесява притока на информация в двете посоки, защото нангарското разузнаване е много по-добро. А както знаеш, равновесието в силите е най-добрият залог за мира. От друга страна, къде отиват парите, с които ни заплащат услугите от Кондаф? В националната икономика, разбира се — нали харчим у нас. — Лицето на Гмас разцъфна в жизнерадостна усмивка. — В края на краищата ние нищо друго не сме, освен една търговска организация. Ежедневно развиваме макар и необичайна, но все пак чисто търговска размяна на стоки. Ние предлагаме олово — наистина доста бързо поднесено, и срещу него получаваме пари. И забележи, момчето ми, това е единственият случай на търговия, при който клиентът плаща, без да настоява за връчване на стоката. И по този начин ние правим какво? Нравствен подбор на населението. Тези, които не приемат нашия безкористен начин на размяна, умират. Оцеляват и процъфтяват добродетелните граждани, осъзнали дълбоко изгодната нравственост. В това се състои педагогическа роля на нашата организация.

Без да престава да се усмихва, Комран извади от чекмеджето солиден пистолет и го пхна в джоба си.

— Прощавай, момчето ми, че вадя този инструмент за връчване на оловни монети — това е само за да разбереш колко е сериозен нашият разговор. Приеми го като аргумент и моля те — не го оспорвай!

„Е, да — помисли Баюн. — Ако тази сутрин си бях взел моя аргумент, едва ли сега щях да съм във вашата компания.“

— Прекланям се пред аргументите ви, господин Гмас, и съм готов да ви слушам по-нататък.

— Хм — рече Комран. — Мислех да няма по-нататък, а направо да те пращам по международната поща, но ти... ми харесваш, Баюн. Какво ще кажеш, ако заминеш утре, а днеска си поговорим?

— Както кажете, господин Гмас. Аргументите са ваши!

— Харесваш ми! Ох, харесваш ми! — разсмя се Комран. — Пушиш ли? Не? Е, аз пък пуша. Жалко, че няма да оцениш деарските ми камули, само при мен се намират.

Той извади от книгата-табакера дълъг зелен камул и взе от масата желязна статуетка, изобразяваща Презитега. Статуетката се

оказа запалка — Комран явно следваше калуриската мода, макар и посвоему. Баюн демонстративно се разкашля от парещия дим.

— Отвори прозореца, Баюн — посъветва го гангстерът и пъхна камула в лявата си ноздра. — Но все пак не скачай, високо е.

Баюн разтвори прозореца и пое дълбоко въздух. Навън беше свежо и просторно. Виждаше се чак до хоризонта, където Ратанските планини се издигаха между равнините и вълните на Лонт.

— Влез! — извика Комран в отговор на дисциплинираното почукване.

Влезе човек, съставен от едри и много здрави кости. Плешивият му череп изглеждаше брониран като танкова кула, в която очите на артилериста са скрити зад безизразни перископи.

— Чакай, Пулур — каза Комран и започна да рови из чекмеджето си. — За това ли идваш?

Човекът кимна. Взе подаденото му лостче с извит край и масивна дръжка. Изгледа го със съмнение и впи поглед в Комран.

— Не се тревожи, Пулур, тая работа чупи всякакви ключалки. Като прибереш онзи сервиз — само внимавай, защото всяка чаша струва двеста и осемдесет, — та като свършиш, изчезвай в квартала Нори и предай всичко на Лихваря. При мен не идвай. Изобщо оттам не си показвай носа поне три дни, ясно ли е?

— Ясно — изломоти Пулур и напусна стаята.

Баюн учудено го проследи с поглед.

— Не се учудвай, че се занимавам с такива технически подробности, момче — усмихна се разбиращо шефът. — Просто Пулур ми е приятен спомен от младостта. И той единствен от старите ми кадри остана жив, защото никога не се е считал за по-умен от мен.

— А с новите кадри как сте, господин Гмас? Чува ли съм, че напоследък при вас идват различни хора?

Комран хитро се усмихна.

— Идват всякакви, момчето ми, правилно си чул. А как работи с тях старият Комран, ще разбереш след малко — имам да говоря с някои тук... Така че седни там до прозореца и се забавлявай, както намериш за добре. Само не ми пречи.

Баюн послушно кимна. Приблужи се до откренатия прозорец. Отвори го напълно. Нахлу могъщата гледка към заснежените върхове на Ратан — вечния Ратан, през който с огромни изпитания са

преминали някога дивите, но жадни за нови земи племена на нангарузите.

Колко много спокойствие, помисли Баюн. Колко много достойнство. А на теб къде ти е достойнството, стратег? Спокойствие имаш, да, спокойствието ти е завидно. Но можеш ли да се гордееш с него? То не твое. Чуждо спокойствие е това. Страшно спокойствие. Не идва от човешкото в мен, от Другото идва и знам го аз това друго, щом е дошло отново, няма да си отиде.

Той с отвращение се изплю навън и отново впи поглед в Ратан, сякаш планината беше длъжна да му даде отговор. Но Ратан мълчеше равнодушно. Изглежда беше казал на нангарузите всичко с езика на снежните си пропасти и остри скали, изковал е в тях качествата, необходими, за да се създаде Велик Нангар. За секунда в ума му се мярна нелепата мисъл, че за народа на нангарузите е нещо като Демона за Баюн... Мисълта за Демона събуди други мисли — за онова, което преди малко Предписанието правеше с неговото поведение, с неговите чувства, с неговите възгледи. За този позорен разговор с един родоотстъпник и предател, достоен само за езика на оловото... Но с простотата на доброто и злото се беше случило нещо...

Вратата на кабинета се отвори и Баюн се обърна. В стаята напъхваше дългото си кокалесто тяло тип с буйна коса и стърчащи рунтави вежди.

— Шефе, кълна се в духа на презитегския череп, това съм аз!

— И добре правиш, че си ти!

Комран се надигна енергично. Сардоническата усмивка на влезлия се отрази мигновено върху лицето му.

— Седни, Порди, седни, момчето ми!

Виж ти, каза си Баюн и се разположи така, че да може да вижда и влезлия, и стопанина. Такава фигура най-малко подхождаше на представата за хората на Огнището. Нейното място беше на някой от стенописите в Храма на Същността, изобразяващи жреци великомъченици.

— Казвай, Порди, казвай какво стана! — нетърпеливо и възбудено питаше Комран, готов всеки момент да скочи от стола и да побегне из стаята, подгонен от възторга на очакваната вест.

— Всичко стана, шефе! Всичко стана! Кълна се в бъбрека на презитега. Онези там ще има два месеца да се съвземат и три още да

ме сънуват!

Комран наистина скочи. Излезе иззад бюрото, седна върху него и се наведе към Порди. Преобразяването му беше невероятно. Изчезнал бе хитрият делови Комран Гмас. Едно блестящо, почти огледално подобие на Порди седеше и подскачаше от нетърпение. Същите жестове, същият темперамент. Същият стрелящ поглед, който би се чувствувал най-добре зад оптически мерник. Техните контрастно различни външности някак си се размиха — Комран беше поразителен в превръщанията си.

— Така е, шефе! Моите гадове вече разтоварват камиона долу!

Порди скочи към прозореца, избута Баюн настрани и изкрещя:

— Как е, гадове?

— Как да е! — разнесе се оттам.

Комран се разкиска.

— Това при вас значеше „много добре“, а, Порди? Кълна се в кътния си зъб, свършили сте голяма работа!

Порди бясно завъртя глава. Дългата му коса образува космат кръг. Това движение явно означаваше удоволствие, защото той с наслаждение го повтори. После обиколи два пъти бюрото на Комран и рухна в едно тясно кресло. Коленета му щръкнаха.

— Абе, Комран-чи, докога ще те гледам зад това бюро? Няма ли най-последно да изкараш от смазката твоята едрокалибрена мелница? Знам, знам аз, че това ти е мечтата! И това калури си ли, стратегии ли — всичко под ножа!

— Нож ли? — взриви се Комран и се удари по коленете. — Бомба за тях! Ама много голяма бомба! Още малко, Порди. Има много още да видят от нас, слушай ме какво съм намислил...

Той сграбчи косата на събеседника си. Придърпа главата му към устата си и зашепна силно и неясно, като почти плюеше в ухото му. Баюн не чуваше нищо, но в този момент общата картина на ставащото го интересуваше повече. Какво ли всъщност беше нормалното поведение на Комран?

— Изключено! — ревна възторжено дългокосият. — Ами че това е страхотно!

Комран зашепна още по-страстно.

— Да пукна, ако не е така! — подскачаше Порди. — Да!... Не! Не!... Не!... Не!... Да! Да, разбира се!

Той силно се плесна по коленете. Излетя от креслото.

— Знаеш ли какво си ти, Комран-чи? Ти си един гнусен, хитър, очарователен фил! От ония, ловджийските! Отивам да инструктирам гадовете за предстоящата бъркотия... — последните му думи потънаха в трясъка на захлопнатата врата.

През прозореца Баюн можа да види продължението. Порди излетя на двора и като пирон се заби в кабината на голяма и чудовищно стара кола. Каросерията, ръчно достроявана с дъски, беше пълна с брадати дълго коси хора, пъстро облечени и много подобни на своя предводител.

— Харесват ли ти? — попита Комран зад гърба му. Баюн се обърна.

— Това да не е нелегален цирк?

— Цирк ли? Ако знаеш какви представления дават! Не ти завиждам, ако попаднеш на такова, момчето ми. Вие там, във Фелдстратегиума, нищо не виждате около себе си. Тук са хората, тук, около Огнището! Ти знаеш ли колко са различни и всеки си иска своето...

— Или чуждото...

— Е, те просто го смятат за свое. Питаш ли мен, момчето ми, дете трябва да върша работа с такива хора?

Отново беше предишният Комран.

Младият мъж приседна на перваза. Комран отново потъна в някакви папки. Комран, който си даваше почивка. Който беше готов веднага, без преход да говори с всички, да бъде всички. Виж ти работа, помисли Баюн, да не предполагаш, че шефът на Огнището може да ти каже нещо за размисъл, да вникнеш, да се удряш по челото... Има разни хора... Вие там, във Фелдстратегиума... нищо около себе си...

Предписанието спря мислите му с добре познатия сигнал за внимание. В стаята имаше нов човек. Зад бюрото — нов Комран.

— Какво има, Дозиюш-чи? — тихо и почти ласкаво запиташе шефът. — Отдавна не съм те виждал такъв. Не можа ли да направиш това, за което те помолих?

Дозиюш погледна към Баюн. Познат поглед — така гледаше онзи среднощен събеседник от бар „Надежда“. Тогава погледът беше разбираем. Тъжни очи върху възрастно лице, където всяка бръчка е

година живот, преживян не така, както би искал човек. Но когато с такива очи гледа човек, по-млад и от Баюн, това е странно.

— Направих го, Комран Гмас — замислено каза той и седна. — Направих го. Но защо?

Гласът му беше странно тих и печален.

— Момчетата ми задават въпроси, Комран-чи. И те вече чувстват, че нещо не е в ред. И те виждат, че на мястото на всеки убит фелдстратег веднага застава нов. А войната не спира, Комран. Трябваше да видиш какво направи в нашия квартал дирижабълът на кондафарите... а сега чувам, че ти нещо си се сговарял с тях, а, Комран-чи?

Комран съчини върху лицето си тъжна усмивка.

— Ех, Дозиюш-чи, разочароваш ме, момчето ми. Не стига, че вярваш на разни измислици, ами се оставяш да подкопаят вратата ти в нашето искрено и благородно дело!

Той се наведе и бащински сложи ръка върху рамото на младежа. Поради ширината на бюрото позата му доби малко принуден наклон.

— Спомни си, Дозиюш, как го беше казал нашият скъп татко Сироган в „Сияйни градове“: *„И видя тогава Рогон, че всички тези достойни люде, пребиваващи във велика дружба помежду си, непознали жестокост и лъжа, не са дошли току-така на този свят. И предугади той, че превелико множество техни прадеди са надигали мечове и са губели главите си за това братство, и са затъвали в калта на вековете, и пак са стигали...“*.

Комран замлъкна, без да сваля очи от Дозиюш. Мъжът слушаше всичко това, без да променя печалния си израз.

— Помня Сироган, Комран-чи. Но помня и теб. Помня как обещавахе, че след като обединим групите си под пламъците на Огнището и натрупаме малко средства, ще започнем да създаваме голямото братство на старите мечтатели. Къде са мечтите ти, Комран Гмас? Само пари!

— А за какво отиват тези пари, Дозиюш? Знаеш, че оръжието ни дава сила, а оръжието трябва да се купува, нали? И много други неща трябва да се купуват, за да има огън в Огнището!

Дозиюш мълчеше. Комран заговори отново. Интонацията му се плъзгаше между мечтателност и убедителност. Но младежът мълчеше.

Гледаше някъде встрани от шефа си. Само от време на време хвърляше поглед към Баюн и в очите му се мяркаше любопитство.

— Кой е този? — изведнъж попита Дозиюш. Комран се сепна и прекъсна монолога си по средата на фразата, погледна към стратега и сви рамене:

— Пленник. Аналитик от Фелдстратегуума. Може би ще работи за нас. Но ти не ми отговори, Дозиюш-чи. Кажи ми, вярваш ли още в братството, или парите толкова са те уплашили?

— Вярвам — безразлично отвърна Дозиюш.

— А на мен? На мен вярваш ли?

Дозиюш въздъхна и направи жест, който означаваше: „Не знам“.

— Добре — изкрещя Комран и удари с длан по бюрото. — Върви тогава! В Контролицията или където щеш! Аз съм свикнал да ми вярват тук! А ти дори не си ме запознал с всичките си хора!

— Комран-чи — все така тихо каза младежът, — аз също бях свикнал да ти вярвам.

— Беше? А сега не вярваш, нали? Дозиюш, кой ти пълни главата с глупости, момчето ми? Някой иска да те настрои против мен, знам аз. Това ми тежи!

За пръв път Дозиюш се усмихна — болезнено и криво.

— Комран-чи, прощавай за обидата, ама ти разсъждаваш като грамофон. Убеден си, че някой трябва да ми влияе, и щом не си ти, значи е някой по-лош от теб. Смени плочата, Комран-чи. Мина времето, когато дойдох с книгите на Сироган и селските си мечти всички да имат хляб и къща. Вярата в Сироган не съм загубил, но в Огнището...

— Хайде де — избухна Комран, но Баюн не му повярва. — Върви тогава в Контролицията! Върви да получиш наградата, дето я дават за главата ми — и се блъсна с юмрук по челото.

— Няма, Комран, успокой се. Няма да отида. Все пак нещо е свършено и нещо се върши. Каквото и да е, изглежда по-добро няма...

Някой почука небрежно и веднага влезе. Беше среден на възраст мъж с фино очертано лице и хладни очи. Комран претърпя няколко неуловими трансформации, но не за дълго — новодошлият не се нуждаеше от специални грижи. Дозиюш от своя страна не направи никакво усилие да прикрие отвращението си.

— Радвам се да ви съзерцая все така жив, Комран Гмас.

Докато произнасяше това, той изобрази върху лявата половина на лицето си нещо като усмивка и огледа седящите. Когато погледът му попадна върху младежа, подобие то на усмивка изчезна.

— Ето това е едно от най-сигурните доказателства, Комран-чи! — рязко каза Дозиюш. — Присъствието на такива около теб!

И без да поглежда повече никого, младежът напусна стаята.

— Ох, ще си имаш неприятности с това момче, Комран-чи — въздъхна влезият, докато разкопчаваше елегантното си палто. — Ще си имаш!

— Не повече, отколкото с теб, Лотикс, ако, разбира се, решиш да играеш своя игра. Но не те съветвам — и хладно се усмихна.

— Засега нямам основания да я водя. Стига да не ми ги дадеш ти.

— Основания не се дават, момчето ми. Когато иска, човек си ги намира сам.

— Нашата дискусия пак става като онази — за фила и яйцето. По-добре кажи готов ли е моят клиент за Кондаф?

— Да, и мога веднага да ти го представя. — С широк жест шефът посочи Баюн. — Аналитик-стратег Баюн Глордах, твой колега и почти наш съмишленик.

— Сърце, вярно на целите, скъпи колега — подигравателно съобщи Лотикс и с артистично преиграване се удари по гърдите. — Впрочем наистина се радвам, че ще возя човек, който понася въздуха. Писна ми от нищожества, които започват да повръщат още при излитане.

— Лотикс си има нов самолет — поясни Комран. — И ужасно държи на чистотата му.

Баюн леко се усмихна.

— Наскоро изчезна спортният самолет на калуриша Сорс...

— Е, излишно си досетлив, момчето ми. Приеми, че калуришът Сорс ни е услужил с птичката си за една разходка до Кондаф.

* * *

Лотикс захлопна капака на кабината. Наведе се, изглежда търсеше края на колана. Баюн огледа кабината. Просторна, не като на

изтребител. Креслата бяха повече от комфортни. Разположени едно до друго — неприятна подробност... Винаги е по-добре да си зад противника, отколкото до него.

Вече разбираше какво иска от него Предписанието и защо е било нужно това угодничене пред хората на Огнището, тези унижителни предателски разговори, това престъпно съгласие да бъде изпратен в Кондаф. Значи беше нужно да остане насаме с пилота. Щяха да летят над океана и там... Баюн се размърда. Комбинезонът, който му даде Лотикс, беше тесен. Там, над океана... Какво щеше да стане там, стратегът не знаеше. За пръв път истински се уповаваше на Предписанието. Очакваше помощ от него. Беше се убедил, че то прави чудеса, а сега повече от всякога му беше нужно чудо. Защото въпреки уверенията си в пълно доверие Комран беше заповядал да оковат ръцете му зад седалката.

Турбината засвири, витлото изчезна в бързината си — излетяха. Широкият прозорци даваха отличен обзор и Баюн можа да прецени курса. Лотикс описваше десеткилометрова дъга, за да избегне наблюдателните и звукоуловителните постове. Явно тяхното разположение му беше известно не по-зле, отколкото на Баюн. „Имат шпиони чак в оперативния отдел!“ — яростно се обади стратегът в него. Летяха над селските райони. Курсът беше на юг. Зенитната охрана там оредяваше — кой би очаквал въздушно нападение откъм океана? Небето беше чисто, Лотикс се мръщеше — явно предпочиташе да лети в облаци, където никой не би го забелязал. За два часа полет той размени с Баюн не повече от три думи. Но пилотираше великолепно. Забелязваше отдалеч низходящите течения, водеше самолета почти без да гледа приборите.

Скоро полетата свършиха. Навлязоха в района на Ратан. Самолетът се плъзна между върховете. Свиренето на турбините закънтя между скалите и се върна многократно усилено. Летяха между стените на чудовищен каньон, широк повече от километър. Долу проблясваше синя ивица, повтаряща извивките му. Оттук започваше великата Сиса — реката, довела някога древните племена в тези земи. Лотикс поведе самолета съвсем близо до лявата страна на каньона. Баюн изтръпна, когато изведнъж наклони самолета на крило и го насочи направо срещу скалите. В мига, когато смъртта изглеждаше неминуема, пред тях се раззина процеп. С едно крило към небето и

друго към земята самолетът влетя в него. На по-малко от десетина метра прелитаха сиви и кафяви пукнатини. Процепът беше дългообразен, така че те, без да излизат от завоя, изхвърчаха от другата му страна. Слънцето и океанът едновременно блиснаха в очите им. Лотикс изравни самолета и се обърна към Баюн.

— Това е! Сега до Кондаф ще караме по права линия.

Баюн мъчително кимна, зает с непонятна за самия него работа. Беше напипал зад седалката парцал, пропит с машинно масло, и скришом от пилота омазняваше ръцете си. Пръстите му пуснаха парцала и силно се напрегнаха. Извиваха се под немислими ъгли, вкопчваха се в белезниците и отново се отпуснаха. Болката беше ужасна — гривните започнаха да пълзят по китките му, като безмилостно деряха кожата. А лицето му вместо да се гърчи, най-спокойно и безучастно следеше облаците и нито бледност, нито напрежение се отразяваха по него. Даже езикът му се обръщаше да отвърне на дружелюбните реплики и тонът му беше безупречен. И ето белезниците преодоляха ставите, оставиха ги разкървавени, плъзнаха се по пръстите и покорно легнаха на пода. Ръцете му бяха свободни. И замагнаха.

Юмрукът му беше прицелен в слепоочието на пилота, но срещна само въздух. Лотикс мигновено се наведе. Ако не бяха коланите, Баюн сигурно щеше да залитне. Без да изпуска лоста, пилотът посрещна с лакът лицето му и хвана дръжката на пистолета си. Баюн се вкопчи в ръката му и отново замагна. Този път уцели челюстта на пилота. Стори му се, че удари статуя. Получи такъв удар между очите, че изпусна ръката му. Когато се опомни, Лотикс вече беше измъкнал пистолета. Баюн изби странично дулото и изстреля реброто на дланта си към шията на Лотикс. Болката в ръката, изпращяването на кости и конвулсивният изстрел се сляха ведно. Лотикс увисна на колана и изпусна лоста. Баюн се опита да поеме управлението на самолета, но неговите колани не го пускаха. Докато ги разкопчае, летателният апарат изпадна в свредел. Ако Баюн владееше тялото си, нямаше да направи нищо — свределът означаваше край. Предписанието пое с неговите ръце лоста, натисна с неговия крак акселератора, увеличи скоростта и едновременно тласна лостовите обратно на въртенето. На около тридесет метра от водната повърхност самолетът излезе от свредел. Баюн инстинктивно си пое дъх, без да може да проумее

станалото. За пръв път в историята на този свят самолет излиза от свредел! И ако просто...

Но мислите му не се задържаха дълго върху тези размишления. Там, на съседната седалка, бавно се свличаше човешко тяло. Баюн беше офицер, при това в действаща армия. Знаеше, че смъртта на враговете за него трябва да бъде радост. Той просто беше забравил елементарния факт, че никога през живота си не е убивал. Човек! С ръце!

Спомни си удара по гърлото на Лотикс. Ръцете изведнъж го заболяха. Нещо се надигна в гърлото му. Той го задържа. После дойде риданието. Разтърси раменете му по-силно от вибрациите на мотора и донесе някакво безсмислено облекчение. Нищо нямаше значение. Нямаше „преди“, нямаше „след“, имаше само едно „сега“, което трябваше да продължи вечно, защото е най-малкото зло.

Но сегашният миг се прекъсна от някакъв звук, по-точно сянка от звук, който пилотският му слух долови в шумовете на кабината. Оборотите на двигателя падаха. Съскаше пара. Светеше жълтата лампичка „късо съединение“. Предсмъртният куршум на Лотикс все пак беше улучил целта си — макар и косвено.

Синята повърхност отдолу все по стремително се приближаваше, губеше измамната си огледалност. Баюн напипа под седалката спасителна лодка. Провери дали въздушната бутилка е свързана с вентила. Изчака удара на вълните върху дъното на корпуса и рязко отметна стъкления капак.

VI. СИЛОНШЕРСКОТО ТЕЧЕНИЕ

Изгряващото слънце трябва да бъде отдясно. Носът на лодката, ако заобленият гумен валяк може да бъде наречен „нос“, тогава ще сочи юг. Ако гребче по седем часа в денонощие, най-много след три дни на хоризонта ще се покажат върховете на Ратан.

На петия ден Баюн разбра, че се е заблудил. На хоризонта нямаше нищо. През последните два беше изчезнало дори желанието му да се бори с този спокоен гладък океан. Когато в края на третия ден на юг така и не се показаха планински върхове, младият мъж вече искаше да се остави на волята на ветровете, стихии и всичко, което в романите помага на корабокрушенците. Още две денонощия Предписанието гребеше с неговите ръце. Сега, на петото, изглежда и то се отказа. Във всеки случай никой повече не караше ръцете му да хванат веслата.

Баюн се отпусна по гръб. Опипа кървавия мазол на ръката си. Намръщи се и заби поглед в небето. Лежеше и изпитваше нещо като наслаждение от покой. Пет дни без събития. Освен ако не се счита предстоящата смърт. Пет дни без борба със себе си и с околните. Имаше на какво да се наслади човек преди края.

„Движение...“

Баюн с лениво учудване регистрира тази дума в главата си.

„Движение... движение...“

„Какво движение, без дух да остане?“ — ядоса се той.

„Движение...“ — увери се, че чува Предписанието. — „Има движение.“

Баюн разбра, че това е нещо ново и отвори очи. Имаше движение. Нещо беше завъртяло лодката в обратна посока. Слънцето светеше отляво. Подводно течение? Той почти физически усети как Предписанието се рови в паметта му. Морски течения... забравена ученическа карта по география... редки букви, извити като влечуго през синевата на океана: „Силоншерско течение“. И всички данни,

свързани със скоростта и размерите му. Кой знае как и те бяха запечатани в някоя заблудена гънка на мозъка му.

Сега стратегът разбра защо пети ден не се показват Ратанските върхове. Упорито, но безсмислено той се беше борил с могъщото течение. А то, без да забележи нищожните му усилия, го беше носило в обратна посока. На север, към екватора.

„Диис и Ампай.“

Тези названия се отърсиха от праха на паметта му. Два големи острова, между които минава Силоншерското течение. Единствените брегове, до които биха му стигнали малкото храна и вода от неприкосновения запас. Диис и Ампай — две места, които Баюн никога не би желал да посети.

Диис присъстваше във всеки втори приключенски роман с неповторимия си колорит на разбойническо свърталище. Заобиколен с непристъпни подводни скали, островът векове наред бе служил като място за заточение. Пиратски набези — по-късно се е превърнал в база за контрабанда. Диис оставаше недостъпен за всяка по-твърда власт, която би се заинтересувала от него. Спомни си историите на десетките неуспешни десанти на морската пехота. В най-добрия случай те успяваха да отстранят някой от брадатите вождове. На следващия ден биваха изклани от следващия главатар, ненадейно появил се от вътрешността на острова. Постепенно се постигаше нещо като въоръжен неутралитет. Дииските главорези се научиха да не нападат богатите курортни градове на Деара и крайбрежието на Ампай. Това им спести наказателните експедиции, които при нарасналото съвършенство на оръжието им струваха все по-скъпо. Диис се отказа от пиратството. Контрабандата беше по-изгодна.

Що се отнася до Ампай, сведенията идваха от друга посока. От колониалната история на Нангар можеше да се научи, че Ампай е малозначимо владение по средата между Нангар и Кондаф. Било е заселено с диви и необразовани племена, които Едносъщните доста умело поддържаха в първобитно състояние. Ампай осигуряваше кадри за манастир-лагерите и слуги за висшите Едносъщни. След Прелома останалите живи Едносъщни ведно с останките от армията си превърнаха острова в своя база, настроиха се срещу новия режим. Там се градяха планове за реставрация на теокрацията. Ампай беше

естествен съюзник на Кондаф във враждата му с Нангар, а злите езици говореха, че по-скоро е обратното.

Къде щеше да е по-добре да попадне — на Диис или на Ампай?
„Ампай“ — беззвучно каза Предписанието.

Баюн не възрази. Отдавна не му възразяваше. Само потръпна от мисълта, че отново ще бъде сред врагове и унижително ще играе ролята на враг.

Все пак това е роля. Въпреки желанието си той се оказа едва ли не в положението на разузнавач, проникнал във вражески лагер. Разбираше, че това е самоутешение. Но то съдържаше немалка доза истина. Дори почти цялата истина. Неясно оставаше само чий разузнавач е стратегът Баюн. Неясно оставаше как ще се върне в Нангар. А ако успее, как ще го посрещнат там? Впрочем такава мъглива перспектива не беше достойна за размишление. Много по-актуално бе да използва самотата, за да се разрови из себе си. Откриваше промени, макар да не можеше да ги назове или определи. Но знаеше — вече не е предишният Баюн.

Остави веслата и плъзна разсеян поглед по хоризонта. Нещо блестящо трептеше на абстрактната линия между небето и водата, но беше прекалено далеч, за да се познае какво е то. Слънцето бавно залязваше. Неусетно се стопи и слънчевата пътека. Лилавите оттенъци постепенно отстъпиха на нощта с нейните вечни спътници Зун и Себенера. Впрочем Себенера вече изоставаше — пролетта бе към своя край. Тя изгря едва когато Зун беше високо в небето. Това беше последното, което Баюн видя, преди да заспи.

Събуди го лек тласък. Стратегът отвори очи и веднага ги затвори, ослепен от ярката светлина, която не идваше от слънцето. Пред лодката се издигаше кристален, безумно сияещ склон. Баюн с труд се овладя и изправен на колене, се огледа. Гуменият борд на лодката се триеше в подножието на айсберг. Изпълзя върху леда, като издърпа лодката след себе си. По една случайност имаше удобна площадка.

Айсберг в тропическия пояс? Ама че работа. Спомни си нещо прочетено за тези ледени острови, но какво? Като че ли нещо свързано с Ампай... да! Предписанието извлече страница от справочника по навигация, който някога в някаква канцелария случайно беше разлиствал. Раздел „Океански течения“, страница 119:

„Силоншерското течение започва на 540 километра от Южния полюс и се движи към екватора. Причините за неговото възникване...“, не това... „големи късове от южните ледени полета...“ а, ето го: „попадат в течението и постепенно, топейки се, достигат дори до екватора. Често явление по тези места, те се използват от населението на остров Ампай като източник на сладка вода, която на острова не достига. Още в древни времена ампайците са построили преграда от каменни стълбове, забити в дъното на Диис-Ампайската плитчина. Когато ледените блокове опрат в тази преграда, туземците ги изтеглят с корабите си, а ако блоковете са големи, ги насичат на късове...“

Баюн се зае да огледа по-обстойно новото си плавателно средство. Айсбергът беше не повече от двеста метра в диаметър. С неравномерната си блестяща архитектура приличаше повече на къс небе — едно продължение на вечно белия небесен купол, стъпил върху синята равнина на океана.

Скоро реши, че е видял достатъчно. Избра нова площадка и се върна за лодката. Пренасянето ѝ беше изпълнено с емоции. Особено когато пакетът със сушени концентрати се изплъзна от ръцете му и бавно започна да набира скорост към водата. Трябваше да направи няколко скока и с цената на едно натъртване да го хване. Чия беше заслугата за този подвиг — дали на Предписанието, или на стомаха му, разтревожен за бъдещето си — Баюн не уточни. Докато подреди всичко на мястото си, денят влезе във владение. Слънцето бързо изсуши влагата по дрехите му. Тънки ручейчета потекоха около преобърнатата лодка. Баюн се изтегна върху дъното, което бе удобно като фотьойл. Чувстваше се спокоен. Това спокойствие не приличаше на живота преди появата на Демона. Не приличаше и на кратката женитбена отпуската, която му бе дало Предписанието. Тогава суетнята на душевните радости му пречеше да осъзнае свободата си. За пръв път животът го остави на спокойствие. Живот, съдба или кой знае какво... Разговори, полети, грижи, служба... Поток на едно житие, което с постоянна скорост, подобно на Силоншерското течение, носи несметни разнолики кристалчета: всяко със своя блясък, своя форма.

Течението ги уеднаквяваше. Дори брилянтът, потопен във вода, губи част от блясъка си. Рядко се случваше нещо да завърти и размъти това течение. Още по-рядко кристалчето на някой човек да излети над водната повърхност и за пръв път да почувства своя блясък! Изхвърлен от битието, Баюн се потапяше в сложността на новата си свобода.

Свобода.

Стремителното, вечно недостигащо време забави своето трескаво движение. Изведнъж доби смисъл. Стана безкрайно и открито в своята истинска същност. Хоризонтът се отдръпна като при височинен полет, сякаш за да докаже сферичността на планетата. Вместо високи стени, надупчени от прозорци, вместо калните улици, затворения обем на стаята или пилотската кабина пред Баюн, над Баюн, около Баюн се разтваряше пространството. Тихо и величествено. Свободно.

Отново и отново Баюн се връщаше към тази дума, на която изживяното пространство-време даваше нов смисъл. Гърлото се стягаше от протеста на тялото, което още не можеше да свикне с тази новост. Шести ден в океана?! Този протест все по-рядко го пронизваше. Сега, когато наоколо имаше толкова малко неща — един океан, един айсберг, — всичко скрито в душата можеше да бъде извадено на яркото слънце, да бъде подредено по опразнените лавици на мисълта, да бъде спокойно огледано.

Какво всъщност се случи с теб, стратег, не — пилот, това за стратега беше после, какво всъщност? Един Демон се вклини в живота ти със своето Предписание. Защо? Стана стратег, като изпъкна единствено със свръхестествен нюх към настроенията на началниците си? Да! Проникна в секретния сейф на отдела си, но предаде ли някъде тайните? Не! Против волята си, с невъзможна арогантност облада Йохат, но беше ли това неприятно за теб или нея? Разбира се, не. Изобщо нищо не е ясно, без дух да остане...

Нищо не беше ясно. Слънчевата топлина все повече го отпускаше. Без да е стигнал до някаква яснота, Баюн заспа. Почти веднага пристигна Демона и с ирационалната естественост на съня го покани на танц. Те се завъртяха по блестящия паркет на семейство Теракол. Баюн прегръщаше вече не Демона, а Игис... впрочем лицето бе на Игис, а всичко останало на Йохат. Игис-Йохат го гледаше с влажен поглед и с пиянския глас на Халбун шепнеше: „Има разни

хора, Баюн-чи, едни честно служат на националната ни икономика и нравственост, като не бързат да си получат закупеното олово, а други, например... — тя кимна към Лотикс. С елегантно движение отстъпи назад и безволевиет Баюн попадна в ръцете на убития, който го поведе през безликата танцуваща тълпа. Лотикс го прегръщаше през рамото и хватката му ставаше все по-силна, Баюн не можеше да откъсне поглед от неподвижната струйка кръв в ъгъла на устата му, а Лотикс стискаше все по-силно и по-силно...

Събуди се с изтръпнало рамо. Слънцето клонеше към залез. Това природно събитие този път беше изпълнено с толкова багри, нюанси и промени, че напомняше самия живот. И като живота завърши с дълбока непрозрачна нощ. Околното, загубило образа си, избледня. Останаха само звуците, усещанията, миризмите. Толкова малко за една реалност.

И толкова много за едно въображение.

Плискането на океанските вълни напомняше за вибrafoнов концерт на брега на Сиса... Когато Баюн беше на девет години, Едносъщният Дилетиле заведе техния клас на концерт. Баюн не знаеше чия е тази музика, едва по-късно научи, че Храмовият оркестър е изпълнявал предкласически автори, а вибrafoновият аранжимент е създаден от Теоджин, бащата на класиката. Тогава това не го интересуваше. Вибrafoнът се намеси в духовата партия и постепенно я подчини. Затворил очи, Баюн слушаше това изпълнение, изплувало от глъбините на седемнайсет преживени години. Дълбоко кълтящи звуци, постепенно преминаващи в шепот и звън... Тогава беше лято. Оркестрантите свиреха на открито. Според каноните на Храма концертът продължи седем часа. На другия ден всички деца се успаха за училище и почти всички намразиха музиката. Освен двама — Баюн, който запомни вибrafoна, и приятелят му от съседния клас, който три години по-късно стана детето-чудо на Вечинт. Беше започнал да композира музика в нов стил, с открити от него ритми и контрапункт. Родителите му имаха благоразумието да не му пречат. По-късно и те се прославиха покрай сина си. Това момче научи Баюн да свири на петострунен дир — един от най-трудните инструменти, който след години добави много към авторитета на пилота сред колегите му. Може би Баюн също щеше да стане музикант, ако беше видял в музиката спасение от досадата на Едносъщното училище, от насилствения

авторитет на учителите. Но той намери друг път за спасение — в книгите, които разказваха за машини и изобретатели. После дойде Преломът и момчето-чудо загина при пожарите.

А Баюн стана пилот.

Но сега, когато гумената лодка го предпазваше от студа на айсберга, а звездите горе ставаха все по-пронизителни, Баюн ненадейно си помисли, че и полетът е като музиката. Или по-скоро в онова вътрешно, дълбоко неизречено желание да лети винаги е присъствала музиката. Макар че тя винаги е била в него. Единствената заслуга на Предписанието беше може би в това, че го изтръгна от ежедневието. Даде му възможност да се вгледа в себе си. Досега не знаеше, че това е толкова възможно. Нямахше откъде да го научи. Никой от хората, които беше уважавал, не правеше това. Единствен Дилетиле обичаше да говори за самовглъбяване. Но в неговото огледало човек можеше да види само отражението на Единната същност — и нищо повече.

Да полетиш като музика. Да излетиш в музиката. Да изсвириш мелодията на полета... Баюн с наслаждение караше мисълта си да се преобръща като риба в планински поток — толкова бързо, че се виждат само отблясъците. От паметта извираха несметни преживени мигове, когато издигайки самолета през облаците, той неизменно бе чувал една мелодия, лягайки на крило — друга, и всички неповторими виражи в своята грациозност раждаха музикален образ — неосъзнат и естествен като дишането... Поиска така, както е легнал по гръб, с лице, потопено в небето, изведнъж да пропадне нагоре, да разкъса стегнатата еластичност на въздуха и да се гмурне там, където падането няма значение, защото не те приближава към нищо и не те отдалечава от нищо. За пръв път извън самолета усети в себе си мелодията. Нямахше самолет, но имаше полет. И мелодията прилягаше на този полет. Тя се възкачваше по хиляди разтревожени струни. Изстреляна от техните тласъци, отвъд тембрите на познатите инструменти, тя ставаше просто музика — истинска и изменчива като мисъл... и зад затворените му клепачи пламна една кратка и необикновена фраза: Музиката е танцуваща мисъл.

Изминаха още две денонощия в размисли и сън. Мимоходом Баюн откри, че Предписанието е готово да му помогне винаги, когато това не пречи на неизвестната негова цел. То непрекъснато извличаше

от паметта му образи, ясни и детайлни като цветни филми. Обзет от треската на новото възприятие, бързаше да си спомни всички, да преразгледа всичко. Долавяше несъвършенството на новите се оценки, но продължаваше да бърза напред.

Към края на седмия ден пакетът вече беше празен. Баюн се ядоса, че не е съобразил да остави поне малко сушено месо за примамка. Сега и риба не можеше да лови. Добре поне, че вода имаше достатъчно. Стотици тонове лед! Беше чувал, че без храна човек издържа до месец. Значи до Ампай щеше да изкара.

Скоро разбра, че гладът не е от най-приятните усещания. Мислите му все по-често добиваха кулинарен оттенък. Отначало това го разсмя. После го разтревожи. Към вечерта първият пристъп на глада утихна и Баюн заспа почти спокоен. Когато се събуди, слънцето отдавна висеше над океана. Последните дъгоцветия на изгрева, разнищени на тънки слоеве, изчезваха в победната белота на деня. Но не това беше важното. На хоризонта имаше земя. А откъм нея бавно нарастваше редица от черни точки. Лодки, разбира се. Той мигновено се разсъни. Изправи се на ръба на площадката, рискувайки всеки момент да се подхлъзне надолу. Ампайците идваха — с тези темпове след не повече от час щяха да бъдат на айсберга. Какво ще им обяснява? Че е сбъркал летището с морето?

Изведнъж разбра, че се пита по инерция. Решението вече бе в главата му. Негово или на Предписанието — това не го интересуваше. Той отпуши вентила на лодката и започна да я тъпче, докато целият въздух излезе от нея. Напъха я в една от дълбоките дупки, пронизващи леда. Когато свърши, лодките бяха съвсем близко. Бяха около двадесет с по четирима души вътре. Многообразна смесица от лица, дрехи и възрасти: старци, младежи, мъже, няколко жени с груби черти и мъжки мускули. Износени облекла с най-различни кройки, между тях бивши пилотски комбинезони, някои доста нови (късмет!). Повечето бяха типични мургави ампайци, но имаше и бели, дори двама-трима гинвохи с тежки кестеняви коси. Всички мълчаха. Ръцете им работеха като машинни лостове, загребване, връщане, загребване, връщане. Едносъщните умееха да дисциплинират.

Все така мълчаливо гребците събраха лодките пред полегатата площадка. Неколцина излязоха на брега. Забиха клинове. Започнаха да връзват за тях въжетата, които им подхвърляха останалите. Когато

лодките бяха закрепени, всички тръгнаха към върха на айсберга. Скрит зад една издатина, Баюн изчака ледосекачите да минат край него, обърна се с лице към склона и пое след тях. Никой не погледна към него — каноните на Единната Същност изискваха концентрация в целта. Баюн или Предписанието знаеше, че към него няма да погледнат.

Първите вече стигнаха върха. Тези, които носеха инструменти, започнаха да разбиват леда, останалите се наредиха в очакване да ги повикат за товарене. Правейки се на един от тях, който търси по-удобна позиция, Баюн се спусна надолу. Безпрепятствено стигна лодките. На няколко крачки от него стояха двама души. Трябваше само едно обръщане, за да видят как пилотът отвързва крайната лодка и скача в нея. Но те бяха концентрирани във върха и не му обърнаха внимание.

С няколко енергични загребвания Баюн се отдалечи от брега. Айсбергът започна да се смалява, по склоновете му отмерено се мяркаха тъмните силуети на работещите. Никой не погледна към морето. Никой не забеляза лодката. Съвършенството на тяхната концентрация беше смайващо. Ако това изобщо е съвършенство“ — по-скоро това беше не концентрация, а равнодушие. Пълно, затъпяващо равнодушие към всичко, освен към работата, която вършат и която ги храни...

Северният бряг на Ампай не се отличаваше с нищо забележително. Полегата пясъчна ивица с навързани по коловете рибарски лодки. Баюн вкара лодката си между тях, придаде на движенията си скучна унилоост и тръгна към града.

Къщите бяха глинени, само отпред имаха стени от грубо издялани камъни, замазани със същата зеленикава глина. Имаше в тях нещо познато и радостно, но Баюн си спомни откъде идваше това усещане — така изглеждаха къщичките в детските рисунки от времето, когато добрият Серитан Лоритан танцуваше по покривите и вечер раздаваше красиви сънища, времето, когато войната беше игра за момчета. Къщите на Ампай изглеждаха като приказни, защото имаха само по една врата и един прозорец. Но приказката свършваше дотук, защото всичко останало говореше за отчайваща нищета.

Духна хладен вятър и Баюн вдигна яката на комбинезона. Все така унило, с уморено влачене на крака, тръгна нагоре. Наоколо

минаваха предимно жени — старите със застинала прекършеност във фигурата, младите — с угрижени домакински лица. Изглежда повечето мъже бяха в морето. Децата кресливо владееха улицата. Резките им викове и псувни на невъзможен нангаро-ампайски диалект се носеха над прашното пространство и се впиваха в ушите на пилота. Една хлапашка тълпа беше заобиколила нещо в средата на улицата. Баюн надникна над главите им и съжали за любопитството си. В средата лежеше труп на едър впрегатен фил, неимоверно раздут от напредналото разлагане. Високото слънце хвърляше върху посинялата му кожа отвратителни мазни отблясъци. Едно момче със самодоволно изражение възсядаше пружинирация търбух и тържествено се друсаше. При всяко тръскана от предната и задна част на трупа звучно изригваше зловонен въздух. До озъбената глава на гущера подскачаше прашен дребосък и с пресипнал глас ругаеше победителя.

Баюн не дослуша цветистите псувни. Запушил нос, той побягна към ъгъла, по-далеч от всичко това, за което беше чувал, но не можеше да си представи действителната му гадост. Повдигаше му се, но дори това не го спря. И без друго в стомаха му нямаше нищо за повръщане. Продължи по първата попаднала пресечка. Градът не беше малък въпреки мизерното си преддверие. Направи няколко завоя, докато се убеди, че отива към центъра. Прекоси някаква обширна незастроена зона, може би парк. Усещаше се, че този парк е стената, с която градът се изолира от кошмарните си покрайнини. И наистина, първите къщи, появили се след парка, бяха значително по-поносими и прилични. Започнаха да се мяркат коли, но по-често срещаше затворени колесници, теглени от филове. Въпреки жегата гражданите се държаха в каноничните норми на приличие. Облеклата им напомняха на Баюн за неговото допреломно детство. От време на време се появяваха хора, повечето ампайци, облечени как да е, явно общи работници. Гледаха ги с неприязън. Към Баюн също. Неговият комбинезон не внушаваше доверие. Той бързо усвои правилата — да върви близо до стените, защото в средата на тротоара е за прилично облечени, да не гледа никого направо, защото не е прието — изобщо да си знае мястото.

Почти километър стратегът вървя покрай висока гладка стена. Не можеше да разбере какво има зад нея. Накрая достигна портала, откъдето тъкмо излизаше малък отряд, облечен в парадната униформа на Едносъщни защитници. Черно трико, нелепа алуминиева ризница,

каска с насочен напред рог. Студени и вгълбени лица. Концентрирани погледи. Тежки едрокалибрени карабини. Явно това беше един от прочутите манастир-лагери. Баюн се поклони на отряда и продължи по улицата.

На ъгъла висеше малко обявление. Стратегът равнодушно плъзна поглед по него и понечи да продължи, но Предписанието го върна.

„Каним тези, които пазят в сърцата си Едносъщната вяра и Свещения дълг, които желаят, изпълнявайки волята на Същността, да встъпят в бой с незаконните диктатори на родния Нангар, да се явят в Храма на Единната Същност и да приемат сана на Послушници-Доброволци!“

VII. ЕДНОСЪЩЕН

Високият таван на помещението не беше в състояние да му придаде помпозност. Призивите да помогнат на това впечатление полуколони на стените още повече усилваха уродливостта на архитектурата. Поне трима архитекти един след друг бяха пробвали свои стилове, без да се интересуват от работата на предшественика си. И сякаш само един детайл е бил способен да ги вкара в единодушие: огромният гипсов релеф на стената, който очертаваше свещената формула „Всички сме бледи пред Същността“.

Поради височината си просторната приемна на Храма изглеждаше почти кубична. Няколко реда обърнати с гръб една към друга пейки даваха възможност на десетките чакащи да седят или, ако има място, да лежат, да играят на мокерто или нервно да се разхождат между редиците. Тук се говореше поне на пет езика. Баюн с отвращение погледна мръсния под. Седна на една пейка до стената. Гладът го стържеше с нарастваща сила. Но пари за ядене нямаше. Напипа в джоба си два нангарета. Но тук се употребяваха старорезимни жетони. Нангарските пари можеха да му осигурят само един добър арест.

— Арха-а-а! — изпъшка някой до него. Един крак със скъсана обувка го блъсна в бедрото. Баюн подскочи и се обърна. На пейката лежеше човек. Беше заспал, явно отчаян от дългото чакане. Ритникът, сполетял младия мъж, беше предизвикан от неволно протягане на краката. По-точно — на крак, защото другият беше отрязан от коляното надолу. Баюн погледна двете патерици, хвърлени на пода, и се отдръпна.

Към него се приближи чиновник с бяла значка на Догматик и татуирано върху челото Първоцвете.

— Сега ли идваш?

— Да, Едносъщни — почтително отговори Баюн.

— Искрено ли е сърцето ти?

— Да, Едносъщни.

— Вземи знака, с който те приемаме, и чакай своя ред — каза Догматика, пхна нещо в ръката му и отмина.

Спря се до еднокракия, понечи да го разбута, но се отказа. С отвращение продължи между пейките, за да отпрати същите стандартни въпроси към новодошлите. Баюн трепна — стори му се, че някъде в зданието прозвуча изстрел. Изчака малко, звукът не се повтори. Погледна това, което му беше дал Догматика. „Знакът“ се оказа мръсно парче картон с номер 68.

„До кого ли са стигнали?“ — помисли си Баюн.

В същия момент обявиха:

— Номера 32, 33, 34, влизайте!

Трима дути се изправиха и почти затичаха към голямата врата в дъното. Двата влязоха. Третият нерешително спря. Поколеба се. Остави своето номерче до вратата и тръгна към изхода.

— Все не може да се накани — промърмори някой от отсрещната пейка.

— За кой път идва?

— Знам ли? Откакто съм тук, за четвърти. Всеки път си взема нов номер и чака отначало. Пъзльо.

— Ами, пъзльо! Сигурно не ще да е достатъчно гладен. То и аз нямаше да съм тук, ама вчера си проиграх и ризата. Вярно ти казвам. Тази, дето е на мен, е от вуйчо.

Спящият съсед на Баюн се размърда неспокойно, сякаш в съня му се намесваше духът на отрязания крак. Стратегът въздъхна, намести се по-удобно. Отново се вслуша в разговора отсреща. Там бяха снишили гласовете си и изглежда обсъждаха него. Дочуваха се отделни реплики:

— Не ще да е тукашен... я какъв е лъскав...

— Абе ти очите му виж... нещо за ядене търси...

— Има ги всякакви...

— Абе, карай бе, карай, какво те засяга...

Баюн почувства, че се е схванал. Стана, за да се разтъпче, и забеляза, че в другия край на залата се натрупват хора. Вгледа се. Радостна спазма мина през гърлото му — там раздаваха безплатна супа. Едносъщните добре знаеха колко са празни стомасите на хората с верни сърца.

Скоро в корема му успокояващо бълбукаше топла течност, леко подправена с трокси. Това можеше да мине за храна само в такъв глад. Все пак когато се върна и седна на пейката си, усети нещо като удовлетворение. Това си имаше своята неприятна страна — отново се върна възможността да размишлява над себе си. Никак не го зарадва тази възможност. Като че ли през дългите ровения в душата си беше стигнал до някакво дъно, което не можеше или не смееше да се пробие. Той нервно се изправи — и застина. Сякаш усети тласък на нещо познато, нещо запомнено навеки от първия път. По диагонала на помещението в най-далечния ъгъл срещна един поглед. Беше като удар в слънчевия възел, парализиращ дишането, успокояващ пулса. Всичко изгуби своя фокус. Остана само този невероятно скъсен диагонал, в единия край на който бяха очите на Баюн, а в другия — две други очи, сини като детски коси, като отличителни знаци на кондафски изстребител над Нангаруза, като светлината на Зун над пустинята на демоните...

Жълтата коса на Демона се открояваше върху потъмнялата стена. Спокоен, удобно отпуснат, той гледаше към Баюн. Сините му очи очакваха нещо... Какво? Какво можеше да очаква той от пилота Баюн, в чийто живот се беше намесил така брутално, така неразбираемо? Какво друго освен този пилот да му поиска сметка за правата и целите, отговор на дълго задаваните въпроси без отговор: каква е тази цел, защо именно той, Баюн, трябва да ѝ служи, да бъде дори не носител, а оръдие в неизвестно чии ръце, в името на неизвестно какво... Мислите се взривяваха като земя, в която се забива ракетен залп. Но Баюн не получи отговор, въпреки че Демона навярно бе прочел в погледа му всички въпроси. Демона се усмихна някак много тъжно и наведе глава.

Някой рязко се блъсна в Баюн и изсипа в краката му купчина папки. Стратегът неволно се обърна. Видя вбесения чиновник, който събираше разпиляното. Когато отново погледна към ъгъла на залата, там нямаше никой. Единствената празна пейка в цялата приемна. Никой не седеше на нея.

Никой. Той седна. Бавно, слепешком напипа пейката под себе си. Опипа празнотата в себе си. Чашата на душата му утаяваше вихрите си — все още мътни, но вече склонни към прозрачност. Нещо, което не подобава на суровите воители, на мъжете, го накара да преглътне, да вдигне поглед към огромния свещен девиз: всички сме бледи... Блед

ли съм аз? — изведнъж се запита Баюн. Всеки човек някъде някога пред някого е блед. А аз пред кого? Пред един Демон, пред едно видение... Може би пред халюцинация? Как странно пада светлината в ъгъла на залата. Там, където го видя. От високия прозорец се отразява в деформираното и потъмняло огледало... Дали в тези полуотражения не беше видял сенките на непрестанните мисли? Демона... Най-естествено беше да приемат неговия образ. А тъгата в сините очи? Не беше ли това неговата собствена тъга по спокойствието на предишния живот? Или... Всъщност не. Трябва да се живее наистина, но трябва да се живее силно. Още не можеше да си обясни какво точно означава силно живеене, но то определено не беше свързано с предишния живот. То го изпълваше със съпротива срещу всичко, което иска да го върне в старото състояние, когато всеки следващ ден е като отминалия. Изведнъж той разбра, че откакто в неговия живот се е появил Демона, миналите дни са загубили притегателната си сила. В Едносъщното училище съжаляваше за волните детски игри. В пилотската школа на моменти страдаше за мекото спокойствие на училището. После, на летището в Нангаруза...

После беше Демона.

И тогава свърши удобното изчакване, когато предварително се виждаха всички бъдещи стъпала. Започна едно отчаяно насилствено катерене по стръмно стърнище, покрито със сипеи и поддаващи под пръстите храсти, с редки хоризонтални полянки, на които можеше малко да почине и да огледа отново огромната долина там, в подножието. И всяка следваща е все по-малка, все по-кратка, все по-високо... без дух да остана... Игис!

През цялото това време почти не си беше спомнял за Игис. Домът на семейство Хоуфа, стаята на Игис, озарена от горещия им шепот, сметките за сватбата, скандално изядени от Бу — всичко това не се беше случило преди десет дни, а в някакво друго време, сякаш в друг свят.

Сякаш в друг свят.

— Номера 68, 69, 70, влизайте!

Номер 68 беше неговият.

Ако не беше Предписанието, което с механически педантизъм отмерваше всяко движение и всяко събитие, Баюн сигурно щеше да загуби броя на коридорите и стълбите. Изглежда всички архитекти,

строили Храма, са се стремили да вплетат в камък заплетената непостижимост на Същността. Чиновникът, Баюн и другите двама изминаваха един коридор, връщаха се по друг, качваха се на следващия етаж, за да слязат на два, и навсякъде — в орнаменти, емблеми и светещи табла — ги съпровождаше правилото „Всички сме бледи пред Същността“. Дватамата спътници на Баюн дишаха тежко. Хвърляха бързи погледи наоколо, без да могат да се ориентират. Навсякъде коридорите бяха еднакви. Десетки плътно затворени врати, редки и неприятно съскащи осветителни тръби, които само сгъстяваха полумрака. И нито един човек. Никакъв шум, предизвикан от човешко присъствие.

Номер 70 се спъна и шумно се срути до някакъв шкаф. Беше толкова стъписан и объркан, че вместо да стане, само се обърна настрани и впери в чиновника умоляващ поглед, сякаш питаше: „Кажете какво да направя?“.

— Станете — сухо каза чиновникът и продължи. Баюн и другият го последваха. Номер 70, изгубил темпото, подтичваше след тях и с болезнена физиономия разтриваше ударения си лакът.

Чиновникът внезапно спря пред една от вратите. Отвори я, въведе вътре Баюн и веднага излезе. В тясната стая само едно масивно резбовано бюро напомняше за бившето величие на Единната Същност. Всичко останало — голите стени с едва различими надписи, протритите на лактите раса на двамата Едносъщни вътре, посивелият напукан таван, издаваше дългогодишно креене без разкош. На челата на двамата Едносъщни беше татуирано Първоцветето. Значи бяха дребни служители. Висшите Едносъщни — Тихите Певци — носеха на челата си метални обръчи с релефа на Първоцветето. В паметта на Баюн започна да изплува митът за бездиханния Първосвят, в който прераства малкият кълн, породил след седем вечности Седмолистното Първоцвете. Първи лист — на Приобщението, втори лист — на...

— Име? — попита седящият зад бюрото и гласът му прозвуча в голата стая като мокър шамар.

— Баюн Саанох.

— Години?

— Двадесет и седем.

— Къде живееш?

— В Хайвог.

Едносъщният спря да се чеше. Рязко вдигна погледа си, досега заровен в книгата на бюрото.

— Хайвог е на Диис!

— Да, Едносъщни — смирено отговори Баюн. Чиновникът отново се зачеса с ожесточение.

— Как си попаднал тук?

— С лодка, Едносъщни.

— Къде е лодката?

— Не знам. Когато излизах на брега, не я вързах. Сигурно вълните са я отнесли, Едносъщни.

Едносъщният потъна в размисли. Няколко минути минаха в мълчание.

— А как си попаднал на Диис? И откъде? За какво са те пратили?

— За изповядване на Едносъщното учение, Едносъщни. В Нангар това се счита за престъпление.

— Сигурно си го изповядвал публично?

— Да, Едносъщни.

— Какво си работил там?

— Помощник-пилот на дирижабъл, Едносъщни.

— На кой дирижабъл?

Предписанието мигновено извлече „Въздушния регистър“.

— На „Велдакон“, Едносъщни.

Чиновникът вдигна слушалката на телефона, набра номер и се осведоми има ли в Нангарския въздушен флот дирижабъл „Велдакон“. Отговорът го удовлетвори.

— С какво си се занимавал на Диис?

— Различно, Едносъщни. За каквото ме хванеха. Последната ми работа беше на пристанището. Оттам откраднах лодката.

— Защо? Какво ти е притрябвало на Ампай? Чувал съм, че на Диис може да се живее добре.

Баюн въздъхна. Наведе глава.

— Да, Едносъщни. Там живеят добре ония, които нямат никаква вяра. Там над вярата се надсмиваха, Едносъщни.

— И ти реши да дойдеш тук?

— Да, Едносъщни.

— Закълни се, че твоята вяра е искрена.

Баюн сложи ръка на челото си в ритуалния клетвен жест.

— Едносъщни, кълна се в Първозданната и Единна Същност, пред която моят дух е открит, че вярата в нея ме води във всяка мисъл, решение и постъпка. Кълна се...

— Стига — прекъсна го чиновникът. — Знаеш клетвата и твоята вяра е искрена.

Той замълча. В погледа му имаше повече внимание, отколкото би искал Баюн. После премести очи към стоящия до вратата.

— Ти как мислиш, Единни?

Изглежда, че Единния мислеше нещо много странно. С рязко и точно движение той измъкна изпод расото си пистолет, насочи го към Баюн и дръпна спусъка. Куршумът свирна малко над главата на пилота. Баюн не успя да реагира. За Предписанието също не остана инициатива. Всичко решиха рефлексите. Избитият пистолет издрънча в ъгъла едновременно с вика на падащия Едносъщен. Баюн стоеше напрегнат, готов да отрази следващото нападение. Но седящият зад бюрото само се облегна назад.

— Вие сте военен — каза той. — Имате реакция на кадрови военен.

Това беше не обвинение или разобличение. Това беше просто констатация.

Реакцията на Баюн беше мълчание. Според Предписанието нямаше никакъв смисъл от опити за поправка на положението или променяне на легендата. Баюн беше разкрит в лъжа. Някъде дълбоко в мислите изплува отчаяние. Засега само негова сянка, която Предписанието никога не би допуснало до външен, забележим изблик. Какво можеше да се направи? Нямаше ли дори Предписанието да се окаже безсилно? Или...

Не, то не смяташе, че всичко е свършено. То излъчваше сигурност. Баюн усети, че не му вярва, и скептично сви устни. Едносъщния, който до този момент безизразно го гледаше отдолу нагоре, изненадано повдигна вежди.

— Единни — обърна се той към дошлия на себе си служител. — Изглежда, новият има да ни разкаже доста интересни неща. Отведи го при Певеца Дилетиле.

Единния покорно докосна татуираното си чело. Вдигна от земята пистолета и посочи към вратата с жест, в смисъл: „Без демонстрации!“. Излизайки, Баюн се сепна и едва не се спъна на прага. Едва сега името,

произнесено от чиновника, достигна съзнанието му, за да пламне в сигнално жълто.

Дилетиле!

Огромната, изпъстрена с Първомисли стена на стаята в Едносъщното училище. Едносъщният Дилетиле — още млад, с одухотворено лице и силни красиви ръце, които се разтварят в безпомощния стремеж да обрисуват необхватността на Единната Същност и Приобщението. Баюн почувства как Предписанието настървено се хвърля към новата възможност. През мозъка прелитаха стотици комбинации в търсене на най-безупречната. Този процес ставаше някъде дълбоко в него и същевременно извън съзнанието, без да пречи на спомена.

Колкото и да смесваше спомена за Дилетиле с омразата си към Единната Същност, Баюн така и не можа да намрази единствения човек, който истински се беше занимавал с неговото развитие, който пръв му беше обяснил първата картина, първата музика, първото стихотворение. Сега, в този дълъг миг на движение по празния коридор, Баюн не можеше да разбере дали се вълнува повече от предстоящата среща с Дилетиле, или просто е разтревожен за оцеляването си. Нямаше време за изясняване на сложни противоречия. Стигнаха нужната врата.

Тук обстановката беше почти същата, но за нея явно се полагаха повече грижи — според ранга на собственика ѝ. Освен всичко друго, тук беше значително по-чисто.

— Излез, Единни — каза Дилетиле, след като изслуша доклада на чиновника си.

Единния се поколеба. Погледна към пистолета си, към Баюн, после отново към Дилетиле.

— Излез — повтори Тихият Певец. — Не се тревожи. Остави ми пистолета си и излез.

Единния се подчини. Дилетиле мълчешком разглеждаше Баюн. Не му предложи да седне, въпреки че в стаята имаше столове. Стратегът също разглеждаше своя бивш учител. Сега вече Тих Певец, Първоединен жрец, чиято дума в Храма има тежестта на каменна плоча. Остарял беше Едносъщният Дилетиле. Много малко беше останало в него от онзи фанатично влюбен в работата си учител.

Впрочем, именно фанатизмът беше останал. Притаен в ъгълчетата на кафявите очи. Не толкова част от душата, колкото служебен атрибут.

Останал беше и втренченият, нищо не изпускащ поглед. Спокойното самовладеене. Ръцете — все така силни, твърди, нетрепващи.

Но онази сдържана радост, с която Дилетиле винаги влизаше в класа, беше изчезнала. Нямаше я жизнеността на човек, който искрено и твърдо изучава и се задълбочава в това, в което вярва. Нямаше го удоволствието, наслаждението от живота, в който той е заел своето място. Някога гъстата яркосиня коса беше оредяла и почерняла. Нямаше я младостта. Много, много беше остарял Едносъщния. Повече, отколкото състаряват петнадесет години. Но това не бяха просто петнадесет години. Това беше един Прелом и един нов живот, който далеч няма качествата на предишния. Полудивият Ампай трудно може да се сравни с Нангар. Съмнителен съюз с бившата колония Кондаф. Съмнителни надежди за реставрация на отминалото. И съзнанието, че дори и да се върне властта, младостта ще си остане там, в допреломните години.

— Все пак държанието ви не е подходящо за правоверен, Саанох — наруши мълчанието Дилетиле. — Вие си давате сметка къде се намирате и какво може да очаквате от нас. И в същото време стоите и ме разглеждате така, като че ли сме си сменили местата.

— О, не, Първоединни — не принудено се усмихна Баюн. — Просто в момента не мислех за това. Все пак, когато човек се срещне със стария си учител, ще му се да разбере какво се е променило в него.

Дилетиле отвори кутията на бюрото. Извади дълъг оранжев камул. Запаля го, пъхна го в ноздрата си и с леко присвити очи погледна Баюн.

— Значи наистина си ти, Глордах. Не бях сигурен, все пак годините променят. Знаем, чувал съм за теб и за твоите успехи. Концентърът залагаше на теб — ти знаеш доста за работата на Фелдстратегуума. Очаквах да ми съобщят, че са те доставили в Кондаф. А ти се оказваш тук, при това с много правдоподобна легенда. Ако не беше проверочното изпитание...

Баюн мълчеше. Предписанието считаше за необходимо и единствено възможно мълчанието. Всякаква самодейност беше безсмислена. Той мълчеше, но лицето, ръцете, позата му се променяха

непрекъснато. Командвани от Предписанието, те светкавично реагираха на всяка дума на Дилетиле. Логиката на тези промени беше сложна и не съвсем ясна. Дилетиле говореше плавно и убедително. Разкриваше пред Баюн реалната картина на неговото положение. Но тонът му ставаше все по-добър, бащински, странно свързан с това, което Дилетиле виждаше в реакциите, мимиките, очите на бившия си възпитаник. Изведнъж той замлъкна. Зад прозрачната стена на погледа му напираше силно колебание. То се задържа няколко мига и изведнъж изблизна в ненадейно продрезгавелия глас на стареца.

— Или може би... ти не лъжеш, Баюн-чи? Наистина не си забравил уроците на учителя си?

В тона на Дилетиле се долавяше изумление от самия себе си. Беше се поддал на потисканата с години необходимост да вярва на нещо, на някого в този свят, където, без дух да остане, всеки е излъгал всекиго поне веднъж и не може да спре да лъже, защото трябва да крепи старите си лъжи.

— Не лъжа, учителю — изрече Баюн.

Именно изрече. Тембърът, колебливостта, страданието и паузите в гласа му имаха стойност на съвършена скулптурна композиция, създадена вътре в мига, предназначена само за едно — да бъде това, което иска да чуе Първоединния Дилетиле. И той го чу.

— Седни, момчето ми.

За пръв път в думите му нямаше напрежение. Така започна най-сложният разговор, който някога бе водил Баюн. Той разказа всичко — от момента, в който една кола препречи пътя му в „Горското уединение“ и до обявлението на манастирската стена, което даваше някаква надежда за обратно връщане. Разказа за Комран и неговите маски, за аварията на самолета (тук се отклони малко от истината и обясни, че ги е нападнал нангарски изстребител), за айсберга в Силоншерското течение и мъртвия фил в покрайнините на града.

— Навярно трудно ще завоювам доверието ви, Едносъщни учителю, особено ако ви кажа, че никога не съм искал да работя нито за Огнището, нито за Кондаф. Аз искам просто да живея като всеки друг човек, учителю... — Трескаво, на пресекулки говореше Баюн.

— Успокой се, момчето ми — меко го прекъсна Дилетиле. — Успокой се. Ето, пийни малко вода. Имам чудесни деарски камули, пушиш ли?

Баюн виновно се усмихна.

— Нищо — каза Дилетиле. — Добре, че не пушиш. Опазил си се. Аз не можах.

Той запали камула. Стана. Отвори прозореца.

— Баюн-чи, от началото на нашия разговор си мисля за това, как да постъпя с теб. Почти съм убеден, че не си емисар на Феядстратегиума...

Баюн сложи ръка на челото си.

— Учителю, кълна се...

— Недей — спря го Дилетиле. — И така ти вярвам. Знаеш свящото предназначение на клетвата, нали? Не я хаби за дребни неща.

— Нима вашето доверие е дребно нещо, учителю?

Дилетиле го изглежда явно поласкан.

— Всички сме бледи пред същността, Баюн-чи.

— Всички и всеки — ритуално отговори Баюн.

Първоединния приседна на бюрото.

— Баюн, разбирам твоето желание да се върнеш в Нангар. Знаеш как се отнасям към сегашната лигаво-еретична власт там. Но няма да те уговарям да промениш намерението си. Разбирам те, там си имаш свое място, свой живот, които сега ще ти липсват навсякъде другаде. Но ти си умно момче, знаеш колко компромиси има в живота. Ще трябва да приемеш един компромис.

Той замълча. Баюн също мълчеше. Предписанието придаде на позата му очаквателен вид.

— Ти все пак няма да можеш да прекъснеш контактите с Огнището, момчето ми — каза Дилетиле. — Но функцията ти ще бъде безопасна и съвсем изгодна. Ти ще бъдеш над всички, в това число и над Комран. Един или два пъти в годината ще получаваш от мен инструкции, които ще предаваш на Комран или ако си в друга държава, на местния водач. Ще искаш от тях сметка за всичките им действия.

— Но, учителю — недоумяващо каза Баюн, — Кондаф може да не се съгласи с вашето решение...

Дилетиле се разсмя. Смя се дълго, до пресипване. Беше принуден да пие вода, за да се успокои.

— Кондаф ще се съгласи, Баюн-чи! Какво му остава? Кондаф е едно силно тяло със здрава глава, но в тази глава няма мозък. Там има очи, уши, ръце, но няма кой да преценява фактите, действията,

последствията. Те се преценяват тук. Ние сме мозъкът на Кондаф, момчето ми. Когато онзи лигльо, Презитегът, стана удобен на едрите търговци, които ограничавахме, и на инженерчетата, които недооценихме, той направи прословутия Прелом. Няма съмнение, беше намерил добър момент. Ние, задълбочени в разпространяването на Същността извън Нангар, не обръцахме достатъчно внимание на вътрешните събития. Но това имаше и друга страна, Баюн-чи. Кондафарите не забравиха нашите уроци. Ние, Певците на Единната Същност, ги научихме на държавна култура! Научихме как да дресират племената си, изградихме стройната система на Концентъра, създадохме им обществен организъм. Всичките им офицери са наши възпитаници. Така че ние, Едносъщните, воюваме с Нангар, Баюн-чи. Повече няма да рискуваме, достатъчно Единни загинаха при Прелома. Старият Тих Певец Дилетиле няма защо да съгласува действията си с Кондаф или с Огнището. Обратно, те ще правят това! И чуй какво ще ти кажа, Баюн-чи! От днес ти си специален резидент на Храма, на вярата и преди всичко на стария си учител!

Баюн беше във властта на раздвоението. Истинският — новият! — Баюн с иронично отчуждение наблюдаваше вдъхновения старец с разширени блестящи очи, в които се отразява другият Баюн, олюляващ се от безупречно вълнение, който притиска ръце до гърдите си, с труд разлепя бледите си устни и говори с пресипнал глас.

— Не мога да приема такова доверие, учителю. Вие толкова отдавна...

— Знам, знам какво ще кажеш, момчето ми, — почти извика Дилетиле. — Толкова години, променил си се и така нататък. Най-добрите си агенти, най-сигурните познавам само през последните няколко години, а колко от тях съм възпитавал в детството им?! Не се терзай, Баюн-чи, момчето ми, ти си по-готов, отколкото предполагаш! Ела, седни до мен, ще те запозная с основните шифри. Те не са много.

* * *

Едносъщния Баюн слизаше по необикновено стръмната улица, към оживения малък площад, който изглежда представляваше център на града.

Въздухът беше чист и изключително приятен. Ниско над хоризонта слънцето излъчваше приятна мека топлина. Сенките се удължаваха. Пред Баюн върху паважа се плъзгаше, разтягаше и сливаше неговият силует.

Беше започнал да привиква към тези неочаквани преобръщания и завой, които придоби животът му. Новото неизменно щеше да бъде с него. Рано или късно страхът пред него трябваше да отстъпи място на любопитството. И това започна да става. Баюн чувстваше, че всичко, което се е случвало и ще се случва с него, му е интересно...

Площадът беше кръгъл. Старомодни къщи образуваха един от полукръговете му. Другият, гладък и непристъпен, беше част от стената, обграждаща манастир-лагера. В средата имаше висок портал, почти без никакви украшения, освен неизменния девиз за бледостта на всички пред Същността. Едната врата беше леко открената. Баюн почувства непреодолимо желание да надникне вътре. И това му беше позволено. Значката, която получи на излизане от Дилетиле, щеше да отвори пред него всяка врата. На нея беше написано „Певец на Единната Същност“. На Ампай това значеше много.

Без да откъсва поглед от значката, часовият извърши безсмислените еволюции за отдаване на чест. Дворът радваше окото с идеално измитите си глинени плочи. Беше почти празно. Няколко двойки преподаватели тихо разговаряха. Голяма група манастир-школници се изсипаха от някаква странична врата и се строиха в хорово каре. Със стремителни крачки един от Певците изнесе напред охраненото си тяло. Застина като статуя пред карето.

— Всички сме бледи пред Същността!

— Всички и всеки! — изрева карето. Баюн едва не запуши уши.

— Кой съм аз, Единни?

— Тихпеецнаединнатасъщност! — сдъвкано отговориха школниците.

— Какво искам от вас?

— Самовгълбяванеиприобщаване!

— С какво ще започнем?

— С вечна молитвена клетва!

— Положи тон за вярност! — заповяда преподавателят.

От първата редица с три бързи крачки изскочи запеващът. Слънцето блесна върху зъбите му:

*„Първоединственост е твоето име,
ти Същност Единствена, към смърт води ни...“*

Баюн им обърна гръб. Потъна в живителната сянка на входа към администрацията. Там според указанията на Дилетиле щяха да му съобщят кога и откъде ще тръгне подводницата, която трябваше да го върне в Нангар.

От двора глухо долитаха познатите до отвращение думи на Вечната молитвена клетва.

Улицата го поведе по широка дъга към покрайнините. Няколко пъти го привличаха витрините на малки магазинчета със странни и екзотични стоки. Някъде се продаваха плодове, другаде — сушена риба, дрехи с непривична кройка или вещи, предназначението на които в повечето случаи оставаше пълна загадка. Той спря за известно време на кръстопътя. Там беше станало улично произшествие, което никога не можеше да се види в Нангар. Две колесници, теглени от впрегатни филове, се бяха сблъскали. Едната беше преобърната. Водачът напразно се мъчеше да укроти буйния гуцер, който налиташе към своя събрат. Филът от другата колесница беше с по-кротък нрав. Не правеше опити да напада. Свиваше се на кълбо, съскаше и размахваше бодливата си опашка. Неговият водач, освободен от необходимостта да се справя с животното, стоеше с подпрени на кръста ръце. Засипваше колегата си с поток от епитети, явно богати с определено съдържание, но абсолютно неразбираеми за Баюн. Пострадали нямаше. Колесниците бяха празни. Баюн постоя малко, погледа и продължи, за да се натъкне на нова витрина. Тя беше засипана с много и разнообразни вещи, повечето от които невероятно стари. Магазинчето беше антикварно. Баюн не се сдържа и влезе вътре. И почти веднага погледът му се спря върху предмет, който го накара да забрави останалите. Продавачът, разбрал какво интересува важния клиент, пъргаво свали от лавицата дира и го постави на тезгяха.

Петострунен дир. Отдавна бившият пилот не беше държал този инструмент. Всъщност откакто престана да бъде пилот. Откакто заглъхна музиката на близкото небе. Взе инструмента и започна да го разглежда внимателно. Пръстите му до побеляване стиснаха грифа.

Между пета и шеста позиция с вензелни букви беше изписано името „Теоджин“.

Бащата на класиката. Музикантът, композиторът, майсторът на музикални инструменти. Дирът беше на повече от двеста години. Но звукът, с който запяха струните, изпълни помещението и като че ли не остави място за нищо повече. Никога Баюн не беше чувал толкова плътен и богат звук. Изсвири няколко такта от една стара песен. Това беше достатъчно. Той разбра, че ще купи този инструмент. И ще го отнесе със себе си в Нангар. На всяка цена ще го отнесе. Попита за цената. Плати с почти всички жетони, получени от Дилетиле на излизане. Отново пое към брега, внимателно понесъл покупката си с две ръце.

На пристанището вече го чакаха. Самият Дилетиле беше дошъл да го изпрати. На борда на малкия катер двамата обмениха последни прощални реплики. Дори и да беше учуден от покупката на Баюн, Дилетиле не показва това с нищо. Баюн му върна значката. Ритуално притисна ръката му до челото си. Дилетиле напусна катера. Застана на брега и вдигна напред и нагоре ръце в знак на благословия. Така остана — смаляваща се фигура на отдалечаващия се бряг.

Катерът го откара до подводницата, която чакаше на рейда. Баюн беше приет от капитана, който мълчаливо го отведе в каютата. Отново беше сам със себе си. Две денонощия път. Монотонен тътен на моторите. Спокоен ход на неподгонените мисли. Баюн се изненада от това, колко е започнал да цени възможността за спокоен размисъл. Някога мислеше, че тази ценност идва със старостта. Той се усмихна на умиротвореното си настроение. Изтегна се на койката, без да се събува. Но ръката му докосна дира. Обзе го странно вълнение. Той седна, бавно пое инструмента. Като че ли за момент се беше превърнал в своя приятел-музикант, който, докоснал дира, побеляваше до върховете на пръстите си. И оставаше все така бледен, докато музиката не изтече от душата му. Знанието да подрежда гами по някакъв чудесен начин се беше запазило в пръстите на пилота. Първият акорд отзвуча. Последвалите го звуци нямаха нищо общо с елементарните весели песнички, които свиреше някога в школата. Звуците бяха неочаквани, накъсани, изненадващи като появата на Демона, като събитията след това, като падане на горящ дирижабъл, като вдъхновеното лице на Дилетиле, като острата воня на мъртвия фил и още много други неща.

Неизвестно откъде беше дошла увереността, че може да изсвири всичко това, да го разкаже, дори да го изпее на всички, които са готови да го изслушат... Стиховете изплуваха някъде отвътре. Заварваха съзнанието му неподготвено. Там някъде, из върховете на нангарския културен елит, живееха същества, наречени поети, които пишеха римувани образи — видения, породени от неземна любов или абстрактно отчаяние към неразбрания свят. Баюн рядко четеше луксозните им издания. Древният Зун Себенера беше много повече свързан с действителността, отколкото съвременните му наследници — странно, нали? Неговите „Среци с боговете“ оставаха в паметта по-трайно, отколкото множество съвременни стихове. Това бяха подредени мисли — и те обещаваха проясняване на многомесечния хаос, който владееше ума на Баюн.

VIII. КОНТРОЛИЦИЯТА

Дежурният се наведе към гишето, за да разгледа секретния пропуск. Кимна удовлетворено.

— Какво ще обичате, господин секретег?

— Трябва да говоря лично с консултант-президент-стратега.

— С господин Фартат?

Баюн кимна. Леко изненадан, дежурният затвори прозорчето. Заговори с някого по вътрешния селектор. Гласът му не се чуваше. Най-сетне остави слушалката и отвори гишето.

— Обърнете се за вътрешен пропуск към седми отдел. Но имайте предвид, че трябва да е за нещо наистина важно.

Без да го изслуша докрай, Баюн тръгна към въртящата се врата на чакалнята. Преди да влезе, рязко се обърна към входа. Зад стъклото на портала една сянка се дръпна встрани. Втората сянка на Баюн. Някъде тук имаше и трета. Две професионално незабележими фигури, които с търпеливостта на вързан фил следваха Баюн вече трети час. За да се убеди в това, той измина доста заплетен маршрут около центъра на града. Следенето беше факт. Напълно естествено.

Баюн не бързаше. Пропуск щеше да получи веднага. Вървеше към седми отдел по широкия коридор. Коридори... Откакто се беше преселил в столицата, коридорите станаха също такава обикновеност, както и улиците. Ако сравнеш разстоянията, изминати през коридори, с тези, които бе извървял под открито небе, те сигурно щяха да се окажат равностойни. Пък и преди това — коридори в целия живот, от детството досега. Не прави това, не прави онова, дръж се по един начин, не се дръж по друг. Тази стая е за теб. В онзи отдел нямаш работа. В последния месец се случиха много събития — и всички бяха свързани с коридори. Дори пътуването до Ампай и обратно се оказа кратък преход под открито небе от едни коридори до други.

А най-големият коридор беше Предписанието. И най-странният. С неочаквани завои, с подеми и слизания, с внезапни стълби и колони, скрити в полумрак или ярко осветени. В последно време идваше

чувството, че този коридор може би (може би!) ще го изведе от всички останали. А зад тях? Можеше ли да има нещо зад тях?

— Баюн! Без дух да остана, ако това не е Баюн! — стресна го отстрани полупознат глас.

Стратегът се обърна. Гореща вълна от спомени го накара да направи няколко произволни движения с лицевите мускули, преди да се усмихне.

— Ломит! Ти ли си наистина?

— И още как съм аз!

Наистина, той беше — все така дълъг, изтъкан от сухожилия, с огромен гърбав нос, зад който предпазливо се взират сближени пронизващи очички. Тези очи лукаво умееха да скрият истината при всяко нарушение на уставния порядък — някога, в школата. Същите очи нагло се хилеха, когато старшият преподавател тържествено съобщи пред строя, че кандидат-летецът тактик Ломит се изключва от школата за системно напиване по време на наряд. В тези очи се четеше, че Ломит няма да пропадне, Ломит винаги ще бъде добре и ако Баюн е негов приятел, един ден ще се гордее с това.

Сега, пет години по-късно, дългата фигура на Ломит запълваше страничния коридор. От него лъхаше на концентрирани напитки. Знаците на униформата говореха, че е вътрешен служител на Контролицията. Баюн беше чувал какво правят вътрешните служители на Контролицията...

— ... кретег си станал, а? А кажи как го направи? Хитър си, хитър! Не го усуквай, до такъв пост с пилотско майсторство не се стига...

— А при теб какво става? — отклони неприятната тема Баюн.

— Какво при мен? Контролицерче! Тия, които не обичат реда, ги подреждам. С враговете на Презитега враждувам и да ти кажа, все ми е от полза. Нервна работа, ама плащат добре. Виж какво, я ела в кабинетчето ми, к'во сме седнали да говорим прави. То малко не е редно, ама ти си секретег, имаш право навсякъде. Там имам един клиент, ама той е дребна риба, да не те тревожи.

Баюн погледна към дъното на коридора, където светеше гишето на вътрешния дежурен. Предписанието не го посъветва нищо, въпреки че остро се нуждаеше от съвет. Тръгна след Ломит.

Стаята беше с доста неуютен вид. Пилотът закри с ръка очите си — мощната тръба в средата на тавана излъчваше режеща светлина. Огледа се. Здравно вързан за стола, в средата на стаята седеше човек. Падащите резки сенки скриваха лицето. По цялата фигура с изцапани от нещо тънки дрехи се четеше белег на мълчалива неподвижност, който накара Баюн да потръпне. После той разбра с какво са изцапани дрехите на седящия. И съжали, че е дошъл.

— ... Чувала Халбун. Абе, ти не ме ли чуваш?

— Бях се замислил нещо — смотолеве Баюн. — Та казваш, че си срещнал Халбун?

— Да бе, нали знаеш, че стана командор на летището. Остави армията и нещо не иска да си прави пиенето с мен. Тлъсто, викам му, забрави ли услугите на школата? А той ми се хили и разправя — сега, вика, ти ще идваш при мен за услуги! Притрябвал ми е! Лесно му е, като има свои хора в Калуро и не му пука от нищо! А аз тука бия мутри и стягам колана...

Ломит застана пред седящия в леко разкрячена стойка.

— Седни, де — каза той през рамо и посочи единствения стол до вратата. — Аз тука ще обработя моя човек и посл...

Без да довърши, той ритна седящия в коляното. Човекът изстена. Отметна се назад — единственото движение, което му беше достатъчно. Баюн видя лицето му. Страшно лице, върху което чертите са загубили тривиалното си разположение и са придобили съвсем друг порядък. Винаги беше мислил, че порядъкът е свързан с истината. Но този, върху лицето на седящия, произлизаше от най-страшната лъжа, лежаща върху света. Навярно това бе лъжата на целия свят, който Баюн познаваше. Поиска му се да избяга от тази стая. От този стол. От това лице. Но нещо, може би Предписанието, може би той самият, го държеше на стола по-здраво от въжетата на онзи отсреща и мълчаливо му крещеше: „Гледай, Баюн, виждай, запомняй!“.

— Тоя знае защо го бия — мърмореше Ломит. — Абе, тъпак, не разбра ли, че е по-хубаво да си кажеш хората, отколкото да станеш на кайма. Виж, Баюн-чи, луд човек. Не прави сметка, че е военно време и ни вестници, ни подписи ще му помогнат. Чу ли, бе! Няма! Я, ти май искаш да ми кажеш нещо?

Той се наведе над разбитото лице. Доближи ухо до нереалните по цвят и форма устни. Изглежда разбра какво му казва седящият,

защото рязко се изправи, изпсува и го удари с юмрук в гърдите. Тласъкът беше прекалено силен, столът се наклони назад. Няколко застинали мига Баюн се бори с желанието да скочи и да спре падането. Но не мръдна. Предписанието го държеше застинал с равнодушно изражение. Той съзерцаваше странната фигура на замръзалия в неустойчиво равновесие стол, здраво държащ в прегръдките си човека, и Ломит, наведен отгоре, почти залитнал, възвръщащ нервите си в професионално равнодушие. Столът все пак не падна, върна се в старото положение и стратегът беззвучно въздъхна.

— Ломи!

Контролицерът мигновено се обърна. Направи крачка, като че ли искаше да стовари върху него целия бяс на опънатите си до пълно озлобление нерви. Баюн изтръпна. Вече чувстваше себе си привързан за стола. Но Ломит бързо се овладя и дори криво се поусмихна.

— Прощавай — каза Баюн и стана. — Трябва да тръгвам.

— Къде ще тръгваш, бе човек! — извика Ломит, готов като че ли отново да избухне. — Току-що се видяхме и ти...

Баюн се доближи и доверително прошепна:

— Отивам при консултант-президента.

— При... Фартат? — също шепнешком попита Ломит и изведнъж застана мирно.

Баюн кимна. В погледа на контролицера като тревожна лампичка трепна уважителен страх.

— Извинявай... извинявай, Баюн-чи, не знаех! Не... няма да те задържам, извинявай много... не знаех!

— Нищо, де! — успокоително каза стратегът. — Все едно трябваше да чакам, докато получа пропуск. Ама слушай, Ломи-чи, дай да се видим, а? Имаш ли телефон?

— Да... имам, разбира се! 3-59-90, ще ме търсиш вечер, пък и по-късно може, ние, контролицерите, сме свикнали да ни будят...

— Хайде, всичко хубаво — каза Баюн, отваряйки вратата.

— Всичко... хайде довиждане, пък се обаждай!

В тона на Ломит се чувстваше искреното нежелание да му се обажда такъв опасен посетител, който носи униформа на стратег и разговаря лично с Лан Фартат.

Баюн отиде до гишето на седми отдел и повтори молбата си. Дежурният се обади по селектора, поговори няколко минути и събщи

на Баюн, че ще трябва да почака десетина минути, докато стане възможно да съобщят на господин консултанта. Баюн кимна, осведоми се къде е тоалетната и се отправи натам.

До този момент той усещаше само чудовищното напрежение на човек, който с ръце задържа срутваща се стена. Стената бяха неговите чувства. Последните капки от усилията му я сдържаха, докато той се добере до тоалетната, да се заключи вътре и да приседне върху капака на чинията. После стената рухна.

Баюн се облегна назад върху някаква тръба. Разкопча яката си, но не почувства облекчение. В гърлото пулсираше нещо плътно и остро. Нещо с цвета на окървавени дрехи. Пред разфокусирания поглед тантуваше раздутият юмрук на Ломит, който се стовари... Не, не върху Баюн. Това беше твърде малко. Той рухна върху целия свят. После... едно трудно преглъщане, едно притискане на лицето върху грапавата мазилка — и край. Върна се хладнокръвието, нарушавано само от заглъхващия трепет на тялото. Какво толкова го беше потресло всъщност? Това, че в Контролицията не си поплюват, му беше известно отдавна. Но всичко, което беше чувал, се отнасяше за разпитите на предатели на нацията, на кондафски шпиони, които са загубили нравствения си облик... Какво беше загубил човекът на стола? Лицето си? И именно Ломит ли трябваше да му го върне? Може би, за да му предложи своето?!

Тези мисли не бяха единствени в главата му. Някъде отзад течаха други, много по-бързи. Не диктовки на Предписанието. Избликваша като фонтани от пукнатините на неосъзнатото и с тъмни гъсти струи заливаха съзнанието... „В нангарската икономика... — иронично тантуваше лицето на Комран, — дълбоко изгодна и нравствена!“, „Но Сироган не може да бъде записан на грамофон, Комран-чи“ — летеше в обратна посока Дозиюш, „Играта, моята игра...“ — хрипкаво умираше Лоттикс, „Нищо, всички сме бледи пред Същността“ — отговаряше Дилетиле и обнадеждено обръщаше другото си лице...

Човекът на стола.

Ломит.

Президент-стратегът, на когото служеше Ломит и когото Баюн за пръв път нарече хитър мръсник.

Баюн излезе в коридора. Отиде до гишетото. Съобщи му, че ще бъде приет. Дадоха му пропуск. Измина необходимия брой коридори и

стълби (пътят тук все пак беше по-кратък, отколкото в Храма). Влезе в кабинета при Лан Фартат.

— Седнете, аналитик-стратег — учтиво каза Лан Фартат.

Баюн седна. Очакваното предписано раздвоение сега беше някак по-бледо. Нищо чудно. Този път бившият пилот не се бореше със себе си. Доброволно, с пълно съгласие, той отстъпи пътя на Предписанието.

— Прощавайте, че идвам с такова закъснение, господин консултант.

— Без титли, господин Баюн, и дори, бих предложил, без „господин“. Действително, очаквах ви по-рано. Надявах се, че ще дойдете още сутринта.

— Засега ще запазя учтивата форма, господин конс... извинете, господин Фартат. А що се отнася до идването ми, държах първо да се наспя. Съгласете се, че когато човек е пътувал цяла нощ с влак, а преди това три денонощия с подводница... Това ви е известно навярно. И не само това, нали?

Лан Фартат го гледаше с внимателна вежливост.

— Радвам се, че намираме общ език, Баюн... добре, господин Баюн... засега. В такъв случай, струва ми се, можем да говорим с открити истини. Нищо повече не ми е известно. Дори и фактът за вашето пристигане с подводница беше съмнителен. Поради това не ви арестувах, въпреки че появата ви след такова мистично изчезване е... достатъчно подозрителна. Но...

— Но моето поведение след завръщането не даваше никакви поводи за арестуване, нали? Аз не се укривах, не се свързвах с подозрителни личности и т.н. Аз се прибрах вкъщи, наспах се, а след това дойдох, както виждате, тук. Между другото вашите служители, които ме следяха, са бездарни. Повярвайте ми, десет пъти можех да се отърва от тях.

Фартат изглеждаше леко шокиран. Съвсем леко.

— Вие сте досетлив повече, отколкото предполагах, господин Баюн. Харесват ми. Чисто субективно, разбира се.

Баюн се усмихна. Почти същия комплимент беше получил от Комран. Явно умението му да се харесва печелеше почитатели.

— Господин Фартат, знаете ли, най-лесно човек прави впечатление, когато се „досеща“ за предвидени неща. Всичко беше

едно логическо... пророчество, ако щете. В края на краищата целта ми беше именно да не ви давам повод за арестуване...

— Ясно. Ето ви тогава едно допълнение към вашето пророчество, господин Баюн. Бездарните, според вашия израз, агенти, проверяваха само дали ще се стараете да се освободите от тях. А те бяха придружени от други, които едва ли сте забелязали.

— Едва ли — съгласи се Баюн.

Той разглеждаше Лан Фартат. Ръководителя на Контролицията и фактически неин създател. Съратника на Презитега от самия Прелом. Конструктора на държавната власт. Макар и неофициален, широко известен беше неговият обтекаем девиз: „Всички граждани в нашата страна имат право на контрол и ние сме длъжни да им го осигурим“. Продълговатото фино лице на Фартат излъчваше образованост и тънко познание на живота. Доста оредялата и потъмняла от възрастта коса в абсолютен порядък раираше безупречния му череп. А ясните очи бяха толкова внимателни, че можеха да минат за равнодушни. И като последно допълнение цивилният костюм създаваше чувство за геометрична точност на кройката, вярна до неестественост.

— И така, Баюн Глордах, двадесет и шест годишен, аналитик-стратег в секретния отдел на Фелдстратегията... — той бавно положи листа с данните върху масата, — вие се завърнахте. И тъй като сте гражданин на Велик Нангар, вие имате право на контрол, който ще ви осигури нашата скромна институция. Доколкото разбирам от доброволното ви идване тук — Фартат прекъсна за секунда фразата си с ненадейно красива усмивка, — вие желаете да подпомогнете нашата работа с подробен разказ за двадесетдневното си отсъствие. Правилно ли ви разбирам?

Предписанието неуловимо плъзна пръсти по невидимите си картотеки и измъкна върху екрана на поведението най-подходящата мимика, най-естествения глас, с който разговарят умните и съобразителни офицери в нангарската армия, най-скромната усмивка, с която Баюн да каже:

— Напълно, господин Фартат.

— В такъв случай аз цял съм в слух.

Баюн започна да разказва истината. Или почти цялата истина. С малката разлика за Лотикс, който в разказа пред Дилетиле беше загинал при падането на самолета, а сега умираше в силните ръце на

Баюн, които биха настигнали всеки подобен предател. Описа хитрия и коварен Дилетиле, който, получил съгласието на Баюн, е бил убеден, че действително го е направил свой агент...

Истинският Баюн слушаше тази невероятно искрена и откровена своя изповед и почти беше готов да повярва — толкова логично и истинно звучеше всичко. Лан Фартат, великият комбинатор на нангарската политическа машина, започваше да вярва. Финото му лице за секунда доби глуповат оттенък. Той се изумяваше на своето доверие. Може би затова ръцете му нервно запрелистваха папката с досието на Баюн.

— Момент, господин Баюн. Доколкото разбирам, възложена ви е невероятно висока мисия, емисар на самия Дилетиле...

— Малко повече, господин Фартат — вежливо го прекъсна Баюн. — Контрольор и нещо като инспектор. Емисарите се връщат, а аз оставам.

— Добре. Контрольор. Хм... в известен смисъл сме колеги, значи. В такъв случай вероятно се досещате за моето известно недоумение от разказа ви...

— Предполагам го, господин Фартат. Но все пак бих искал по-конкретно.

— Ще се конкретизирам, господин Баюн — меко каза консултантът. — Особено ако престанете да ме прекъсвате.

Внезапно той стана. Наведе се през бюрото си. Лицето му се оказа близо до лицето на Баюн. Изчезна приятелската усмивка. Подпрян в ръбовете на бюрото, той заговори:

— Аз познавам Дилетиле лично — преди войната се срещаме на дипломатически приеми. Това бяха от онези приеми, в които участниците, особено ако са противници, имат възможност да разговарят дълго и толкова откровено, колкото им позволява тяхната игра — извинете за баналния израз. Знам достатъчно за Дилетиле, за този умен фанатик, който търпеливо проверява не само хората си, но и тяхното родословие до пращадото включително. А той има много добри хора. Но не на тях, а на вас възлага функциите на контрольор. На вас, който сте попаднал на Ампай при подозрителни и непроверими обстоятелства. Непроверими! Стариият Дилетиле настръхва от тази дума. Аз също.

Той седна. Без да възобнови усмивката си. Без да сваля поглед от Баюн. Баюн мълчеше, следейки тактиката на Предписанието. Внимателно построената комбинация се развиваше безпогрешно. С неуместното прекъсване на репликата Фартат получи възможност да постави Баюн в неудобно положение. Следваше една естествена внезапна атака, целяща да обърка стратега. Лан Фартат не пропусна да направи това и сега очакваше отговор.

— Очаквам отговора ви, Баюн.

„Вече без господин“ — помисли си Баюн и с нахална усмивка каза:

— Но вие не сте задали въпрос, господин Фартат. Вие само коментирахте своето недоумение. Трябваше ли аз от своя страна да коментирам вашия коментар?

В очите на Фартат се мярна раздразнение, после учудване и дори известно уважение. После изразът им стана пак такъв, какъвто беше в началото на разговора.

— Все пак отговорете ми, господин Баюн. Много държа. Смисълът на въпроса ми е достатъчно ясен, пък и героичните пози са излишни. Поне на мен така ми се струва.

Баюн леко присви очи.

— Героизъм? Не уважавам особено тази дума. Прощавайте, ако съм ви засегнал (Фартат действително се понамръщи — имаше героично минало и навярно се гордееше с него). А що се отнася до Дилетиле, всичко се свежда до едно просто умение, на което пак той ме е учил в Едносъщното училище. Умение да се харесвам на хората. Така, както се харесвам на вас в момента. Дори вие ми вярвате, господин Фартат, въпреки цялото си нежелание. А какво да каже старият Дилетиле, който след толкова години отново среща своя ученик? И то такъв, какъвто би искал да го види. Добавете към това и факта, че старият Дилетиле все пак се нуждае от човек, на когото да вярва без тези дълбоки проверки, които само засилват подозренията. Вие можете да влезете в положението му, господин Фартат. Нали също се нуждаете от такъв човек. Също искате да вярвате на някого.

Лан Фартат го слушаше внимателно, без усмивка. Без да изпуска очите му, Баюн стана и на свой ред се наведе през бюрото.

— Всички около вас са толкова оплетени в игри и игрички, че от двеста крачки личи колко малко доверие заслужават. Дори за живота с

тях не може да се говори просто така, без определена скрита цел. Ето защо ми вярваше старият Дилетиле. Ето защо и вие ми вярвате. Вие знаете, че аз не играя своя игра, нито играта на Кондаф, чиято позиция е бита. Вие знаете, че можете да ми се доверите. Знаете, че няма да ви предам. Знаете, че можете да ми вярвате, защото и аз ви вярвам.

Баюн рязко се обърна, направи няколко крачки към стената и отново се върна до бюрото. Това беше достатъчно, за да може Фартат да се освободи от обхваналото го вцепенение. За втори път Баюн разбра, че може и това. Но ако в предишния случай с Йохат имаше физически допир, то сега този дуел с очи можеше да означава само едно — Демона беше дал на своята жертва и частична (или по-скоро епизодична) способност за хипноза, прилагана от Предписанието в някакви ясни само за него върхови моменти.

Чакай, мълниеносно си мислеше Баюн, докато Фартат, изтълкувал състоянието си като умора, разтриваше челото си. Трябва в края на краищата да се опитам да разбера какво иска това Предписание. И аз какво искам, наистина, аз какво искам?

Този въпрос го опари отвътре. Стори му се, че по лицето му е избила издайническа червенина. Без дух да остана, какво искам аз? Сега? Какво?

Преди Демона исках да стана пилот. Да летя на все по-модерни самолети. Все по-нависоко. А сега, когато научих толкова неща за света под самолета, и най-високият полет загуби своето очарование. В света под самолета имаше безкрайна сложност от маршрути, невидими виражи и пикирания, опасни вибрации в крилата на мисълта. Имаше стремителни издигания в свещ нагоре, нагоре, до почти пълното заглъхване на турбините, и веднага след това — хоризонтален безветрен полет в облаците на неизвестни отношения, където никой не знае къде е горе и долу. Това няма значение.

Ето сега този кабинет, този елегантен, възпитан човек с уморено лице беше неговият неповторим вираж. Наистина, моторът на Баюн беше чужд, с неизвестна мощност, но крилата и кормилото, с които той извърши виража, бяха негови. Те уверено бяха превърнали въздуха от враг в приятел и победата им принадлежеше.

Лан Фартат, аеродинамичният Лан, както го наричаха сподвижниците му на политическата арена, който въртеше цялата сложна система на Контролицията, беше седнал пред Баюн с безволно

вдигната глава, без да мига с красивите си очи. Баюн разбра, че иска още нещо. Да разлюшка още повече този задкулисен държавен гений. Да направи невероятното. Да го накара да говори това, което мисли.

Нещо повече — той почти разбираше как може да стане това. Трябваше малко да отстъпи от своята идеално защитена позиция. Вече се налагаше. В този образ Баюн беше прекалено съвършен, по-съвършен от събеседника си. Фартат едва ли би могъл да му прости. Трябваше отстъпление. Нужна беше една безпогрешна грешка. Или няколко. Или цяла система, в която грешките толкова се преплитат със съвършенството, че предизвикват снизходително доверие и желание за поучителна откровеност... Предписанието беше съгласно.

Баюн внимателно поведе разговора между нови брегове. Тонът на разговора стана достатъчно интимен, за да може той с чистосърдечен стил да заговори за себе си. Баюн нахвърляше словесни щрихи в най-неочаквани места. Постепенно започна да се осъществява едно сложно платно, един неуверен, колеблив портрет. Идеали, преди всичко идеали, а после тяхната ерозия. Така вятърът разрушава скалите, стояли непоклатимо в нангарските равнини. Вятърът на живота налита върху завършилия школата младеж, изминал по-късно за кратко време пътя към най-високите нива на обществото. Пирамидата от натрупани идеали започва да се руши в най-слабите си места. Често някой по-тежък идеал се срутва от мястото си и полита надолу, довършвайки разрушението на слабите и нетрайни основи. В пясък се превръщат и падащите отвисоко скали. А оцелелите стърчат самотни, болезнено остри като спомен за старата пирамида. Постепенно потъват сред еднаквите цинични дюни, които вятърът на живота може да размести, но не да ги разруши, защото вече е постигнал най-силното разрушение. Пясъкът, от който са съставени.

Баюн беше привършил, но Фартат още мълчеше. Равните му бели зъби замислено хапеха точно очертаната устна. Очите може би за пръв път тази вечер напрегнато се вглеждаха не в другия, а в себе си. После заговори — тихо, като че ли на себе си.

Да, той няма да скрие, че вижда един узрял не според годините си млад мъж. И това го радва. За него съжалението винаги е придружавало необходимостта да се вземат мерки срещу младите бунтари, които попадаха в Контролицията. Идеалите, в това господин Фартат е дълбоко убеден, са абсолютно необходими за съзряващия

човек. Трябва отнякъде да се започне. Трябва да има стъпала, от които да се отблъснеш нагоре. Но според идеалите не може да се живее, без дух да остане, колкото и да е жалко! Те са обща представа за най-добрата възможна картина на света. А той на практика се оказва съставен от огромно количество дребни неща. Човекът е принуден именно от тях да съставя живота си, а не от общите представи. И тук, Баюн-чи, се крие клопката. Великата трагедия. Предопределеността на човека. Вместо той да прави нещата — те правят него. Те са се научили на това много преди той да се роди. Преимуществото, че е разумен, не му помага да надхитри безсмъртната им практика. Затова идеалите в един момент се оказват вреден товар, който повече не може да бъде влачен по нанагорнището на живота.

Тук именно е изпитът на зрелостта, Баюн-чи. Или оставаш с товара и той рано или късно те смъква в подземията на Контролицията или подобна институция, която неизбежно съществува... Или, освободен от бремето, се понасяш нагоре, където може да има финален връх. Връх, а не подземие, нали? Има и нещо друго, Баюн-чи. Хората искат да бъдат еднакви. Не защото не обичат прогреса или са лоши по натура. Не, те просто са като скачените съдове в опитите на Онторах. Повечето в един от тях предизвиква движение от него към другите, които имат по-малко. На това се крепи движението в света ни. Нашата скъпа Контролиция изпълнява ролята на онези тръбички, които свързват всеки с всеки, които дават възможност за доближаване до равновесието, без да се опасява, че то ще бъде достигнато. Дори съвсем еднаквите амбиции предизвикват различни постижения, различни достояния, а оттам — необходимостта да се прелива от някой към някого...

Колко сложно, помисли си Баюн. Колко много думи са необходими на разумния човек, за да нагоди разума към целите си. Ето как буквално се наслаждава Лан Фартат на гласа си, разливащ мъдростта на житейската си философия. С невероятна яснота Баюн разбра, че пред него се намира особено опасен враг. Още не знаеше дали това е негов извод или на Предписанието, сега това нямаше значение. Лан Фартат му беше ясен — от словоохотливото си желание да се самообясни до безапелационната си жестокост към тези, които не желаят да направят това.

— Да, наистина, господин Фартат — прекъсна мислите на Баюн собственият му глас. — Вие се ориентирате в тази сложност по начин, който умът ми не го побира.

Фартат трепна. Внимателно се вслуша, не откри ирония и се усмихна доверително.

— Аз съм политик, Баюн-чи. Зрелият човек трябва да бъде зрял политик. Политиката е онова шесто чувство, което безпогрешно намира път в тоя сложен свят. Останалото е маскировка. Всичко — и моят несъмнено важен пост, и личният ми живот. Така е, Баюн-чи.

Стратегът замислено и печално кимна.

— Завиждам ви, господин Фартат. Простете за искреността, но ви завиждам. Всичко при вас е ясно, всичко е разпределено. А аз се оказах, поради случайност или кой знае как, в напълно неопределено положение.

— О, не, Баюн-чи — с усмивка го прекъсна консултантът. — Тъкмо напротив, аз би трябвало да ви завиждам. Вашето положение е повече от чудесно. На вашата възраст аз дори не можех да мечтая за такова стечение на обстоятелствата.

Баюн внесе в погледа си недоумение. Със същата добродушно-покровителствена усмивка Фартат започна да разяснява.

Оставайки резидент на Дилетиле, Баюн заема изключително важно място в цялата йерархия на Огнището. Невероятно важно! В негово лице Контролицията придобива може би най-ценния си сътрудник, осведомен за всички повече или по-малко важни движения сред Бранителите, за всяка инструкция, дошла от Ампай или Кондаф, за всички ключови личности. Не, Контролицията няма да предприема срещу Огнището действия, основани на информацията на Баюн. Това би означавало неговото бързо разкриване и излизане от играта...

— А вие знаете как се излиза от играта на Огнището — вметна Фартат.

„Така, както и от вашата“ — мислено отговори Баюн.

По този начин, продължаваше Фартат, ние ще бъдем предупредени за дейността на Огнището. Ще се изравним по информираност с него. Това ще го направи безопасно до такава степен, че то практически ще заработи за нас. За Нангар. Когато Комран и останалите лидери Бранители разберат това, те ще преценят, че, първо, вече е късно, и второ, че така е по-изгодно. Наистина ще бъде по-

изгодно. Контролицията ще се сдобие с още една негласна и несъмнена сила, която ще подпомогне нейната работа. А Кондаф ще получи солиден удар, без да разбере откъде го е получил. Това ще означава неговото поражение. Ще подкрепи нашето право да си върнем колониите, на които независимостта очевидно не е от полза.

* * *

Когато Баюн излезе от Контролицията, беше съвсем тъмно. Връщащите се от работа вечерници изпълваха улиците. Постарому той се сля с тълпата. Не искаше да мисли за нищо, всичко в него вибрираше от преживяното съсредоточаване. Краката му механично и деловито отмерваха шестоъгълните плочи на тротоара, очите жадно скачаха по пъстроцветната тълпа в светлината на фенерите. Скоро хората се разрешиха и Баюн видя къде са го довели краката му — в квартала, където живееше Игис. По-точно — където беше живяла Игис. Поредната бомбардировка го бе превърнала в развалини. Аварийните бригади в светлината на прожектори разчистваха улицата. Баюн скоро се оказа пред самата къща. Беше оцеляла фасадата с входната врата, на която се белееше стандартна бланка — обявление на аварийните бригади.

„Семейство Хоуфа е живо и в пълния си състав. Понастоящем са евакуирани в...“ Следваше адресът на родното село на мама Емалрин. Странно, едва сега забеляза Баюн, аз никак не се тревожех за съдбата на Игис! Той разбираше, че трябва да се засрами, учуди или огорчи, но не изпита нищо подобно. Само някакъв разсеян интерес. Тези развалини изглеждаха почти естествени... Сградата на любовта му не бе издържала попаденията на неочакваните събития. Сега от нея стърчаха само живописни развалини, които носят толкова окончателност, че после сами изчезват от спомените...

Баюн постоя още малко, обърна се и уморено повлече крака към квартирата си.

IX. РЕЛ ВАУС

— Благодаря ви — каза Баюн. — Може ли да платя веднага?

Келнерът кимна. Стратегът плати за една чаша тоно и два сандвича, прибра портфейла и отново придърпа стола си към перилата на терасата.

Огромният дирижабъл „Велдакон“ висеше пред мачтата си съвсем близо до сградата. Малко по-далеч, в началото на спомагателната писта стояха пет изстребителя. Съвсем миниатюрни, почти играчки в сравнение с дирижабъла, те осигуряваха неговата безопасност по време на полета. Актуална мярка — още в началото на войната, нарушавайки всички подписани конвенции, кондафски самолети свалиха два пътнически дирижабъла.

Баюн захапа втория сандвич. Погледна часовника си. Поколеба се дали да изпие останалите в чашата две глътки. Отказа се. За втори път високоговорителят събщи, че „Велдакон“ излита за Деара след час. Младият мъж стана и се упъти към телефона. Искаше да се срещне с Халбун преди тръгването и с радост чу в слушалката неговия плътен скандалджийски глас:

— Я, кой ми се обаждат! Къде си бе, Баюн-чи?

— Тук, на гарата. В закусвалнята. Какво ще кажеш, ако...

— Нямам какво да казвам, ами направо идвай. Знаеш къде ми е кабинетът, нали? Чакай, ти какво търсиш на гарата? Да не пътуваш за Деара?

— Аха.

— Е, тъкмо ще се видим. Ще ми кажеш откъде намираш толкова пари, че да пътуваш с „Велдакон“.

— Ще ти кажа. След пет минути съм при теб.

— Хайде — каза Халбун и затвори телефона.

Баюн тръгна към вратата. Съпровождаше го пронизително свирене — пробваха турбините на дирижабъла. Над терасата се издигаха облаци пара.

Кабинетът на Халбун се намери лесно. Не липсваше и неговият собственик. Командорът на въздушната гара седеше, обърнал гръб на бюрото си, пред малка масичка с колелца. Наведен над нея, той похапваше — сериозно, с размах и не без достойнство. Не, той не беше лаком, но солидното му телосложение изискваше солидно хранене. Баюн чувстваше някаква топлина към този дебел мъж, който се различаваше от другите само по едно: никога не беше гледал на Баюн като на фигура в някаква своя игра, а просто така — като на Баюн!

— Сядай, младеж — покани го Халбун. — И си хапни.

— Ще ти откажа, преди малко закусвах — извини се пилотът и се намести в креслото срещу него. — Как се чувстваш като шеф на цивилно стопанство?

— Зле... — отвърна с пълна уста Халбун, — много работа...

Той довърши последната от четирите пържолки и задълго надигна бутилката.

Баюн го изчака, после поведе един от онези незначителни разговори, в които старите приятели не толкова си казват нещо ново, колкото се докосват до отминалото. Но имаше и нещо друго. Чувстваше, че Предписанието се интересува от Халбун по някакъв особен, странен начин. Не беше пресметливият прицелен интерес към Комран, Дилетиле или Фартат. Беше като спокойно вглеждане, леко любопитство, очакване на нещо неизвестно за другите. Тук отново имаше от онези неясни петна, които Предписанието непрекъснато оставяше по картата на мислите му и които едва ли някога щяха да се прояснят. Заповяда си да не мисли за това и успя да прекара останалото време в безгрижно прехвърляне на думи. После набързо се прости — до отлитането оставаха десетина минути.

Заедно с групата пътници Баюн се доближи до стълбичката към входния люк. Огромното тяло на дирижабъла висеше над тях и липсата на опора под него създаваше противоестествено впечатление. Макар и пилот, Баюн все пак беше свикнал повече с човешки съизмеримите самолети. Не можеше да се освободи от мисълта, че тази чудовищна маса, висока колкото шестетажна сграда и дълга почти колкото гарата, ще се стовари върху него. Тръсна глава и бързо изкачи стълбичката.

След като представи билета, стратегът беше отведен на горната палуба. Отключи каютата. Единично легло, шкаф, масичка, широк овален прозорец — тук несъмнено беше по-комфортно от спален

вагон. От дългото подробно указание, висящо на стената, можеше да се научи, че на горната палуба са каютите, тоалетните и банята, а долу има ресторант-киносалон, фойе за пушене и дори балкон, излизането на който се разрешаваше при добро време и малки височини.

Баюн прочете всичко това. Внимателно се запозна с правилата за поведение при нормален полет и при авария; направи няколко крачки из каютата, отвори и затвори крана на умивалника. Надникна в шкафа и прибра там куфара си. После отвори щорите на прозореца. Вече бяха излетели. Бетонът на гарата се отдалечаваше, под „Велдакон“ бавно се плъзнаха покривите на диспечерските бараки. Скрит високоговорител съобщи, че командорът на гарата пожелава приятно пътуване на всички пътници и лично на своя приятел Баюн Глордах.

Баюн се засмя. Събу обувките си и легна. Главата му потъна във възглавницата и из нея веднага се завъртяха онези натрапчиви мисли, които досега успяваше да прогонва чрез непрекъснато ангажиране с дребни действия.

Най-нагла беше мисълта за Фартат. Тя се усмихваше с неговите внимателни очи и напомняше, че Баюн е пратен в Деара не само с официалната задача да се запознае с новоизбраните ротационни стабилизатори, но и да посети лидерите на деарското Огнище. Същото искаше и емисарят на Дилетиле. Комран Гмас, разбира се, нямаше нищо против.

Всички искаха едно и също, но с различни интонации. Комран се опасяваше, че деарските Бранители имат намерение да се отцепят от нангарския си родител — стигаше му бягството на Дозиюш, който със своята група бе започнал да напипва пътищата към онзи мит, наречен „социална справедливост“. И Фартат се интересуваше от същото — нямаше желание след разбирателството с Комран да преговаря и с други. Дилетиле по начало изпитваше принципно недоверие към Огнището, особено към деарския му „филиал“.

Колко сили имаш над себе си, Баюн... Фартат, Огнището, Дилетиле, Кондаф... Предписанието. Впрочем Огнището — това е Кондаф, а Кондаф — това е Дилетиле, или по-точно Храмът на Единната Същност. Фартат — това е Нангар.

А Предписанието... Това е Демона.

Всичко е една бъркотия! — с ненадейна ярост си помисли Баюн. Обзе го студена решимост най-сетне да се ориентира, да направи

усилие за подреждане на нещата, защото сили много, въздействия много, а яснотата е малко. Дилетиле, Фартат, Комран — те поне са естествени елементи на света, но Демона, Демона... Всички искат по нещо. За повечето знам какво, но за Демона не! И все остава онзи въпрос — какво искам аз? Искам ли изобщо нещо?

Своята цел Баюн още не можеше да назове, не можеше да я облече с думи. Но образът ѝ вече изплуваше — бавен, огромен, плащещ с мащабите си, защото беше по-голям дори от света, който познаваше досега Баюн. В него фигурите на Фартат, Дилетиле, Комран бяха щрихи, не — гримаси върху лицето му. Върху лицето на света. Баюн искаше да види истинското лице на обществото. Не сгърчено в невротичните усмивки на дипломацията, не истерично понасящо удари по собственото си тяло, не глупаво и лицемерно оплакващо раните, които само си е причинило, не пушещо с наслаждение ароматични камули, докато дробовете му умират от страшни болести. Не трупачо нови и топли дрехи и забравящо липсата на обувки. Искаше да види друго лице — спокойно, замислено лице на свят, който е осъзнал сложността на своите богатства, от стиховете на Зун Себенера до тръпнещите струни на дира... Кой знае защо, в паметта изплуваха очите на Дозиюш — печални и разочаровани, но напрегнати от решимостта за нещо, което тогава Баюн не можа да постигне. Сега то го застигна, стана негово. Хиляди незабележими, но видени неща, хиляди неразбрани, но помислени изводи, хиляди недостижани, но изстрадани истини се понесоха по арената на мозъка, почти закрити от вдигнатия прах — но Баюн знаеше, че този прах ще се слегне. В праха прозираха лицата от ампайските покрайнини, обезобразени от нищета, и техните по-добре облечени, но не по-малко смазани нангарски събрата, празните очи на чиновниците, изхабени от дългото и еднообразно административно въртене, и безнадеждно глупавите погледи на стратезите, тактиците, манастир-школниците...

„Всичко трябва да се промени... Всичко.

А не знам как.

Но чувствам, че може...

Не стигат идеалните представи на Сироган. Донякъде Фартат е прав. Действителността иска своето истинско лице, а не маска, пък била тя и идеална...“

Баюн слезе в салона и потърси определената му маса. Оказа се, че има за съседи двама калурици. Последва равнодушно, но възпитано представяне, после стратегът взе менюто, а съседите му се върнаха към обсъждане на свои проблеми.

Баюн се постара да се справи с обяда по-бързо, защото съседите го дразнеха. Тъкмо се канеше да си тръгне, когато високоговорителите съобщиха, че ще се прожектира филмът „Огнени пилоти“.

Поколеба се дали да остане — беше гледал доста филми с подобни заглавия, всички си приличаха, всеки следващ му доставяше все по-малко удоволствие... Почти беше решил да излезе, когато един от съседите му спомена, че филмът е цветен. Досега Баюн беше гледал два или три цветни филма. Но нали скоро съобщаваха, че „Киноепоха“ е патентовала лента, възпроизвеждаща всички възможни цветове... Стратегът обърна стола към екрана, който поставяха двама служители.

Филмът започна толкова близко до познатите шаблони, че Баюн без малко да изругае гласно. Младо момче, за пръв път попаднало в бойната ескадрила на Прелома; до този момент, естествено, не е помирисвало дима на войната; старият, опитен пилот, изпечен боец, се превръща в негов наставник. Грубовато веселие, преди боя. Жестока въздушна битка...

Сражението беше направено блестящо. Старите самолети, построени от дърво и плат, комични и предизвикващи жалост с трите си поставени едно над друго крила, се биеха истински. Прелитаха на метри един от друг, получаваха картечни откоси, пламваха и избухваха, в безпорядъчно премятане политаха към земята, а от откритата кабина падаше мъртвият пилот, обхванат от пламъци... След боя авиаторите се събираха в палатката, пееха песни за загинали пилоти, веселяха се, за да забравят загубите, и отново се хвърляха в поредния бой — през плътната зенитна отбрана, между настръхналите с оръдия дирижабли, над мрежите на заградителните аеростати, за да се срещнат с вражеската ескадрила — един самолет срещу десет... Някой загиваше, някой кацаше с повредена машина на територията на Едносъщните, за да попадне в плен. Другите се връщаха, а пред казармените помещения ги чакаше поредното попълнение — все същите млади момчета, набързо обучени в тайните Преломни школи, възторжени и нетърпеливи, недоумяващи защо са толкова мрачни лицата на авиаторите...

Отзад тракаше прожекционният апарат. Баюн гледаше, почти без да мига, потиснат от яркостта и реалността на филма. Реалността? Да, всичко изглеждаше истинско. По-истинско от самия живот... Блясъкът на тази свръхестественост постепенно ставаше прекален, будеше раздражение. Като че ли съвсем естествено беше объркването на младия герой пред момичето от местната кръчма... но Баюн реши, че повече няма желание да гледа. Стана и сведен под прожекционния лъч, напусна салона.

Навън го очакваше голямото празно фоайе, осветено от равната бяла светлина на облаците, идваща отгоре и отдолу — дирижабълът летеше между два слоя млечно сияние. Младият мъж придърпа едно кресло до илюминатора и спря погледа си в бялото безформие. Защо всъщност толкова го подразни филмът? И преди беше гледал подобни... въпреки че тогава ги нямаше всичките тези мисли, всички тези съмнения, изводи... Правдивостта на филма криеше нещо, което Баюн възприе като болезнено премълчаване. Тези героични и мъжествени пилоти, които с отчаяна самоотверженост крушаха врага — тях ли виждаше всеки ден в коридорите и кабинетите на Фелдстратегиума? Затлъстели, с вяли и празни лица, върху които тръпка на движение предизвиква само мечтата за нов пагон! Баюн не знаеше как в един исторически филм могат да бъдат казани истини за съвременното, но чувстваше, че е възможно. И знаеше, че и в този филм не са казани...

Вратата на салона хлопна. Още един зрител напускаше прожекцията. Това събуди у него инстинктивен интерес — искаше му се да види този човек, да прочете в очите му дали същите подбуди са го накарали да излезе или просто търси тоалетната. Понечи да се обърне, но в този момент стъпките на излезлия прозвучаха до съседното кресло.

Беше възрастен и малко смешен, с леко изпъкнали очи, пълни със затаено веселие. Костюмът му беше повече от скромен за луксозния колорит на „Велдакон“. Стратегът разбра, почувства, че този човек не е нито преуспяващ инженер, тръгнал да наруши математическия разпорядък на живота си с някое курортно интимно приключение, нито калурис с очи, премрежени от паяжината на финансови комбинации, нито просто аристократ, убеден, че в Деара също е скучно, но поне не толкова. Беше просто уморен, много видял

от живота човек, който имаше от какво да си почива и знаеше защо пътува за Деара. Пилотът реши, че на всяка цена ще се запознае с него.

— Изглежда филмът не ви хареса... — каза той и млъкна смутен, защото съвършено същите думи и в същото време произнесе съседът.

Двамата замълчаха за секунда и едновременно се разсмяха. Тази нова едновременност предизвика още по-голямо веселие и трябваше да минат минута-две, докато отново се окажат в състояние за спокоен разговор.

— Ясно е, че и на двамата не ни хареса — възрастният мъж поде инициативата. — Интересно, на вас защо?

— Много е лъскаво — Баюн сам се изненада на резкостта си. — Ако не знаех много неща за авиацията и историята, може би щях да повярвам.

— Така. Според вас нещата не изглеждат достоверни, правилно ли ви разбрах?

— Неправилно, господине — леко, малко нахално се усмихна Баюн. — Повече от достоверно са направени!

— Тогава?...

— Точно това, което ви казах. Повече от достоверно. Направо можеш да ги приемеш за истина. Толкова вярна истина, че после всичко ти изглежда лъжливо!

Той замълча. Събеседникът му също не пророни дума. Стратегът отговори отново, като че ли на себе си.

— Хубав филм. Хубаво направен, искам да кажа. Само че... защо е направен? Като че ли по някакъв роман... Да, имаше такъв роман. Не знам, вие чели ли сте го?

Възрастният мъж го изгледа много странно.

— Да... чел съм го.

— По-добър ли е от филма?

— Не... същата стока, при това не особено добре написан. Но той е стар. Още от първите години след Прелома.

— Така ли? — изненада се Баюн. — Чел съм нещо много подобно.

— Да не би „Огньове и победи“?

— Да! Как се сетихте?!

— Просто те наистина си приличат. От Рел Ваус, нали?

— Да, от него. И „Огнени пилоти“ ли е негов?

— Да — кимна мъжът. — И той е мой.

Може би за пръв път от много време насам стратегът не знаеше как да реагира. Предписанието мълчеше. Объркано загледа писателя. Рел Ваус... наистина! Не можеше да си го представи толкова естествено и в такава обстановка. Рел Ваус, съратникът на Презитега в Преломния щаб, един от първите фронтови репортьори на новата преса, издавана направо на бойното поле! След Прелома — гръмкият успех на „Огньовете и победи“ и няколко следващи романа, няколко пиеси за преломното минало и борбата на прогресивните интелегенти и промишленици срещу догмите на Единната Същност... Постепенно Рел Ваус беше заглъхнал, читателите възприеха това като имагинерно преминаване в задоблачните висоти на изкуството.

Баюн гледаше силните ръце на този човек, ръце, познаващи много видове труд, без нито един от тях да им е станал бремене. Срећна замислените му очи, които сега изглеждаха по-скоро тъжни. Не знаеше какво да прави и какво да каже. Писателят пръв наруши мълчанието.

— Заговорих ви, защото ми направи впечатление начинът, по който напуснахте прожекцията. От много време насам се запознавам с хора, които напускат филмите по моите ранни романи.

— Знаете ли... аз също винаги съм искал да се запозная с вас, господин Ваус...

— Без „господин“. Прощавайте, дразни ме.

— Да... и мен също. Та първоначално исках да се запозная с вас, за да изразя възхищението си. После просто да поговорим...

— Ние вече започнахме. Впрочем, за да не бъде запознанството ни едностранно, как се казвате?

— Прощавайте — засмя се стратегът. — Баюн Глордах. Пътувам за Деара в командировка.

Той премълча военното си звание. Не искаше да предизвика враждебност у писателя и да разруши интересния разговор.

— Всички пътуваме за някъде — замислено каза писателят, — само че ни командироваат различни инстанции...

— Интересна мисъл... От новите ви романи ли е?

— Не, разбира се, просто сега ми дойде наум. Новите ми романи? Сега те се издават само в Деара. Нангар предпочита „Огньовете и победи“ и всичко подобно на тях.

— Разбирам.

— Дали наистина разбирате, Баюн? Можете ли да си представите тази досада... досада не е най-точната дума — това чувство, което изпитвам всеки път, когато издателство „Път“ ми съобщава за поредното преиздание, когато редакция „Прелом“ ми праща поредната серия комикси по мои романи, когато „Киноепоха“ ме кани на поредната екранизация... Ето, аз пътувам за Деара и в моя чест се прожектира „Огнени пилоти“. Няма да скрия, на премиерата цветът и техниката на този филм ме поразиха, но... не е там работата, Баюн. Все си мисля какво би било, ако с този цвят и тази техника бяха направили „Пустинна мисъл“ или „Днешна пепел“, или „Зун Себенера“, въпреки че той не е завършен и кой знае кога ще го завърша... На премиерата на „Огнени пилоти“ бях поканен, разбира се, официално, а ми се искаше да отговоря писмено, че те всъщност канят не мен. Че канят този, който е писал романа някога, преди това да стана аз. Подозирам, че това ще ви се стори поза...

— Не — каза Баюн. — Разбрах го. Щеше да се стори така на онзи Баюн, който някога с такъв възторг четеше „Огньовете и победи“. Онзи... преди да стана аз.

Двамата едновременно и кратко се усмигнаха — и отново се изгледаха замислени.

— В моя живот също станаха много промени — заговори Баюн. — Различно започнах да гледам света. Като че ли никога не бях се опитвал да гледам целия свят. А сега не мога другояче, не мога. Сигурно знаете как боли от такова гледане, Рел. Но почне ли веднъж, не си отива. Почне ли веднъж, изменя всичко. Прощавайте, сигурно ви говоря неща, които вече познавате. Просто искам на някого да ги кажа. Трябва!

— Знам, Баюн, знам, че не се мъчите да ми обяснявате известни неща. Да, преминал съм ги, Баюн... Отначало беше радостта. Радостта от опияняващите идеи, от мисълта, че Нангар отхвърля задушавашите окови на Същността, за да полети към хоризонтите на новия прогрес. Беше радостта от победните сражения. Ние побеждавахме, Баюн, във всеки бой побеждавахме, имаше много жертви, но нито едно поражение! Побеждавахме, докато победихме — и аз, и Лан Фартат, и Презитега, бъдещият Презитег... Знаеш ли какъв интересен човек беше той, Баюн? Стихове дори пишеше, криеше ги в планшета. Една негова тетрадка още е у мен. Трябваше му само четири години сукане

от вимето на властта и... ти знаеш. Преди няколко седмици посетих един бивш колега от фронта. Заедно бяхме залягали под куршумите, напивахме се в превзетите блиндажи... Посетих го в двуетажната му вила в Калуро. Знаеш ли къде го намерих? На близкия кръстопът, продаваше ранните зеленчуци, които сам беше отгледал в градината си. И все се оплакваше: „Ти се уреди, Рел, казва, писател стана, а аз цял живот с моята цензорска заплата! Не ми е за това, че теб те знаят повече, ама децата пораснаха и все искат. Нали трябва като хората да живеем?“. И ме гледа с плешивото си теме — очите му изобщо не видях! Искаше ми се да му кресна: „Евтино се дават, имат вече и триетажни вили!“. Навсякъде е така, Баюн-чи! Хора като него заеха административните постове, станаха издатели, менажери, цензори. Докато вярвах в илюзиите на Прелома и им давах огньовете и победи, ръкоплясках. Когато поисках да взема по-дълбоко отношение към видяното наоколо, почнаха да увъртат и все повече увъртаха, докато накрая ми заявиха, че нангарският читател не желае такива книги, нангарският читател иска още огньовете и победи и ще ги получи, пък дори и да не желая да ги пиша. И както виждаш, пътувам за Деара. Поне пари имам достатъчно, за да си издавам книгите сам.

Рел Ваус разсече въздуха със силната си ръка и млъкна, загледан в облачната пяна.

* * *

Слънцето, отразено в океана, хвърли заслепяващ блясък в очите и се измести вдясно — дирижабълът маневрираше, търсейки попътен вятър. По лекото заглъхване в ушите можеше да се определи, че „Велдакон“ се е издигнал на около стотина метра нагоре. Една малка отсечка от хоризонта се замъгли и потъмня — показваше се бряг. Деара.

Баюн гледаше замислен, полуизлегнат на леглото в каютата. Стискаше грифа на дира. От време на време под разсеяните му пръсти струните прозвъняваха в няколко кратки акорда, а после отново се възцаряваше спокойната тишина на полета.

Едва сега осъзна, че по време на разговора той изцяло беше забравил за Предписанието. За пръв път от Демона насам! Не беше

търсил гласа му, не беше очаквал намеса. Това случайно познанство беше негово, беше на Баюн. Този разговор, мислите, породени от него, изводите, направени от него, нямаха нищо общо с Предписанието.

„Стратег, стратег... Даваш ли си сметка за станалото с теб? Как би оценил този разговор само преди година? А може би изобщо нямаше да го оцениш, а, пилоте Баюн? Едва ли можеш да ми отговориш. Теб вече те няма, пилоте, отдавна те няма. Затова ще поговорим със стратега. Твоята длъжност носи доста формализъм, стратег. Няма да я обсъждаме. Нека опитаме да поговорим за друго. Откъде идва думата „стратег“? От „стратегия“? А каква е твоята стратегия, стратег? Можеш ли да я оцениш, да я назовеш? Или — може би — първо трябва да я намериш... Да я намериш... Да я намеря...“

Той взе няколко акорда. Прозвучаха неочаквано, не както е прието в официалната музика; пръстите ги бяха открили слепешком, но те казваха нещо съзвучно с мислите. Баюн ги запомни, за да се върне към тях после, когато настъпи някакво прояснение в търсенията, въпросите, гледните точки... Те бяха много. За съжаление — повече, отколкото е нужно. И все пак в тяхната мъгла нещо започваше да проблясва — като светлина от сигнална шамандура в променливото течение на реката. И нещо скоро трябваше да разсее мъглата, както вятърът разнесе облаците отвън.

Стратегия на търсенето. Стратегия на въпроса. Стратегия на гледната точка.

Колко много неща трябваша...

„Велдакон“ бавно се спускаше към деарския бряг. В здрача бляска прожекторен лъч — навигационните постове сочеха пътя към гарата. Долу вече се плъзгаха вечерни сенки. Столицата Фидеара палеше светлините си. Още един прожектор, сигнално червен, докосна дирижабъла. „Велдакон“ направи завоя, полетя успоредно на бреговата линия. Показаха се светлините на въздушната гара, прожекторът угасна, заискриха сигналите на мачтата. Лек тласък — носът на дирижабъла докосна върха ѝ, щракнаха тежките фиксатори и от говорителя прозвуча: „Господа пътници, добре дошли в Деара. Молим ви в продължение на петнадесет минути да напуснете дирижабъла и да се съберете в регистрационния сектор за оформяне на документите. Пожелаваме на всички приятна работа и приятно прекарване!“

Фидеара посрещна Баюн с умело дозирана курортна пъстрота. Площадът поразяваше с архитектурно разностилие и безгрижност в композицията. Между сградите объркано препускаше топъл вятър и радостен, че има с какво да се забавлява, развяваше полите на разкопчаното сако, рошеше косата, внасяше в мислите спасителен хаос и лекомислие. Това беше чудесно и младият мъж си спомни, че независимо от Демона, Лан Фартат и всички останали, той е само на двадесет и седем години. Искаше му се да размаха елегантния си кожен куфар и да го запрати нанякъде...

Нещо зад него тежко изсумтя и всичко потъна в облак пара. Когато се разсея, стратегът различи очертанията на спрелия таксовоз, чийто шофьор жизнерадостно се усмихваше от прозорчето.

— Господинът за първи път пристига в Деара? Моята особа е на ваше разположение!

Когато дългата лимузина се понесе по улицата, шофьорът заговори с оживление и енергични жестикулации на свободната от волана ръка, без особено да се интересува дали го слуша пътникът.

— Сега минаваме Площада на Майките. Тук полага клетва новата Деарска Майка, която народът избира всеки шест години. Забележете монументалната скулптура...

Със свободната си ръка шофьорът хвана главата на изненадания Баюн и я наведе към прозорчето.

— ... пред Клетвения храм, където се извършват и всички сесии на Законодателното Събрание. А от лявата страна... без дух да останете дано!

Спирачките отчаяно изскърцаха пред група леко пияни курортисти, които безгрижно пресичаха улицата и пригласяйки си на раздрънкан дир, пееха „Фи-и-идеара, Но-о-одеара, слънчеви лъчи, Фи-и-идеара, Но-о-одеара, страсти и очи-и-и!“.

— Филове! — извика след тях шофьорът, но без особена злоба. Не можеше да си позволи прекалено отрицателно отношение към курортистите — все пак от тях си изкарваше хляба.

— Фидеара винаги е пълна с туристи, господине, по всяко време на годината. Повечето фидеарци работим към туристическата индустрия и аз не намирам нищо срамно в това — с какво е по-лоша тя от другите? Неслучайно Деара не познава войни повече от петстотин години! И вие в Нангар — от Нангар сте, нали? — и генералите от

Кондаф се нуждаят от тихо и уютно местенце, за да си починат от бойните полета! Само дето напоследък се активизираха онези международни разбойници от Огнището, но вие не се тревожете, господине, те чужденци не закачат. Пък и тази година за министър назначиха госпожа Рохал'кн'Брил, аз преди десетина години работех в нейния тогавашен отдел като машинописец и я познавам — много способна и твърда госпожа, тя ще ги постави на мястото им. Вие сигурно ще си зададете въпроса, който ни задават всички туристи, които возя — как аз като мъж понасям властта на жените у нас, този архаичен матриархат, зависимото и безгласно положение на мъжете? Ще ви отговоря, ще ви отговоря, господине. Цялата работа е в гледната точка! Във възпитанието. Аз съм истински деарец, тук съм израснал, тук съм възпитан, за мен тия неща са естествени. Можете да се учудите, господине, но това положение за друго не бих го заменил. Мъжете у нас сме свикнали да не се навираме между шамарите, да не се самоизтъкваме. Работим си скромно като секретари, помощници, консултанти на ръководните дами... Те се борят за власт, а в тази борба някого свалят, нали? Докато за умния съветник винаги има търсене, работата му винаги е на уважение. А колкото до семейните отношения, там вече някои неща изглеждат другояче — мъжът в края на краищата си е мъж, нали? Ха-ха-ха!

Баюн постепенно престана да слуша шофьора екскурзовод. Мисълта му не можеше да се концентрира върху нещо определено — пречеше навалищата от нови впечатления. Деара не беше толкова проста и разбираема, както изглеждаше...

Х. НАОР'НД'НАОР

Стори му се, че се е събудил в друга стая, два пъти по-голяма. После разбра, че илюзията е създадена от дневната светлина, ярко отразена в огледалото, което заемаше цялата стена срещу прозореца. Това двойно отражение придаваше на стаята странна импозантност. Баюн неволно започна да разглежда отразеното в огледалото огромно легло, на което беше спал едва ли не напъряко и от което сега се подаваше собствената му разрошена, сънлива и небръсната физиономия.

Повече не му се спеше — винаги на ново място беше така. Той стана, въпреки че до срещата в Деарския електромеханичен институт оставаха повече от два часа. Искаше му се да полежи още, но от това щеше да последва лениво разположение на духа през целия ден.

Когато излезе от банята, желанието да се върне отново в леглото беше изчезнало. Стратегът отвори папката на нощното шкафче — там, както във всеки луксозен хотел, имаше приготвени листове и пликове за писма. Искаше да напише няколко реда на майка си; започна да избира между картичките, на които искряха фидеарските красоти — несъмнено по-цветни от действителността. От втория сектор на папката се подаваше някакъв сгънат лист. Баюн го разтвори и с известно учудване зачете текста, отпечатан с едър декоративен шрифт. „Инструкция за начинаещите обожатели на Деара“ — гласеше заглавието.

„Който и да си ти — делови пътник или временен беглец от светската или военна суета на своята страна — ти си гост на Деара. През времето на твоето пребиваване тя ще бъде твоята майка и любима. Не се учудвай, пришълецо — Деара е майка на своите дъщери, които носят върху красивите си силни рамене бремето на цялата духовна и държавна власт, майка на своите синове, които

непокварени от лъжовни илюзии за мъжко надмощие, уверено крачат редом със своите обожаеми дами и им помагат във всичко, на което са способни.

Несъмнено ти много си чувал за нашите деарки. За тяхната красота, гордост и благородство. За тяхната свобода в любовта, неограничавана от никакви административни бракове. Но не си създавай илюзията, че ще срещнеш лекодостъпните момичета от курортите на своята държава. Откажи се от подобно отношение — с него ще изгубиш всички шансове и — ако си упорит — ще привлечеш интереса на нашата Контролиция. Уверявам те, че тя, независимо от мъжкия си състав, работи добре.

Вашите държави непрекъснато воюват, изясняват отношения, изпадат в конфликти и противоречия. Нашата Деара е дама, в чието сърце винаги ще се намери място за теб и твоята почивка от суетата. Стига да намериш ключа към това сърце.

Щастливи преживявания и чувства, пришълецо!“

Баюн прибра листа обратно.

„Не знаеш да се смееш или да плачеш... Или все пак нещата тук са по-естествени, отколкото ми се струва?“ Той се усмихна — леко и не много весело — написа няколко стандартни реда за това, колко добре е пътувал и колко е красива столицата, и запечатана картичката в луксозния плик с герба на хотела. Облече се и слезе във фойето. [??? пропуснато: „за да телефонира“?] Преди всичко в посолството, за да регистрират командировката му. После в института, откъдето потвърдиха уговорената среща, и накрая — по телефона, който му даде Комран. Оттам не отговори никой. Той окачи слушалката и излезе на площада.

Влажният вятър носеше откъснати от вълните невидими капчици, разхлаждащи лицето му. Спокойна крайбрежна алея плавно се извиваше в далечината, размиваше се в леката прозрачна мъглица. Баюн си спомни (колко отдавна беше!) пътешествието върху айсберга. Онзи океан, Лонт, беше синкавозелен и спокоен. А Пант се вълнуваше, хвърляше се върху вълноломите, начупваше слънчевите лъчи в белите

гребени на вълните и като малки призрачни мълнийки през пяната прелитаха дъгоцветия. Водата имаше странен тъмновиолетов цвят.

„Отново океан... И хоризонтът е толкова далеч, че ти се иска да обхванеш поне с мисълта си цялото това пространство, в което някак... неочаквано изчезват дребните неща. Толкова обичаните от господин Фартат дребни неща... Несъмнено дамите от Деара ги владеят много добре. Винаги място в сърцето — иронично се усмихна Баюн. — Място в необятното сърце на Деара има не толкова за заблудени туристи и обожатели... въпреки че и те не са за пренебрегване. Но мястото е преди всичко за техните капитали в стотиците свръхсигурни банки, нефалиращи банки, където всяка наплашена от икономическата суета душица може да складира своето валутно самочувствие. И нангарските преломници, и кондафските генерали, ампайските Едносъщни, дииските вождове, гинвохските князе — кой ли няма тук влогове? Тук е сигурно, Деара не воюва и никой не би посмял да воюва с нея — кой е луд да пали огън в касата си? Този смешен и с такова старание поддържан матриархат... Всъщност много логично, нали мъжете правят бунтове и революции — ако имат време и ако възпитанието им позволява да допуснат тази мисъл...“

Деарският електромеханичен институт се помещаваше в импозантна сграда, построена в модерния кръгов архитектурен стил. Изправен пред вертикалната стъклена клетка на стълбището, Баюн си представи едно безкрайно блуждаене по пръстеновидните коридори, докато намери нужната лаборатория.

„Без дух да остана... и ще остана, ако няма кой да ме съпровожда!“

Страховете му бяха напразни. Още от приемната стая... по-точно зала, зад двуметровата металическа статуя на Деарската Майка го посрещнаха двама контролицери с далеч не женствена външност, деликатно сложили ръце върху кобурите. Други двама с ловки ръце и очи заопипваха документите и джобовете на стратега. Съпровождащата ги елегантна девойка се усмихваше вежливо, сякаш искаше да каже: „Не че имаме нещо против вас, но все пак идвате от воюваща страна, нали разбирате...“. Баюн разбираше. С предразполагаща готовност държеше ръцете зад тила си, за да проверят вътрешността на сакото му и кратко, делово отговаряше.

— Да, в командировка... да, Фелдстратегуима, секретния отдел... не, неженен... стратег, да, пилот по специалност... да, лабораторията за ротационни стабилизатори... да, по споразумение К-256...

Проверката приключи. Елегантната началничка на вътрешната охрана го съпроводи по стълбището и коридора, въведе го в трапецовидна стая с няколко бюра и чертожни маси и със същата служебна усмивка съобщи:

— Господинът е нангарският специалист по споразумение К-256.

Излезе. Баюн остана срещу трите млади жени, които без да стават, с интерес го разглеждаха. Очакваше някоя от тях да заговори. Изглежда обаче от него също очакваха нещо. Неизвестно какво. Мълчанието — неловко за Баюн и явно недоволно у домакините — продължи вечност и половина. Най-сетне седящата до прозореца светлокоса жена извинително се усмихна и стана.

— Все пак гостът ни не е деарец — обърна се тя към колегите си, после със същата извинителна усмивка погледна Баюн. — В Деара е прието мъжете да се представят първи.

Баюн въздъхна. Първи провал в познаването на деарския етикет.

— Прощавайте. Долу подробно ме провериха и мислех, че са ви съобщили...

Разбра, че е налучкал подходящо извинение, защото двете седящи жени вежливо кимнаха и загубиха интерес към него. Светлокосата се доближи и протегна ръка. Беше съвсем млада, поне така се стори на Баюн, толкова по-изненадващо беше силното ѝ, почти мъжко ръкостискане.

— Наор'нд'Наор. Аз ръководя отдела.

— Бих искал да се запозная с...

— Знам, ротационните стабилизатори, нали? Елате, ще ви покажа документацията.

По пътя към лабораторията минаха през малко фойе, в което няколко мъже, стоящи край прозорците, пушеха и тихо разговаряха. Без да спира, Наор подхвърли през рамо:

— Почивката свърши, господа. — Възражения нямаше. Мъжете угасиха камулите и изчезнаха.

Баюн седна в предложеното му кресло и пое тежката папка. Започна разсеяно да я прелиства, чертежите и полупознатите формули

се плъзгаха пред погледа му, но в паметта не оставаше нищо. Той се учуди на разсеяността си, докато разбере кой знае защо неразбраната досега истина, че много повече го интересува тази загадъчна, спокойна Наор, с нейното „нд“, поясняващо, че тя е дъщеря на майка си Наор и тази нейна майка е вероятно видна ръководна дама с благороден произход... От ниския фотьойл, без да вдига поглед, той можеше да види твърде малко — пред очите му бяха две малки изящни обувки, от които нагоре продължаваха вълнуващи, може би малко пълни крака — нищо повече. Тогава Баюн направи единствено възможното...

... вдигна глава и я погледна в лицето. Посрещнаха го две заинтересувани насмешливи очи.

Той се усмихна, като си пожела най-обезкуражаващата усмивка.

— Знаете ли, аз съм практик. Преди да съм видял прибора, чертежите не ме вълнуват толкова.

— Можете да го разгледате — Наор посочи стенда.

— Знаете ли... в момента повече предпочитам да разглеждам вас. Ако деарските закони позволяват, разбира се!

— По този въпрос много ясно е казано в инструкцията за начинаещи обожатели! — с привидно сърдит тон отвърна Наор. — Не сте ли я чели в хотела?

— Да, видях я, само че...

— Какво „само че“?

— ... виждате ли, аз съм неграмотен!

Тя го изгледа с широко отворени очи и изведнъж избухна в смях. Смяхът ѝ протегна във въздуха онази звънтяща тънка нишка, с която започва приятелството и близостта и Баюн, който също се засмя, разбра, че въпреки всички тревоги, въпреки всички проблеми, неговите двадесет и седем години също са подвластни на деарската магия, която събира в невъзможна едновременност толкова много и толкова различни мисли и желания...

* * *

Белезите на някогашна украса висяха по стените на заведението (което най-точно би могло да се нарече кръчма) във вид на проядени от бръмбари платнени обшивки, съдържащи всички цветове освен белия.

Масите отдавна не познаваха покривка, а мръсните газоразрядни тръби пръскаха също така замърсена светлина върху съмнителната пъстрота на посетителите.

Бар с меланхоличен барман, който налива чашите, без да сваля стъкления си поглед от пространството над главите на своите клиенти.

Голямо, неприятно високо, препълнено с маси, около всяка от които седят четирима и поне един стърчи отстрани за компания.

Баюн се чувстваше много странно. Това започна още сутринта, когато приключиха с документацията и демонстрациите на стабилизатора. Баюн изрази напълно искрен възторг от качествата му. Наор мълча дълго, толкова дълго, че тишината в лабораторията стана почти веществена и неочаквано попита.

— Баюн, за довечера някакви планове имате ли?

— Не.

— В такъв случай имам намерение да ви поканя на... едно място, където ще можете да разглеждате и мен, и Деара на моя фон. Тази Деара, която туристите не познават!

Тя каза това с невероятна естественост, сякаш го канеше, за да му демонстрира друг образец на ротатора. За кой ли път през този ден Наор предизвикваше недоумение в чувствата му; откровеността на реакциите ѝ започваше да му харесва изненадващо силно. Преди една-две години у него едва ли би могла да се появи дори представа за такова женско поведение или ако беше възможно, то щеше да му се стори сухо, протиеестествено, дори цинично и отблъскващо. А сега беше... съвсем обратното. Едно движение на ръката ѝ, една пестелива усмивка, мигновеният поглед на светлите ѝ очи, които тя в застинал полет спираше в неговите, можеха да го вкарат в душевно състояние, за което нямат значения всичките комрани, дилетилевци, демони, фартати. Разбира се, през ум не му мина да се откаже от поканата или дори да зададе някой уточняващ въпрос. За въпроси Баюн просто не се сети и през целия ден, докато обикаляше забележителностите на Фидеара, беше принуден да гадае какво ли ще е това тайнствено място.

Беше именно тази кръчма.

Пробиха си път до бара. Докато Наор полугласно убеждаваше нещо бармана, който дори я удостои с разфокусирания си поглед, Баюн продължи да се оглежда и най-сетне разбра какво създава у него чувството за неестественост. Жените! Те преобладаваха сред

посетителите. Възрастни и млади, почти момичета и раздърпани полудами, държащи или оставили пред себе си чаши с различни размери и съдържание — впрочем повечето с традиционното деарско тоно, което хвърляше светлосини отблясъци върху лицата и масите. Съвсем близо до него зад масата седеше възрастна жена, която в Нангар би могла да бъде домакиня на голяма къща и майка на четири деца. Баюн ясно виждаше месестия профил, когато тя отмяташе мрежестия воал под шапката си и пиеше направо от бутилката.

Явно убеден от Наор, барманът се измъкна иззад стойката. Изглежда подът отзад е бил поне с една педя по-нисък, защото на бял свят — т.е. в помещението — се появи гигантско туловище, разширяващо се от раменете надолу в поразителен ханш и колоноподобни крака, които го понесоха към ъгловата маса с два стола. На тях седяха брадясали мъже с неопределена външност. Единият спеше, другият разглеждаше света с неподвижен поглед, раздвижен само от въртенето на главата. Изглежда бяха от постоянната декорация на заведението. Когато барманът им заговори — отначало тихо и бащински, — в очите на будния пламна неподправен ужас. С неочаквана ловкост той хвана спящия и го придърпа в скута си, прегърна го през раменете — спящият само примляска и продължи да спи. Барманът ги задърпа. Будният продължаваше да го гледа с ужас отдолу нагоре, от очите му потекоха едри пиянски сълзи. Беше вкопчен от спящия си компаньон с надеждата, че заедно по-трудно ще ги изхвърлят. Изглежда, стремежът да остане зад масата беше за него проблем, сравним само със запазване на девственост или поне революция от среден мащаб. Но барманът не пожела да се съобрази с това. С професионално движение хвана под мишниците по-активната част от двойката и я помъкна към изхода. Спящият, без да напуска блаженото състояние, провлачи пробитите си подметки между масите.

Когато седнаха, Баюн видя в разширените от мрака зеници на Наор своето отражение — елегантно, вежливо, непроницаемо и странно напрегнато. Тази привична в последните месеци маска изведнъж го раздразни. Сега, тук, той не беше пилот, стратег, агент, емисар. Беше един млад мъж на двадесет и седем години и можеше да си позволи естественост... вместо това продължаваше нищо значещия разговор, отчаяно търсейки онази фраза, онази дума поне,

която би променила изцяло тона му, съдържанието, поведението, всичко...

— Всички сте филове!

Баюн едва не подскочи, когато този писклив глас преряза въздуха.

— Гнусен тип!

Той различи в полумрака чертите на къдрокосо пълничко момиче, седящо до самия бар, което енергично размахваше стиснатия в юмрука си огромен камул.

— Всички сте филове, гнусни типове, чакате само великата деарска мръсница да ви впрегне нанякъде и ще размахате опашки!

Партньорът ѝ — слаб мъж с красиво безволево лице — се мъчеше да я усмири с успокоителни жестове и объркано мърмореше.

— Не трябва, мила, моля те, не трябва, хайде да вървим, хайде...

— Няма! Ти ще си вървиш! Всички ми омръзнахте, повръща ми се, чувате ли, повръща ми се от вас!

Тя хвана с трепереща ръка чашата и наведнъж изгълта съдържанието ѝ. Възползвайки се от паузата, слабият мъж наметна на раменете ѝ лекото палто и с мека настойчивост я поведе към изхода. Тя престана да шуми, пристъпът беше минал, раменете под тънките ръце на партньора ѝ беззвучно, спазматично се разтърсваха. Баюн дълго и озадачено гледа след тях, а после, обърнал се, видя пръстите на Наор, стиснали до побеляване ръба на чашата. В сянката на ъгъла очите ѝ почти не се виждаха, потънали в необяснима за него тъга и болка.

— Отново същото, без дух да остане! — в гласа ѝ прозвуча злоба.

— Отново?!

Баюн категорично нищо не разбираше. Едва сега като че ли Наор го забеляза. От очите ѝ изчезна студеното ожесточение.

— Извинете, Баюн. Забравих, че вие фактически нищо не знаете за Деара.

Тя помълча малко и добави:

— Виждате ли, аз я познавах...

— Кого, Деара ли? — глупаво попита стратегът.

Наор криво се усмихна.

— Става дума за Кайнир... за това момиче, Баюн. Много често се срещаме преди в Клуба на равните. Тя четеше там прекрасни и

смели стихове, това беше чудесно, но после винаги започваше да говори за въоръжени акции, за нападения, измисли цяла теория за това, а когато се мъчехме да ѝ обясним някои неща, започваше да крещи почти както сега и накрая престана да идва... После разбрахме, че се е включила във „взривните отряди“ — има у нас такава терористична организация, познавам някои от тях. И този, нейният приятел... знаете ли, тя не може да го търпи и същевременно не може без него, той е единственият мъж, който е в състояние да понесе всичките ѝ неврози и изстъпления. Той... беше ми съученик, имаше бъдеще на химик, още в училище правеше опити, откриваше някакви свои структурни теории... А сега им прави бомби. И ще свърши заедно с нея в подземията на Контролицията, а за контролицерите ще има още един повод да тършуват из нашите клубове, за тях възможността да ни припишат акциите на „взривните“ е добре дошла, Баюн.

Той я гледаше с широко отворени очи.

— Велика съдба, Наор, за пръв път научавам, че у вас има някакви съпротивителни движения. Простете, но нима в Деара има основания?

— Основания... Какво значи основания, Баюн? Има една вечно отворена социална рана — нашият „матриархат“! Една старателно поддържана, противоестествена пародия на древния матриархат, която за някои е много удобна, защото тези някои смятат, че така ще предпазят обществото от промени, нали всяка промяна е опасна преди всичко за сейфа!

— Знаете ли, Наор, почти за същото размишлявах и аз днес, докато идвах към института... Но, струва ми се, у вас и мъжете, и жените посвоему са доволни от живота.

— Лицемерие, Баюн! Наследствено лицемерие! Деара е пълна с мъже, докарали се почти до импотентност, с неудовлетворени и невротизирани жени, които се мъчат да компенсират чрез административни и дворцови интриги, скандира се за пълна промишлена и икономическа независимост от мъжките държави и отново, навсякъде лицемерие!... Днес вие искрено се възхищавахте от ротационния стабилизатор и аз бях щастлива да чуя такава оценка от един пилот, защото наистина сама съм сътворила този прибор; сама съм изработила опитния екземпляр — до последния винт. Но знаете ли в действителност защо и как съществува моята лаборатория?

Разбрал, че от него не се иска отговор, Баюн тактично мълчеше.

— По много интересна причина, стратег Глордах! — със студено ожесточение продължи Наор. — Защото моята майка, госпожа Наор'нд'Раон, трета придворна съветничка на Великата, прецени, че е по-добре капризната ѝ дъщеря да си играе с научни залъгалки, отколкото да се занимава с политика. И беше достатъчна една хартийка с подписа на Великата, за да се излюпи цяла лаборатория към ДЕМИ.

— Но вие действително имате ум на конструктор, Наор!

— Това за никого няма никакво значение, пилоте! — почти извика Наор и в очите ѝ се появиха сълзи. — Всички чакат! Чакат да изживея малките лудости на младостта и да заема мястото на майка си в ритуалите на правителствената машина...

— И майка ви ли очаква това, след като ви познава от малка?...

— Най-вече тя, Баюн! Тя никога няма да допусне и никога няма да види в мен онова, което не желае!

Наор преглътна сълзите и с рязък несръчен жест надигна чашата си. Баюн я гледаше слисан. Проклятие, помисли си той, имало душевни бъркотии, не по-малки от моята...

Лицето на Наор бързо възвърна защитното си спокойствие. От избухването ѝ бяха останали само малки прозрачни кристалчета в ъгълчетата на очите. И в този момент Баюн изведнъж разбра колко е красиво това лице и как би искал да го скрие в дланите си, да изсуши с устни сълзите му... Това ненадейно видение го накара да отклони поглед от очите, които бяха започнали да го поглъщат.

— Наор...

Усещаше, че за пръв път в разговор с жена, която харесва, може да говори точно това, което би искал.

— Не можете да си представите колко близко отношение към света имаме, Наор. Моят Нангар по нищо всъщност не отстъпва — същото обществено лицемерие, само дето начините за прилагането му са различни. Същата олигархия, замаскирана с велики принципи и традиции, а всъщност загрижена само за неизменността. С тази разлика, че нашата върхушка е разнородна и всяка институция дърпа властта към себе си и понякога нишките, които управляват бедните човкоединици, така се оплитат, че... тогава идват войните. Всъщност войната с Кондаф беше провокирана от нас, беше добре дошла и за нашия Фелдстратегуим, и за Концентъра! Знаете ли, за пръв път говоря

така за нещата, всичко идва може би от тази... илюзия, че светът може да живее и по-умно. Би могъл!

— Светът? Какво искаме от света, Баюн? Светът съществува такъв, какъвто е, той ни е родил и сега от нас, хората, живеещи в този свят, се иска да живеем по-умно! Би могло, прав сте, но толкова е трудно... Ето, ние двамата с вас дори желаем това, но можем ли да скъсаме хилядите нишки вътре в нас?

Можем ли? Въпросът увисна във въздуха между двамата и Баюн протегна ръка през неговото сребристо трептене, за да хване нейната.

— Но между тях има и такива, които не бива да късаме, Наор...

Тя не каза нищо, не се отдръпна, продължи все така замислено и тъжно да го гледа и само малкият ѝ пръст леко погали ръката му. Тази мимолетна ласка го заля с гореща вълна — цялата нощ с Йохат не бе му дала такова вълнение. Усети се, че сега ще започне да говори глупости, и си заповяда да мълчи.

В това време отзад, от дъното на залата, равномерният шум рязко се усили. Без да пускат ръцете си, двамата се обърнаха. Отначало нищо не стана ясно. После Баюн различи границата на конфликта между две групи съединени маси. Едните крещяха на другите, другите напиреха да се бият, някой размахваше пистолет, ръце го отклоняваха, нангарските проклетия се преплитаха с гинвохски лаещи псувни, между които отчетливо звучеше характерен кондафски диалект — всичко това грабна вниманието на будната част от аудиторията, оживи замрелите тостове, някой залагаше за победата на нангарското оръжие, друг — на кондафската дисциплина и ред, и всичко това беше толкова печално и безсмислено, че Баюн се намръщи. Преди година може би и той щеше да скочи в защита на съотечествениците си — групата преситени нангарски туристи, намерили за лесна жертва на своя патриотизъм няколко гинвохски емигранти. Ругаеха ги защо са изменили на Нангар и са се продали на Кондаф. Гинвохите отвърщаха полученоразделно, че свърши вече тристагодишното робство под петата на Нангар и сега ще бъдат редом с кондафските братя, докато мръсните нангарузи се натъпчат обратно в пустинята, от която са се пръкнали!

Баюн се извърна към момичето, прочете в очите му същото горчиво отвращение. Почти едновременно двамата станаха, промъкнаха се през тълпата зяпачи и нощната улица ги погълна в

мъглата си така, както поглъщаше нощните осветители и се превръщаше в редица от сияещи хралупи в тъмното дърво на нощта. Двата вървяха по дъното на мъглата между сияенията и нямаше нищо извън този облачен коридор с безмерно дебели стени. Вървяха така естествено в пространството, както във времето са вървели безчислени двойки като тях, всяка със своята единственост и всяка като останалите, всяка затворена в себе си и разтворена в безкрайната верига от минали и следващи...

— Тук живея аз. — Гласът на Наор така просто го изтръгна от магията на мъглата, че в първия момент Баюн не осъзна смисъла на думите ѝ.

После разбра — тя го бе довела до своя дом и нищо в гласа ѝ не говореше за никакви местни морални задръжки от късния нощен час. Деара...

През просторното антре тя го поведе по широките вити стълби към втория етаж. Минаха край свит на кълбо огромен фил, два пъти по-голям от милия Бу. Гуцерът го удостои с едно око и отново задряма. В полумрачния хол, през който трябваше да минат, Баюн не веднага забеляза в ъгъла причудливия абажур, под който госпожа Наор'нд'Раон, третата придворна съветничка на Великата, редеше гадателни знаци върху огромна полирана маса от тъмно дърво.

— Добър вечер, майка ми — равнодушно каза Наор.

Изглежда това беше поздрав. Без да дочака отговор, тя поведе Баюн към вратите в дъното. Госпожа Наор'нд'Раон бавно вдигна масивната си глава със следи от някогашна красота и ги огледа спокойно и преценяващо. Тънкият дамски камул, втъкнат в дясната ѝ ноздра, иронично потръпна. Стратегът се чувстваше страшно неудобно...

— Мъж по това време? Ти ме радваш, малката ми!

Наор с нищо не показа, че е чула, но в мебелираната тишина на хола думите, произнесени с царствена ирония, дълго висяха във въздуха. Тя отвори пред объркания Баюн вратата на стаята си и едва на прага подхвърли през рамо със същия равнодушен глас:

— Добра нощ, майка ми.

Този път това беше пожелание.

И Баюн разбра, че е попаднал в друг свят. Тук нямаше нищо от претенциозния лукс на хола с ресните, висящи от абажури и пердета, с

безчислените покривки върху безчислени мебели. Леглото, работната маса, библиотеката бяха изтеглени от прости и точни линии. Тази преднамерена простота контрастираше със стената над леглото, върху която се простираше огромно... пано?... композиция?... барелеф? Може би всичко това едновременно от сухи полирани клони, огромни океански раковини и живи цветя, поставени — това личеше не веднага — с възможността често да се променят, защото картината, нарисувана с такива странни средства, не беше нещо завършено и застинало в окончателна красота, тя пребиваваше в скрито непрестанно движение, където всеки ден се появява нещо ново, за да се преплете с другите, скрива нещо предишно, за да го направи живо и загадъчно. Някъде в плетеницата от черни блестящи клони проблясваха кристални обеми и Баюн изумен различаваше зад стените им опулените очи на океански риби, за които малките аквариуми с неправилна форма са цели вселени!

— Наор! — почти несъзнателно, усетил близостта ѝ, той я прегърна. — Конструктор Наор, това е изумително!

— Наистина ли ти харесва? — очите ѝ искряха с открита радост, ръцете ѝ галеха раменете му.

— Наор, момиче, всичко при теб ли е така вълшебно? — отговаряше с въпрос Баюн, защото вече нямаше значение получават ли отговор въпросите или сами са отговори на себе си, нямаха значение вече думите и разбрали това, устните сами се сляха в топлото мълчание под скулптурата от черни полирани клони.

* * *

... отначало имаше много падащи неща, които Баюн, а може би това не беше Баюн, не различаваше в бързината им. После се оказа, че те не падат, а текат хоризонтално, това е паваж, улица и всяко паве... без дух да остане, има лице, едно и също лице — на Демона. Всяко от тях прави някаква своя гримаса, но дали тя се променя, Баюн не може да разбере, защото отминава, отминава и пак отминава, докато излезе на площад, покрит с все същите лица — тук те се усмихват, учудено или радостно, но това вече не е важното. В центъра на площада стои Лан Фаргат, но половината от лицето му е разтегната в чертите на

Презитега, има нещо от гримасите на Комран, а погледът е на Дилетиле. Хибридният човек прави някакъв непонятен жест, сякаш обгръща нещо или някого. С безкоментарната логика на съня Баюн вижда всичко непоносимо страшно — фигурата престава да се движи и застива с вдигната нагоре длан. Пръстите започват да светят, сиянието пълзи надолу по ръката, достига изменчивата многолика гримаса и рязко се усилва. Схванатият от ужас Баюн не може да извика или да се помръдне, немигащите му очи обхващат все по-разширяващата се светлина, тя достига потъналите досега в сива сянка сгради, но това вече не са сгради, а гъсти джунгли, по клоните висят човекоподобни кетрали. Те леко се полюляват на дългите си ръце, в хипнотизираните изблещени очи има нещо безнадеждно. Светлината става непоносима, това е вече лавина от ослепително сияние и жегга, всъщност това е хилядократно забавен взрив и той го е виждал някъде! Виждал е висящите по клоните кетрали, тяхното бавно превръщане в димящи късове месо, които, пронизани от неистовата жегга, бавно падат, а по голите изгорели пръчки остават само юмруците им, изведнъж страшно жалки и безпомощни. Телата засипват площада, лицата на Демона, които немигащо гледат с безжалостен поглед, телата закриват все повече от тези очи, в които е отразен сияещият хибриден човек...

Докосванията на ярката сутрин, нахлуваща през прозореца, спасиха Баюн от нощния кошмар. Няколко секунди той не можеше да дойде на себе си в непознатата обстановка. После видя спящата Наор и си спомни всичко. Сега, при трезвата светлина, той виждаше една млада красива жена, която продължаваше да харесва и желае, но това бе придобило някакъв по-друг смисъл... Някъде в света, в близкия свят, съществуваха Комран, Фартат, Дилетиле, някъде в близкото минало време беше съществувала Игис, която също така е била безкрайно нужна, а после... забравена — и от едното, и от другото светът не бе станал по-ясен.

Скочи от леглото и бързо започна да се облича. Когато закопчаваше ризата си, се обърна и срещна погледа на Наор — вече разсънен, замислен, напълно буден.

— Добро утро, любима Наор — усмихна се Баюн и си прехапа езика, но късно.

Това фалшиво, като разстроена струна „любима“, съпроводено с още по-изкуствена усмивка, изведнъж застана между тях. Лицето ѝ се изопна, между веждите се вряза дълбока бръчка.

— Нещо променило ли се е през нощта, Баюн? — тихо попита тя.

— Какво ще се е променило, мъничката ми! — жизнерадостно отговори Баюн. — Просто дойде денят и трябва да си вършим дневните дела!

Лицето на Наор почервения рязко, като от плесница. Секунда-две по устните ѝ се сменяха неизказани думи, после се успокоиха. Тя се протегна предизвикателно, силно се огъна назад, неприкрито се прозя и каза с равен глас:

— Всъщност ти си прав. Нощта свърши.

И изведнъж добави с игриво уважение:

— А ти си талантлив мъж, Баюн. Можеш да смяташ, че една деарка не е разочарована от теб!

Баюн я погледна и не отговори.

А улицата вече е пълна с деарци и туристи — не можеш да прецениш кои са повече — бързащите да хванат сутрешните изпарения на океана? А в устата е кисело, сякаш плискащата се в цялото същество горчилка търси път навън... Но вълната бързо спада, остава да тлее глухо някъде вътре, като че ли прогонена от бодрия шум на улицата, но...

„Без дух да остана, без дух да остана, всичко е глупост, всичко е гадост и хукнах да се спасявам при първата... — не се осмели да я нарече никак, — а от какво се спасяваш толкова, фил такъв, и къде се спасяваш! За Демона се постара да забравиш, като че ли успя да се спасиш от лудост, забърка се във всички военни и държавни тайни, нищо не разбра, всички предаде, дори не ги продаде и пак за теб нищо! Сравни Фартат с Комран — видя ли нещо? Фартат с Дилетиле — разбра ли нещо? Съчета Йохат и Игис в една нощ с Наор — почувства ли нещо?

Постигна ли нещо?

Достигна ли нещо?

Само това, че се обвързах с десетки примки и всяка ме дърпа към себе си, като че ли моят врат ѝ принадлежи! И мога да противопоставя само това усещане — проклето, измамно усещане! — че имам сили да

дръпна всички тези примки към себе си, да оставя всички тези Фартати, Комрани, Дилетиле с празни ръце, а аз, всемогъщият, всезнаещ Баюн, да прочета по следите им съдбата и да знам... какво? Как да се боря с тях? Откъде, велика съдба, откъде, кой ще ми каже, без дух да остане, кой ще ме просвети какво да правя и да правя ли нещо?

И най-вече — *защо?*

А трябва да ходя при Деарския резидент на Огницето. И не само трябва, но и искам да отида, а защо ми е? Защо имам тази нужда да говоря с него? Защо ми е това проклето любопитство, което ме кара все повече да ускорявам крачка? И защо... защо не чувствам Предписанието? Или то вече е станало част от мен и не мога да отлича себе си от него?..."

XI. ПСИХОЛОГИКА

Някъде звънна камбана. Звукът беше плътен, веществен, осезаем, сякаш самата тя влезе в този широк разхвърлян хол... Да, влетя, изпълни тялото с блестящия си звън, напусна стаята, отдалечи се, за да нахлуе отново със следващия удар на сърцето — на кое сърце; неговото или нейното, биещото или звънтящото, живото или металното? Дан-н-н... дан-н-н... Високо в небето на невидима ос висеше невидимо махало, на върха му тази камбана, разлюляна от своите удари, отново и отново докосваше гърдите на Баюн и отлиташе обратно в тънките сини облаци... Там откънтя петият удар. Лори-Бин отиде до стенния часовник, поправи стрелките му на пет и издърпа нагоре топуза. Баюн въздъхна. Да можеше да възпроизведе този звук на дира...

— Не мога да чакам два дни, Лори-Бин. Имам билет за „Велдакон“.

Дългата физиономия се извърна към прозореца и предостави на Баюн възможността да я разгледа в профил. Виж ти, значи прословутият Лори-Бин бил гинвох! Ученият Лори-Бин, десетина години завеждал психологическата секция към Нангарската Научна Академия, скандално прочут с някакви прокълнати теории, които сегашните учени упорито ругаят, без да цитират, Лори-Бин, изпаднал постепенно в немилост и забрава, докато един ден... какъв ужас! Професор Лори-Бин — изчезнал и, представете си, казват, станал консултант на бандите на Огнището! „Е, да, господа, колкото и да ги храниш, дивият звяр все към гората гледа, а гинвохът — към джоба ти“ — с този неофициален коментар завършва разговорът в научната компания...

— Много жалко, господин Баюн, шефът лично искаше да види емисаря от центъра. Освен ако... може да се върне и тази нощ... ако желаете да го почакате... — явно в ролята на заместник на резидента Лори-Бин се чувствуваше твърде неуверен. Докато говореше, той успя два пъти да седне и стане, размахвайки непрекъснато артистичните си

ръце, често примигвайки с безцветни клепачи, между които очите му проблясваха с полирана чернота.

— Добре — каза Баюн. — Ще чакам. В краен случай ще оставя пакета на вас.

Той се отпусна на фотьойла. Въпреки умората не му се спеше — беше останало нервното напрежение на деня от препускането по секторите на института, срещите с директори и шефове на лаборатории, копиране на документации, делови (проклятие!) разговори с Наор и отпъждане на мисли за нея, търсене на отговор за много други мисли и в крайна сметка всеки отговор се оказва отново въпрос... и накрая уморителното двучасово пътуване до това градче, където трябваше да го чака резидентът на деарския клон. Но, както се оказа, той беше заминал, бил излетял някъде по мътните си неотложни дела — и насаме с този гангстерстващ интелектуалец, който го заместваше, Баюн изведнъж почувства колко е уморен.

Тук, в тази стая с неправилна форма, с разностилни мебели и скъп, но чудовищно мръсен килим, той най-сетне можа да се отпусне, да си възвърне донякъде спокойствието. Съгласи се да чака до сутринта, защото не му се искате да пътува обратно, отново насаме с неприятни, тревожни мисли... А тук беше и знаменитият Лори-Бин и рядката възможност да си поговори с него не биваше да се изпуска.

— Ще се опитам да го изчакам — повтори Баюн. — Имате ли тук нещо за ядене? Прощавайте, не съм вечерял...

— Да, разбира се, разбира се!

Домакинът суетливо изчезна в кухнята. По звуците, които долитаха оттам, можеше да се съди за голямо опустошение сред кухненските сервиси. Скоро Лори-Бин се показа с голям поднос, претоварен със сандвичи, между които стърчаха няколко бутилки, а над тях — лицето на домакина с изражение на висша съсредоточеност и огромно напрежение на мисълта.

Докато вечеряха, започнаха да говорят за онези незначителни неща, които присъстваха в диалог между непознати: времето (много е хубаво, дано да се задържи така), политиката (и как в Нангар не ви омръзна да воювате?), цените (все не падат, без дух да остане!), жените (Лори-Бин изрази желание да сподели нещо по тяхната психология, но стратегът побърза да отклони темата)...

— Впрочем, щом заговорихте за психологията, защо не разкажете нещо повече за нея? Знаете ли, някога се интересувах от тази наука, но тя се оказа много сложна за един офицер...

Баюн говореше истината. Шест или седем години след Прелома беше започнал големият взрив от психологически открития. Научните рубрики на вестниците сипеха обещания за скорошно разгадаване на душевните тайни. Младият пилот-тактик Баюн побърза да се снабди с няколко книги по въпроса. Уви, популярните издания не обясняваха нищо, а научните бяха прекалено научни. Баюн се заплете в „слепоочните области“, „подмоторните зони“, „специализираните точки в кората“ и неизброими подобни словосъчетания. За известно време изгря теорията, че душевните процеси се отразяват в очното дъно. После залезе, скрита в облаци от опровержения и насмешки, както впрочем стана и с много по-сложните следващи теории. Големият взрив беззвучно угасна в пепелта на неизпълнените обещания. Психологията се затвори в научните учреждения и болниците, където по-голямо внимание се отдаваше на психиатрията. Дали някой продължаваше да се занимава с човешката душа, Баюн не знаеше. Но имаше основания да предположи, че в тази област е нагазил седящият срещу него човек с дълга гинвохска физиономия и силно оплешивяло теме. Въпреки недоверието си стратегът напрегнато се вслушваше в нервната му, екзалтирана реч.

Не, категорично отсичаше Лори-Бин, психологията е останала далеч назад по пътя му. Тази нищожна, повърхностна фактология, наивно опитваща се да намери система в безкрайно сложната мозъчна дейност, никога няма да излезе от рамките на своето детинско пелтечене. Единствена нейна заслуга са събраните факти. С помощта на многобройни прибори — психометри, динамоскопи, афектографи — психолозите събраха огромен материал и се удавиха в него. Той, Лори-Бин, някога се бе опитал да излезе на стабилна почва, но никой не благоволи да го последва. Е, какво, толкова по-зле за тях. Той, Лори-Бин, успя да намери необходимата система в този хаос. Това изискваше създаването на нова наука. Е, какво, той я създаде. Тук, в главата му... (той енергично се почеса по темето. Жестът напомняше отвинтането на капак)... тук са основите на *психологиката*, на психологическата логика, с други думи.

— Не знам дали ще ме разберете, Баюн, но ще опитам да ви обясня някои неща...

Лори-Бин се наведе встрани и наполовина хлътна във високия шкаф. Зашумоля хартия, отвътре излитаха облаци прах и сподавени проклетия, между които „без дух да остане“ беше най-малкото. Най-сетне той се измъкна, вкопчен в руло измачкан луксозен картон.

Беше схема на мозъка, начертана почти като географска карта. Сравнението стана още по-уместно, когато Лори-Бин започна да поставя по нея знаменца като по стратегически план.

— Ето така възниква механизмът на речта. Този център тук... на слуха... този център после... после паметта, ето тази област... или на зрението — ето тук, така, после тук, тази област съхранява образите, тази подбира и комбинира...

Баюн бързо изгуби нишката на обясненията. Психологиката далеч не беше толкова логична, но в нея се подреждаха много неща, за които човек обикновено не се замисля. Неочакваните взаимовръзки, които съобщаваше Лори-Бин, изведнъж преобръщаха най-естествените и обикновено неразбираеми душевни движения, обясняваха всичко и разтърсваха със своя безстрастен цинизъм. Според Лори-Бин всички пътища към съзнанието тръгваха от една мътна област, която той наричаше „несъзнание“. Това беше блато с океански мащаби, изпълнено с емоции, асоциации, неясни и непредставими образи, обозначаващи всяко нещо... Поне така го разбра Баюн. В несъзнанието управляват всички инстинкти, наследени от получовека-полуживотно, което някога е слязло от клоните на земята и взело първия камък. Несъзнанието е плътно и неразривно свързано със съзнанието и често властва над душата, определя постъпките, диктува поведението...

Лори-Бин внезапно млъкна. Направи същия жест на почесване, сякаш отвинтваше върха на темето си. Остатъците от косата се завихриха около голото островче. Едва сега Баюн можа да прецени колко странен е всъщност този човек. Кръглите му, абсолютно черни очи или хаотично блуждаеха по ъглите на стаята, или с ненадейна хипнотичност се фокусираха между очите на събеседника, сякаш можеха да надникнат в мозъка му. И в същото време той не се стремеше да надзърне в душата, в същността на събеседника си — Баюн го интересуваше като слушател и само като слушател. Лори-Бин беше едно чудовищно струпване на истини, които нямат като че ли

никакво отношение към самия него, безсмислено се тълпят в дългото неудобно тяло и ако за миг са спрели да изтичат от устата, то е защото са се сбили на изхода...

Всъщност, както казахме, продължаваше психологът, несъзнанието не е просто хаотичен океан. Дъното му е изровено от подводни пещери, пълни с наблюдения, знания и знаци. Из него сноват най-разнообразни риби и морски зверове, които умеят да намират всяко необходимо сведение и да го донесат на островчето Съзнание. На това островче е огромната администрация с безкрайно количество чиновници, които раболепно изслушват всяка заповед, всичко, което човекът е пожелал да осмисли. „Слушам, след малко ще имате отношение към въпроса!“ — рапортува чиновникът и бегом се понася към брега, където с отворени уши го чакат рибите и зверовете. Чули заповедта, те се понасят към подмолите и там събират, сравняват, определят, объркват или изясняват чутото. Разбира се, между тях има и твърде несъобразителни, които често пъти довличат съвсем други, ненужни сведения, които, сглобени с верните оценки на други „риби“, създават малко изопачена картина на отношението. Тогава казваме, че някой е субективен и вижда нещата посвоему... Искате ли тоно, Баюн?

Стратегът благодари и отпи от парещата зелена течност. Обичаше тоно, а сега имаше и нужда от него — предстоеше цяла нощ чакане и разговори. Отново докосване до най-обтегнатите струни, кънтящи в резонатора на черепната кутия... Думите на Лори-Бин, парещият вкус на тоното, нервното напрежение на безсънието, хаотичната обстановка действаха преобразяващо. Баюн се чувстваше съвсем друг, нямащ нищо общо с днешния и навярно утрешния свой двойник, който се движи в обществото, разговаря с хората, размишлява над ежедневието. Колко нови мисли, велика съдба! Всяка като риба в мътен океан (без дух да остане Лори-Бин с неговите натрапчиви сравнения!)....

Лори-Бин млъкна — по средата на фразата, естествено, — пъхна в ноздрата си камул и започна да търси из шкафовете кибрит. Сянката, хвърлена от ниския лампион, нелепо танцуваше по стените, загубила горния си край някъде под тавана.

Бръмченето на телефона спря хаотичните му мятания. Той грабна слушалката и заговори бързо, гълтайки последните срички и въпреки това достатъчно ясно.

— Да... да, Лори-Бин. Какво има, Крос?

Незапаленият камул подскачаше в такт с думите и чукаше по слушалката. Доколкото Баюн можа да разбере от откъслечните реплики, ставаше дума за някакъв контролицер, който не желае да прекрати някакво свое разследване.

— Да, разбирам! — крещеше Лори-Бин. — Разбирам, но защо бързате? Какво като нямало време? Време винаги има! Защо сте действали на своя глава? Какво изобщо сте направили? Ах, отвлекли сте сина му? Глупак! Не сте го отвлекли вие? Кой тогава? Аха. Предайте му, че той е глупак! И какво смятате да правите, ако смея да запitam? Ще му се обаждате по телефона? Ах, благодаря, без вас нямаше да се сетя, глупак такъв! Питам какво смятате да му кажете?

Той замълча. Слушалката гъгнеше. Върхът на камула описваше застрашителни фигури.

— Ясно, друго не съм очаквал от вас! Не, Крос, никакви такива! Не ме прекъсвайте... Не ме прекъсвай, глупак такъв, а слушай! Никакви заплахи. Особено това — „ще ви смачкам фасона“. Такива изрази забранявам, ясно ли е? Изобщо няма да се обаждате вие! Ще се обади синът му. И ще каже... не ме прекъсвай. Крос! Запиши си какво трябва да му каже. Как ще го накараш, не ме интересува! „Здравей, татко, и така нататък, тук за мен се грижат, дават ми невероятни работи за ядене, живея в къща — не ти е работа... Държат се с мен човешки, разговарят с мен, не могат да разберат защо упорстваш толкова и не приемеш парите, които ти предлагат...“ И тук, Крос, момчето трябва да вметне... Като от случайна мисъл, разбираш ли? Да каже: „Татко, извинявай, ти наистина ли получаваш толкова малка заплата?“. Разбираш ли, Крос, удар по социалното самочувствие! И никакви намеци за физическа разправа! Иначе ще го мобилизираш още повече. Разбери, Крос, щом той е тръгнал срещу нас, значи е изживял страха на насилието. Единствено намекът, че въпреки принципността му заплатата невинаги стига, че синът му е способен да се възхити от тези, които имат повече, че никой в обществото не цени принципите му... Разбра ли, Крос? Наистина ли разбра? Е... хайде... радвам се за теб!

Той хвърли слушалката.

— Ох, тези деарци, тези деарци, Баюн! Активни са, не отричам, не се спират пред нищо, но щом стигнат до обмисляне, вдигат ръце!

Това глупаво женовластие ги е отучило да мислят! Преди известно време идват при мен двама — намислили да правят игрален филм, създали собствена студия, искат да използват киното за наша реклама. И ми носят сценария — велика съдба! Благородните герои на Огнището — невинни жертви на чужда несправедливост и честни отмъстители, влюбени девойки — ужас, кошмар! Романтици! Не си дават сметка, че още с първата прожекция ще им закрият студиото! И им заповядах да променят сценария. Имаше там един млад герой, адвокат, който тръгва срещу Огнището — отрицателен, с една дума. Ето, казах им, него ще направите положителен герой, истински борец срещу мрачната сила на Огнището. И когато той красиво и драматично, въпреки могъществото си, загине, само за миг ще покажете нас — жестоките, рационални насилници, които не спират пред нищо в името на целите си и будят отвращение, да, отвращение, но и ужас! Забележете — ужас пред неунищожимата могъща сила, срещу която дори такива прекрасни, обаятелни, силни мъже, какъвто би искал да бъде всеки зрител, не може да направи нищо, освен с трупа си да послужи за алиби на истинските убийци.

Лори-Бин се тръшна в креслото.

— Долавяте ли, Баюн? Такъв съвършен психологически етюд е невероятно трудно да се измисли. Но аз съм гений!

Това бе казано като на шега. Но Баюн разбра — събеседникът му действително се чувства гений.

Това не беше самообяснителният цинизъм на Фаргат, еластичната хитрост на Комран, умореният фанатизъм на Дилетиле. Не, зад невротичната несръчност на Лори-Бин лъхаше бясното горене на самовлюбени истини, които само смъртта би могла да угаси. В отношението на Баюн към него беше смесено и отвращението от налудничавата атмосфера на нередовен ум, и уважението към доловимото научно мислене, предлагащо начин за разумно обяснение на света, и чувството, че в него има нещо като Предписанието. „Да, без дух да остана, с изумление си помисли Баюн, този човек като че ли има в себе си Предписание... Въпреки че всичко в него явно си е негово, и все пак...“

— Господин Лори-Бин! — ненадейно за самия себе си прекъсна мълчанието Баюн. — Искам да ви разкажа нещо. Струва ми се, че случаят е във вашата наука.

И прибързано, без да дочака съгласие, сякаш искаше да изпревари своята нерешителност, започна да разказва. Разказът се получи също като тогава, толкова отдавна, в страшната нощ преди „Мълниеносеца“, пред случайния събеседник в бара... Наистина, много се беше променило, заглъхнало, отначало Баюн успяваше да се задържи в рамките на полускептичен, полуравнодушен тон. Можеше да представи случая като разказ на свой познат, на който той самият не вярва кой знае колко, но все пак има нещо в него! Но после в разказа се появи Демона, изплуваха спомени за много неща — сините очи, срещнати още в кратките секунди на боя, крилото, разорало пясъка, меките пръсти, изпуснали пистолета — и отново тези страшни сини очи, тежката ръка върху рамото и теснотата на „Таргана“, после...

— Престанете, Баюн — прекъсна го Лори-Бин, — всичко това се е случило с вас, нали? С вас самия.

Баюн се задави, преглътна и почти беззвучно изцеди от гърлото си:

— Да, с мен.

— Продължавайте, моля ви.

Баюн продължи. В очите на психолога се разгаряше все по-див интерес, хипнотичните им скокове ставаха все по-трескави — когато Баюн стигна до Предписанието, тяхното движение вече трудно можеше да се долови.

— После? Какво се случи после, Баюн?

Стратегът се отпусна в креслото.

— После? После нищо. Извинете, всъщност много неща. Животът ми се промени невероятно. Предписанието понякога ме водеше, понякога ме оставяше на спокойствие. Направих кариера във Фелдстратегуума само благодарение на него. Два или три пъти то ме накара да проникна в секретния отдел и да прелистя някакви документи... казвам „да прелистя“, защото всъщност то ги четеше, аз оставах някак встрани. Сигурно ще ви се стори забавно — първия път, за да проникна там, трябваше да съблазня секретарката на моя началник. Всъщност то я съблазни... Известно време след това станах човек от Огнището и тогава, знаете ли, за втори път срещнах Демона. Или ми се стори, че го срещнах, всичко стана много бързо. Нещо ме отвлеche за миг и после вече го нямаше. Горедолу това е всичко.

„Не, разбира се, това далеч не е всичко. Но да му разказвам за другото няма смисъл. За новото разбиране и новите знания, за променените усещания — не, няма смисъл. Всичко това би го разбрал Рел, може би ще го разбере Наор, но не и геният Лори-Бин...“

— А сънища, Баюн-чи? Можете ли много, ама много внимателно да си спомните по-ярки сънища оттогава насам?

Баюн се стъписа. Объркано промърмори, че не си спомня никакви сънища и... само...

— Именно, именно, тези, които само...

Тези, които „само“? Онези смътни съновидения, които се разпадат, когато се мъчиш да ги облечеш в думи, съществуващи само в собствената си логика... Като съня снощи, единствен останал в паметта с всички детайли, с хилядите очи на Демона и отразената в тях статуя на Презитег-Комран-Фартат, с отново преживяната нетърпима, убиваща светлина в ръката му и стената от горящи кетрали... без дух да остана, стига с тая гадост!

Лори-Бин необуздано се изкиска и се отпусна назад върху жално скърцащата облегалка. Очите му прекратиха хипнотичните си скокове, блажено се рееха някъде над главата на Баюн и в ъгълчетата им се таеше покровителствена усмивка.

— Достатъчно, драги ми Баюн-чи! Вие казахте всичко, което ми беше нужно. Сега ще говоря аз! А вие ще слушате. И ще узнаете.

Стратегът кимна. Чувстваше се изтощен и безволев. Дори усещането, че е страшно близко до разгадката на себе си, не можеше да разруши това състояние.

И сякаш видял психическата му беззащитност, Лори-Бин се нахвърли като хищник. Думите бликаха в яростен поток и сякаш съдържанието им придаваше огромно налягане. Те не само проникваха в ушите, те пропиваха тялото, влизаха в непознати химически реакции с кръвта, объркваха мрежите на нервните влакна и караха костите да кънтят под безмилостните им удари.

Още отначало Баюн научи, че всичко това всъщност не се е случвало. Тоест не абсолютно всичко, а срещата с Демона. И затова Баюн е имал огромен късмет да попадне на него, Лори-Бин, който единствен в този прогнил свят може да обясни същността на случилото се, посредством, както вече казахме, създадената от него, Лори-Бин, наука психологика! И така, къде е коренът? В самото

начало, Баюн-чи, ти разказа (нали може на „ти“?) какво си преживял един ден преди срещата с Демона. Не почивка с развлечения и не обичаен изпитателен полет. Ти си гледал секретния филм с демонстрация на новото оръжие, за което, както разбра, отдавна имаме информация. Ти видя невероятните опустошения, на които то е способно, видя — ето най-важното! — изгорелите тела на кетралите в поразената зона. Аз мога да ти кажа нещо повече за това оръжие, Баюн-чи, то е най-страшното нещо, измисляно някога в света, то убива дори години след взрива. Ти и твоите колеги сте получили предупреждение да не летите над зоната, нали? Оттук тръгва всичко! Военният в теб, който владее съзнанието ти, който е изграден от обществото и вярно му служи, счита всеки страх пред смъртта за срамен, мъжествено стиска зъби и си мисли: „Щом мръсните кондафари заслужават, и това ще им е малко!“. Но другият Баюн, животното Баюн, организмът Баюн вижда нещо съвсем друго. По телата на изгорелите кетрали той чете знаците на пълно биологично разрушение, различно от всички познати досега, нещо принципно ново. Той, скритият в безбрежните води на несъзнанието Баюн, сравнява себе си с тези трупове, вижда себе си в тези трупове! Разтърсен от див ужас пред смъртта, той се мъчи да сподели състоянието си с главния Баюн, който управлява действията и командва тялото. Но несъзнанието няма право на глас. То може да говори единствено чрез предчувствия, смътни усещания, намеци, настроения. Обаче храбрият, силен офицерски характер не обръща внимание на предчувствия, не вярва на намеци. И тогава несъзнанието пуска в ход най-силното, последно средство, което аз наричам Фантомен враг. Твоят Демон! Той се вклинява в живота на съзнателния Баюн, круши представите му за правилно и неправилно, извършва с тялото му непонятни действия...

— А способностите, невероятните способности, които ползвах, Лори-Бин?

— Какво знаем ние за своите способности, Баюн-чи? — с горчив и нервен смях отвърна психологикът. — В нашето несъзнание има огромни складове със знания, дотути и доловени от ухо, едва видени от периферното зрение, които биха могли да сглобят вярната представа за всяка една ситуация, да намерят най-сполучливото поведение за излизане с изгода от нея. Ние не познаваме това, защото сме жалки и

несвършени, сковават ни хиляди догми на обществен морал, които ни карат да правим това или да не правим онова, да правим онези грешки, с които обществото ще ни понесе и приеме като нормални в своята безпомощност единици...

Баюн усещаше как кръвта бие в гърлото.

— Всичко, Баюн-чи, на което си бил способен през този период, винаги е съществувало в теб, но само това дълбоко разтърсване на несъзнанието го е направило действащо. Наистина доста странно е било това твое несъзнание, щом от всички гледали филма единствен ти си реагирал по този начин. Дотук е моята наука, Баюн-чи. Да не забравяме, че тя току-що се създава, нали?

* * *

Още преди да влезе в сградата на въздушната гара, Баюн разбра, че нещо не е в ред. Над ниското кръгло здание, където през тези два дни беше висяло огромното тяло на „Велдакон“, сега нямаше нищо. Сградата, миниатюрна в сравнение с дирижабъла, сега изглеждаше странно уголемена. В първия момент той помисли, че е попаднал на друго място... Не, разбира се, това беше площадът, зданието на гарата, зад което се виждат пистите за самолети и огромният елинг за дирижабли... Стоп! Покривът на елинга е затворен! Значи „Велдакон“ не е отлетял преждевременно, а е прибран вътре. Защо?

Изпълнен с неприятни предчувствия, между които едно от първите беше, че Деара е влязла във войната и се очаква въздушно нападение, Баюн почти изтича до информационното гише.

— Съжаляваме, господин Глордах, но днешният полет се отменя — мъжът зад гишето говореше с искрено съчувствие. — Очаква се страшна буря, всеки момент ще започне и... не знам какво да ви кажа, тук бурите продължават по няколко дни. Затова „Велдакон“ е прибран, иначе... представяте ли си, ако това огромно нещо се откъсне от мачтата и налети на сградите отвън? Преди шест години имаше такъв случай, само че последствията...

— Благодаря за информацията — отчаяно го прекъсна Баюн, рязко се обърна и тръгна към някаква стълба, без да се интересува накъде води.

Излезе на плоския покрив на гарата. Там имаше ресторант, който като връх на всичко сега беше затворен. Баюн нервно обикаляше между празните маси. Рязко налитащите пориви на вятъра рошеха косата му и развяваха полите на лекото палто. Светлината помръкна. Чудовищен, черен, смазващ погледа облак поглъщаше небето. И изведнъж блисна дъжд. Вятърът беше също топъл, неговият плътен напор предизвикваше дори удоволствие. Дрехите почти мигновено подгизнаха, но Баюн не почувства студ — дори и в такова време Деара не познаваше студа.

Той беше забравил природата. Беше забравил каква може да бъде тя — такава могъща, весела, приятелска. Подложи лице на дъждовните струи, разкопча палтото си, което веднага като старинен плащ се развя зад гърба му, и се наведе през парапета. Във вдлъбнатините на бетона долу имаше цели езерца с набраздена от капките и вятъра повърхност. В тях кипеше отразен мракът и редките сини мълнии. В кратък миг слънцето успя да разкъса облака, погледна Баюн право в очите и всичко заблестя от тази мигновена светлина. Баюн се засмя и започна да лови дъжда с уста. Капките бяха пъргави и безвкусни.

Изведнъж малките светкавици като че ли изчезнаха.

После огромна лилава пукнатина свърза двата най-тъмни облака. Сякаш за момент някой невидимо дръпна встрани двете половини на небето и веднага с чудовищен тътен отново захлопна пролуката. И Баюн престана да се наслаждава на бурята. Светкавицата, облакът му бяха познати. Споменът за тях водеше назад, към дълбоката древност на пустинята Нангаруза, пустинята на демоните, пустинята на Демона!

Мътната вълна на мислите, възпирани досега, се блъсна в бента на челото, възвърна напрежението на премълчаните въпроси и го понесе надолу по стълбата (както тогава, след взрива на „Мълниеносеца“!), обратно в канцеларията, където телефонистката подскочи от внезапното му нахлуване.

— Какво ще обичате, господине?... С Нангар? По подводния кабел?... Да, по гражданска тарифа... Ах, вие сте с правителствена командировка? Трябваше веднага да кажете, можете да говорите по спешната линия... С кого? Командора на въздушната гара... Вечинт? Трета кабина, заповядайте, моля. Сега ще опитам да взема връзка...

— Ало, Халбун, ти ли си? Баюн ти се обажда, не се учудвай и не питай нищо... спомни си, когато служехме в Нангаруза... много е

важно. Та тогава ни прожектираха един филм, помниш ли? Много важен филм, специално за нас и после забраниха полетите над квадрат 165... спомни ли си? Каж ми сега, ама внимателно си спомни, как мина полетът на другия ден? Моят полет, разбира се! Така... не е имало полет, казваш... нервна криза, така ли? Да, представи си, не си спомням! Два дни съм бълнувал? Благодаря ти, Халбун-чи, много ти благодаря! Извинявай, сега не мога да ти обясня нищо, после, когато се видим... Всичко хубаво, Халбун-чи! Не, не съм полудял... и нямам намерение! Как мислиш, колко ще продължи тая буря? Аха. Е, тогава до скоро виждане!

Когато излезе на бетонната писта, бурята беше в разгара си. Стратегът имаше чувството, че тялото му с усилие разгръща плътната водна завеса, промъква се през нея, както се промъква мисълта му през гъстата маса на чувствата. Някъде високо в сивия купол воюваха облаците — плътни и безформени, без Демони и „Таргани“, всичко е било въображение, всичко е било болезнена реакция на ужасеното несъзнание, светът отново можеше да бъде прост и ясен както преди...

Както преди? Едва ли!

В него вече съществуваха Фартат, Комран, Дилетиле, Лори-Бин, съществуваше мъдрата тъга на Рел Ваус, звънтящите струни на дира, стиховете на Зун Себенера, красивата, грациозната сила на Наор... без дух да остана, изстена Баюн...

... Наор!

* * *

Наор бавно вървеше покрай витрините и отражението ѝ бавно се плъзгаше по вертикалните им езера — стройно, отчуждено от декоративния блясък на стъклата. Лицето ѝ, също така чуждо на всичко наоколо, потопено дълбоко в себе си... Баюн усещаше пулса на кръвта в краката си, сраснали се с тротоара, и разбираше, че ако не направи нещо в този момент, тя просто ще мине край него и няма да го забележи. Всички обмисляни по време на чакането думи някъде изчезнаха и нищо не можеше да ги възвърне. Стопи се спасителното остроумие, елегантната небрежна импровизация, която бе зачеркнала горчивината от вчерашната раздяла. А трябваше да я накара да

почувства колко друга е за него тази среща сега, колко нов е той самият сега, колко други са очите, с които гледа света...

— Наор!

Той едва успя да изстиска от гърлото си името й. Тя спря, сякаш с цяло тяло се бе ударила в невидима стена. Отначало очите го прободоха със защитна студенина, после — с болка и учудване.

— Баюн? Нали вече трябваше да сте в полет?

— Ще има буря... — изговори Баюн нищо незначещите думи, без да откъсва погледа си от нейния. Не знаеше какво може да каже с очи, но разбираше, че сега думите са най-малко удачни.

Тя разбра. Разбра! Напрегнато се усмихна. И мълчаливо му протегна ръка. Баюн я пое внимателно, още не вярваше в реалността на прошката, но познатата лека ласка, погалването на малкия пръст, го убеди...

После имаше едно хаотично кръстосване по свечеряващата се Фидеара, топлият вятър бързо изсуши дрехите му и нищо не пречеше да вървят по-близо един до друг... съвсем близо... После имаше две малки ресторанчета и две чаши тоно, и няколко квартални градинки, всяка от които крие едно късче от нежността, и километри улици, като че ли без посока, но всяка водеща точно там, където ще се влее в другата и всичко това не е случайно, всичко това е изпълнено с някакъв вътрешен смисъл...

После отново домът на Наор (за щастие майката този път отсъстваше) и стаята на Наор, където всичко напомняше за онази нощ, където Баюн най-сетне можа да си поеме дъх.

... Държеше лицето й в дланите си и се любуваше на нежното му сияние на фона на стенната композиция. После го притегли към себе си, очите й бяха на равнището на устните му и той ги целуна едно след друго, бавно, внимателно, сякаш се боеше да не пропусне някое...

— Наор'нд'Наор! — В аквариумната тишина на стаята думите прозвучаха странно тихо и тържествено. — По всичко изглежда, че нангарският пилот Баюн Глордах безнадеждно се е влюбил във вас.

— Боя се, че и с мен става същото, стратег Баюн — полусериозно-полушеговито каза тя. И добави: — Усещам в теб движението, което толкова липсва в нашия свят, загрижен само за спокойствието си.

Неестествените за една жена думи, произнесени от нея, бяха ясни и прости, защото това беше Наор... Баюн изведнъж помисли, че за пръв път обича не обвързващата уютност на Игис или хищната ненаситност на Йохат, а истинската, невероятната Наор, в еднаква степен и жена, и ум. И че това, което го кара все по-силно да притиска към себе си гъвкавото тяло, идва както от вълнението на ръцете, усетили нежната красота на кожата, така и от трепета на ума, разбрал до какво богатство се е докоснал. Той зарови пръсти в косата ѝ, пръстите му се съединиха отзад, дланите легнаха върху шията, където някаква жилка доверчиво трептеше, сякаш под ударите на далечна камбана. Наор притисна чело до гърдите му. Баюн погледна към тъмния прозорец, където светлината на Зун затъмняваше блясъка на Първоцветето, Триглавата Птица, Великия Северен Кръг и още много други съзвездия, които той не помнеше. Погледът му се отклони. Плъзна се безцелно по стените и спря, срещнал своето отражение. В огледалото стояха техните фигури, лишени от детайли, способни да придобият такива черти, каквито човек пожелае. Лунната светлина потъмня, прорязана от последните облаци на бурята. Закъсняла светкавица освети отражението и в мигновения му заслепяващ блясък Баюн видя себе си.

От огледалото го гледаше висок, жилест старец, в лицето му сред плетеницата от бръчки се губеха чертите на сегашния Баюн. Застиналата в прозореца мълния осветяваше очите, в които хиляди събития прозираха през разширените зеници, и всяко от тях беше част от живота, в който нищо не е минало напразно. Извърнал глава, старецът гледаше към Баюн, а до гърдите му беше притиснала лице жена с прошарени от тъмни ивици коси.

После мълнията угасна, времето тръгна отново, Баюн се засмя и притисна устни към гладката, съвсем детска кожа на лицето ѝ, на това изумително, това единствено лице, в което всяка черта е съвсем обикновена, но всички заедно се съчетават в такава неповторима композиция, както са неповторими очертанията на тропическите съзвездия...

XII. ЗУН СЕБЕНЕРА

„Велдакон“ безшумно пронизваше облаците и нищо в млечното сияние на прозореца не издаваше бързия му бяг. Уморен от тази белота, Баюн дръпна завеската и седна на леглото. Всичко, свързано с Деара и с Наор, бе останало назад — двата дни и двете нощи в ненаситната надпревара на радостно взаимно откриване, странното объркано изпращане, колкото очаквано, толкова и неподготвено, летящият през целия град таксовоз, едва успял да догони последните няколко секунди преди отлитането... Всичко остана назад, но не отмина безследно.

Пръстите инстинктивно се плъзнаха по струните на дигра в неуверено търсене на истината — и разочаровано замряха. Нито един звук не беше нужният. Акордите кънтяха звучни, красиви, но... познати. Нито един не вървеше с мислите, не съживяваше късче от преживения свят.

„Без дух да остана, що за човек съм аз?

Пилот, който кой знае откога не е летял?

Шпионин, който нищо не узнава?

Стратег, който нищо не решава?

Или просто луд с раздвоение и двете личности в когото не могат да се изтръгнат от нормалността си? Глупости, Баюн-чи, глупости! Приличен психопат дори не може да стане от теб, изпусна такъв шанс като Предписанието, Демона, колко струваше само Демона, а, Баюн-чи? И ето, сега си свободен, а не знаеш какво да правиш със свободата си. Щом Демона не е съществувал, губи смисъл желанието да го откриеш и да му поискаш сметка... Какво желаеш сега, Баюн-чи? Несъмнено, да оправиш света, въпреки че не си наясно в каква посока е изкривен този свят и колко точно... Стоп, Баюн-чи! Този въпрос не е на шега. Трябва да се започне от този край на света, в който се ориентираме най-добре. Нангар!“

Той се повъртя из каютата — просто така, безцелно, за да не се поддава на ленивата наслада на лежането. Направи няколко бързи

упражнения, после тръгна към салона — беше време за филма.

А после имаше едно бързо напускане на салона, навеждане под прожекционния лъч и тихи извинения към краката, които бе настъпил в тъмното. Защото след тежките каменни титри на „Киноепоха“ върху екрана забушуваха пламъци, които се оплетоха в заглавието „Огнени пилоти“. Екипажът на дирижабъла не се беше погрижил за разнообразие в програмата...

В засенчения ъгъл на фоайето седеше някакъв човек. Да беше Рел Ваус... Без да се обръща към седящия — не искаше една непознатата физиономия да засили раздразнението му — Баюн се отправи към стълбата. И спря. Един много познат глас го прикова пред вратата.

— Все пак полезно е човек да се познава с екипажа!

Баюн рязко се обърна и погледът му отскочи от усмивката на Ваус към очите...

— Защо? — глупаво попита вместо поздрав.

— Защото може предварително да научи кой филм дават и навреме да напусне залата. Като мен!

Писателят стана и с две огромни крачки се приближи към Баюн.

— Радвам се да те видя отново! — възкликна той и стисна ръцете му. — Наистина, не можеш да си представиш колко се радвам!

— Почакай, Рел! — неусетно Баюн също премина на „ти“. — Как така си в същия рейс?

— А какво странно има? — Ваус го поведе към креслата. — Бях дошъл само за два дни, оставих книгата си в издателството и щях да се върна, но бурята ме задържа. Теб също, нали? Затова не бях много огорчен от прекъсването на разговора ни тогава. Знаех, че ще го завършим през обратния рейс!

— Ще го продължим, Рел — усмихна се Баюн, сядайки в съседното кресло. — Не ми се иска да приключи заедно с полета.

Писателят го гледаше с весел интерес.

— Баюн, ти си военен, нали? Не ме гледай така учудено, походката те издава. Жестовете също. Имаш поведението на висш офицер...

— Велика съдба! Рел, ти имаш способности на следовател!

— Нали? Освен това в посолството ми казаха кой си...

Двамата се разсмяха и дълго не можаха да се успокоят. Никога от детството досега Баюн не бе имал до себе си човек, с когото да се

смеят така свободно. В Рел имаше нещо от неговия съученик... музиканта... „Велика съдба, та аз не помня името му! — мислено извика Баюн. — Музиката помня, да, а името му?“ Името беше забравил... Или не! То беше останало като музикална фраза, кратка мелодия, неизменно свързана с бледото момчешко лице... Не, лицето на Рел не приличаше на него. Но очите, очите бяха същите...

— За какво се замисли, Баюн?

— Напоследък непрекъснато ми се налага да се замислям, Рел. За един военен, както знаете, това не е много привично, но не е и особено вредно — възвърна усмивката си Баюн.

— О, не си прав, не си прав, Баюн! — лукаво вдигна пръст Ваус. — Всяка нова мисъл съкращава живота с един час, както твърди в едно интервю нашият шампион по спортно ходене!

И продължи замислено:

— И ако е прав, ако пресметна мислите и часовете, аз вече живея трети живот, Баюн.

Баюн не знаеше какво да отговори, а и усещаше, че старият мъж е готов да каже още нещо, искаше му се да чуе още нещо от него. Но Рел Ваус не казваше нищо. Отпуснат спокойно в креслото, той надничаше в някаква своя, навярно добра мисъл, защото добродушно се усмихваше.

— Можеш ли да ми отговориш на един въпрос, Рел? — наруши мълчанието пилотът.

— Ако не е много извисен...

— Не е, въпреки че се отнася до извисен човек.

— За Презитега ли ще ме питаш?

— Него нямам щастието да познавам лично, Рел, но с твоя фронтови приятел Лан Фартат имах доста подробни разговори...

— И той те запозна с теорията за малките неща, нали?

— Да. И оттогава непрекъснато си задавам въпроса — не е ли моята съпротива от това, че просто съм още млад и не съм попаднал под онези удари, които карат човек да мисли като Фартат. Но сега виждам теб, толкова различен от свето поколение...

Баюн замълча, беше му неудобно да говори за Ваус по такъв начин. Писателят го гледаше и погледът му ставаше едновременно тъжен и весел.

— Ние, човечите, Баюн, дух знае защо, може би защото се кичим с разум, непрекъснато се стремим да се обзаведем с едно нещо, наречено Истина. Непременно с главна буква! И една е тази Истина, която употребяваме в бита си, друга е тази, за чието съществуване непрекъснато подозираме и това подозрение е дълбоко в нас — ако бях вярващ, щях да кажа, че това е Единната Същност. На младини всички сме убедени, че тя съществува, за да я търсим и с нея да творим велики дела, които ще смъкнат от света маските на неговото уродство и той ще прекрачи на новото си стъпало. После идват истините на организма — нашия прекрасен, до този момент здрав и безотказен организъм, който все по-настойчиво желае да се храни, да се лекува, да се размножава — и всичко това в максимално добри условия. С най-вкусните храни, с най-ефективните лекарства, с най-красивите жени! И забележи, Баюн, за достигане на целта си той разполага с най-съвършените средства! Всички болки, емоции и страсти, съобщени с гласа на свещените чувства, звучат безпрекословно. И човек приема тази истина. На малките неща. Продължава я и в големите и всичко като че ли е наред. Но някъде отдолу е останало подозрението, Баюн — дълбоко подозрение, че онази, другата Истина, все пак съществува, сияе на съседен, безнадеждно висок връх и което е най-страшното, има хора, които се стремят към нея. Към Нея! Това е трагедията на нашия Фартат, пилоте. Аеродинамичният Фартат, който разбира от поезия, събира картини на велики майстори и — с особена страст — колекционира в подземията на Контролицията всички, които не са забравили за другата Истина. Защото помни как сам някога е вярвал в нея. Защото всеки от тях, докато съществува, ще бъде за него непрекъснато обвинение, доказателство за най-страшното предателство, което човек може да извърши към себе си!

Пръстите на Ваус напрегнато потръпваха върху коляното.

— И все пак това е трагедия, Рел — със сдобен глас произнесе Баюн.

— Страшна трагедия, Баюн. Безмерна! Изплашен вожд на изплашено племе — ето какво е Фартат. Презитегът е достатъчно повърхностен, за да се самозалъгва и да си вярва, той е непрекъснато зает да пази трона си от претенденти. А Фартат знае, че неговото място е несменяемо, властта му е абсолютна, но — над кого? Над тези, които сам презира, хилядите средни граждани, които се нуждаят от неговия

контрол, за да се опазят от себе си, от онова тревожно видение за нея, което да им осигури спокойно хранене и размножаване. Чиято мечта е да постигнат възможността да се самоубиват чрез преяждане, за да могат да заглушат нейния глас.

Баюн стана и с широки крачки започна да кръстосва салона. Спря. Сложи ръце на стената и опря чело в студеното стъкло на илюминатора. На места облачната пелена изтъняваше и през нея прозираше синевата на Пант.

— А ние, Рел? — попита стратегът, без да се обръща. Дъхът на думите му покри стъклото с мъглива влага. — Откъде сме се взели, а? Хайде, за мен съществува някакво обяснение. Дълго бях под властта на странно психическо заболяване и то промени целия ми живот. Но ти... Или тези, които Фартат „колекционира“... Как се появяват такива като тях? Като нас...

Най-сетне се обърна. По лицето на Ваус пробягваха неуловими движения, сякаш мислите се мятаха непосредствено в лицевите мускули. Изведнъж писателят се засмя.

— Неочакван въпрос... Никога не ми е идвал... по този начин. Знаеш ли, Баюн, винаги беше много трудно. Когато бях дете, беше много трудно да запазя себе си. Едносъщното Училище, Храмовият Университет... После дойде Преломът. Стана много трудно да се живее. Това беше истинска война, пред очите ми убиваха хора, сред тях — и моите близки. А трябваше да вярвам в победата, да пиша репортажи, изпълнени с тази вяра, и това беше ужасно трудно. После дълго време беше лесно. Пиших „Огнени пилоти“, „Осма застава“, „Цветя над руините“. Но ставаше все по-трудно да пиша. Да вярвам в това, което пиша. Нангар се променяше, но не така, както мечтаехме някога. Сега разбирам наивността на тези мечти, разбирам колко неща са могли да бъдат предсказани още тогава, ако можехме да виждаме със сегашните си очи. Има няколко души, с които не съм се разделял и, надявам се, няма да се разделя. Това, което казах за себе си, важи за всеки от тях. Има и други, с които не съм толкова близък, но дълбоко ги уважавам. С всички тях искам да те запозная, Баюн. Повечето са известни като мен. И почти всички са забравени. Като мен.

— Мислиш, че си забравен?

— Но разбира се, Баюн-чи! Когато кажат: „Рел Ваус“, почти всеки ще възкликне с възхищение: „Ами да, „Огнени пилоти“,

„Буранският мост“ и т.н.“. За мен това е забрава, Баюн. Забрава! Но за какво говорех? А, да! На всеки от моите приятели му е било също толкова трудно, дори още повече. Да запазиш себе си... И това, че сме станали такива, изглежда толкова естествено, че на никой не му идва наум този естествен въпрос: откъде сме се взели? Сигурно има сила, която ни е създала такива...

— За съдбата ли говориш? — с недоумение попита Баюн.

— Не, разбира се. Съдбата, глупости! Великата разумна съдба, която се разпорежда в малкия ти живот... Няма такава съдба! Нима една разумна сила би допуснала толкова нелепости, толкова гадости в нас и извън нас? Не, Баюн, говоря за историята...

— Това не значи ли, че я надаряваш с разум?

— Баюн, ако излезеш през прозореца, трябва ли ръката на съдбата да те дръпне надолу или е достатъчен законът за притеглянето, за да се пребиеш? И тези закони се различават от физическите само по две неща — първо, че се отнасят до човешките общества, и второ, че никой не ги изследва. Никой! Да речем, по времето на Едносъщите това би било невъзможно. Преди пет години аз можех да се успокоявам, че още не е дошло времето за това. Но все по-ясно виждам, че е дошло. Дошло е, Баюн, и отминава неизменно! Знаем какво ще ме попиташ — защо не ги изследвам аз. Изследвам ги, Баюн, и тези, за които ти споменах, също се мъчат над тях. Но ние сме писатели, журналисти, музиканти... А трябват учени. И съвсем нова наука. Ние правим това, което е по силите ни, понякога и извън тях. Издаваме книгите си със собствени средства, наемаме на свои разноски театри и актьорски трупи, изложбени салони... И все повече разбираме, че не стига. Има неща, които се крият от нашия поглед, изплъзват се от мрежата на литературното слово.

Шум прекъсна думите му. Филмът беше свършил, пътниците запълниха фойето, във въздуха се понесе камулов дим. Баюн покани писателя в каютата си, Ваус не възрази. Вратата отрязва шумовете — изолацията беше прилична. Рел Ваус огледа каютата и погледът му спря върху захвърления на леглото дир.

— Ти свириш на дир? Все повече ме изумяваш, стратег! Няма да мръдна оттук, докато не ми изсвириш нещо. Знаеш ли някоя пиеса на Лантар?

Баюн се смути:

— Всъщност аз почти нищо не знам, Рел... Мога, разбираш ли, да свиря само собствени измислици...

— О! — Ваус решително се тръшна на единствения стол. — Аз слушам! Никакви увъртания, млади приятелю! Дори Фирнал не смее да ми противоречи и сяда зад клавишите веднага, щом поискам!

Баюн си представи как великият Фирнал седи мирно зад клавишката си и неволно се усмихна. Взе дира. Струните, покорно пружиниращи под пръстите, сами подсказаха първия акорд, след него — втория, и потече бавна, напрегната мелодия...

*Вкаменените птици не пеят,
не познават лудешките пориви
и тъгата на вечните пътища.*

*Вкаменените птици не знаят
за тревите, надничачи в слънцето,
и тревожния вкус на дъгата.*

*Вкаменените птици не могат
да усещат живия вятър
в живия клин на телата си.*

*Вкаменените птици не искат
да живеят в сънувани полети,
вечно някъде да се завръщат...*

А вкаменените хора?...

След завършването на песента Ваус седя няколко минути неподвижно, после стана, решително погледна Баюн в очите и стисна рамото му.

— Стой тук, аз сега ще се върна — и с бързи крачки напусна каютата.

В главата още отшумяваше угасналата мелодия.

Сякаш още лежеше върху рамото силната широка длан на писателя — това усещане го зареждаше със спокойствие. Не, не беше

станал по-ясен светът, но по-истински? Да! Някакво разсеяно състояние го бе обхванало, мислите заедно с погледа се плъзгаха по предметите и всеки взрив от спомени... като този издължен, изящен като женска ръка облак зад илюминатора...

Наор, моят светъл облак в нощта, в онази нощ на объркания ми задъхан разказ за пустинята, за Демона и неговото Предписание, за страданието, за подсъзнанието, Наор, която на всичко отговори с един въпрос: „Какво мога да направя за теб, Юни?“, и аз не можах да ѝ отговоря с думите на ежедневието, защото би звучало като жажда за притежание...

Почти слепешком Баюн напипа позициите върху грифа и тихо, почти наум, запя:

*„По ръцете, изгубили своята посока,
се простираше утрото.
По ръцете, замрели в раздяла,
се чертаеха срещите.
Ръцете, омекнали в кратката нежност,
раждаха вечното...“*

Дръжката на вратата рязко подскочи и в каютата нахлу Ваус — все така решителен и умислен.

— Ето — каза той и подаде на Баюн тънка папка. — Сега, млади приятелю, си свидетел на това, как великият Ваус нарушава своя велик принцип никога да не показва незавършени и нередактирани ръкописи. Фрагмент от ненаписания ми исторически роман за древния поет Зун Себенера, автора на „Врати на съня“ и „Песен за Копрал“. Чети, докато не съм се отказал! Довечера ще дойда да си го взема.

Всичко това Рел го изсипа на скоропоговорка и с бърза усмивка отново изчезна зад вратата... Баюн унесено го изпрати с поглед, остави дира до масичката и разгърна папката. Вътре имаше няколко машинописни страници, изпъстрени с корекции от молив. Без заглавие.

„Прах и жега. Свят от прах и жега. Вятърът набива праха в очите, в ушите, във всяка гънка на ризницата. И ти, и конят ти, и мечът ти, изгубил черния си блясък — всичко става жълто-сиво. Прахът попива ударите на копита и цялата конница е като армия от зли духове, тръгнали на бой срещу безсмъртните от сините дворци. „Напред, воини!“ — крещи предводителят. „Напред!“ — крещят стотниците. „Напред!“ — всички подхващат яростния вик. Никой вече не забелязва жълто-сивия прах, който скърца между зъбите, нажежените ризници, тежестта на меча в отмалялата ръка... „Напред, воини, напред, напред!“ — пронизва слуха и измива всичко освен яростта, спазъма на пръстите върху дръжката на меча и онова, което наричат „жажда за кръв“. А може би и за смърт, кой знае. Смърт — за императора, смърт — за империята, смърт — за да не сееш смърт.

Ето селото! Изхвърча поредният завой, мярка се между скалите, а после се носи срещу тебе. Виж, хора изскачат от сламените колиби... не, не хора, а врагове, които нямат качествата на нас, избраните. Ние трябва да им посочим тяхното място, те ще станат тор за плодородните земи, отредени от безсмъртните за нас... „Бий!“ — крещи стотникът и хвърля факел в една колиба. Бий, нека огънят погълне всичко, нека съскащите мечове разсичат писъците на обречените.

Моят кон, опитен боен кон, с рев навежда глава, промушва бягачия срещу мен гол човек — не, не човек! враг! — вдига го и го хвърля в канавката. Отличен кон, само десетниците имат коне с раздвоени рога, а аз вече съм десетник, сам предводителят окачи върху ризницата ми белите отличия... „Бий!“ — крещи стотникът и аз замахвам със затворени очи, мечът с пращане се врязва в нещо меко... „Бий!“ Поглеждам назад и с тъгла на околото си виждам за миг лежащото окървавено тяло, мъртва парцалена кукла...

Така беше, трудно ти е да ме слушаш, нали? Лицето ти е каменно, но очите те издават. Така беше. Всички

убиваха, аз също. Дали ми беше лесно? Вече не помня. Първият път мина някак незабелязано. Вторият... осъдени на смърт. Предпочитам да забравя. А след третия път си казах: „Виж как твоят кон убива и стани като него. Стани кон, щом никой не се интересува дали си човек. Стани кон и забравяй, че си убивал. Мисли за яслата, която те чака пълна, за младата робиня, която ще се погрижи за теб, за другите коне, които можеш да проиграеш на клечки. Стани кон“. И станах убиец. След всеки бой, след всяко учение ръката ми ставаше по-силна и точна, очите — по-зорки, яростта — по-заслепяваща.

Не ме гледай така. Не знам как е у вас, но у нас нищо не унижава болния толкова, колкото съчувствието към него. Знаем, че виждаш по-далеч от мен и по-дълбоко в мен. Навярно си прав, това е болест, наистина съм бил болен тогава. Сега не мога да кажа. Болестите в душата се осъзнават, когато вече са отминали, или... когато вече е късно. Тогава чувствах само страха от нещо неотвратимо, за което не знаех къде е, какво е, в мен ли е или извън мен... През деня в боя аз, поетът Зун Себенера, няхах равни на себе си. А нощем аз, воинът-убиец Зун Себенера, се изправях пред съда на убитите. И бях беззащитен.

Те идваха безлики и безбройни. Сядаха около мен и говореха с безцветни гласове, слети в неразбираеми съзвучия. Оплитаха ме в ужас и ме потапяха в кошмари, където от благото на моето зрение изплуваха удавените образи. Сутрин се събуждах бодър, готов на всичко, а вечер кошмарите се повтаряха и дори жрецът не можа да ми помогне. Когато опъваш тетивата на лъка безкрайно, тя се чупи. И в мен нещо се изпъваше, препъваше, приближаваше... Научих се да убивам със затворени очи. Не помогна. Не можеш да изхвърлиш спомените, да заключиш палатката пред безликите убити. Не можеш.

Онази вечер беше моят празник. Луните Зун и Себенера, чиито имена нося, се срещнаха в небето. Значи бях именик и сам императорът ме покани в своята палатка, за да изпием с него по чаша от питието на безсмъртните.

Вечерта в тези краища настъпва бързо, за минути. Но минава време, докато луните се срещнат в небето. Вървах между дърветата на превзетия оазис. Тази вечер беше различна от другите. Нямаше ги безликите сенки. Нямаше я болката от спомените, нямаше ги самите спомени, беше щастие и спокойствие, чист въздух и лек полъх, шумолене на листа и звънтяща песен на нощно гущерче. В мен се надигаше непозната вълна и аз разбрах, че нещо ще стане, когато тя достигне върха си. Но луните вече бяха високо и аз се върнах в лагера. Вървах между палатките и се заслушвах в себе си, само в себе си. Вълната се надигаше, оставаше ѝ още малко, съвсем малко, затова спрях пред шатрата на императора, очаквайки края. Часовите взеха мечовете си „за почест“, а аз все стоях, защото моята вълна вече се покриваше с пяна, оставаше ѝ още малко, съвсем малко... и изведнъж тетивата в гърдите ми се скъса със звън на пречупен меч. Въздъгнах и влязох в шатрата. Внимателно поех чашата от ръката на императора и я плиснах в лицето му. Той отстъпи назад, избърса се и студено попита:

— Защо, десетник Зун Себенера?

— Ти си нищожество — казах аз. — Стар кон със затъпени рога, който дори не смее да се доближи до младата си кобила. Със смъртта на невинните рисуваш своето величие, а те презират дори и конярите. Влизаш в чуждите столици, когато вече са превзети и поставяш там свои статуи. А кой ще издигне статуи на мъртвото в нас?

— Седни, Зун Себенера.

Продължавах да стърча. Той седна и ме погледна с прозрачните си очи.

— Толкова ли искаш да те убия?

— Може би предпочиташ обратното?

— Седни, Зун Себенера.

Мълчах прав.

— Седни! — изкрещя той. — Вежливият гост уважава молбата на стопанина.

Аз седнах.

— Добре, светозарни. Уважавам молбата ти. За какво ти е всичко това? Лош артист си, играта ти личи.

— Дали съм лош или добър артист, това теб малко те засяга. Искаш да умреш. Добре. Още утре. Или тази нощ. Ти дойде при мен навреме, Зун Себенера. Сега искаш само да умреш. След пет дни ще искаш моята смърт. След месец ще разбунтуваш войниците, ще ме хвърлиш отвисоко върху копията им и ще седнеш на моето място, както някога аз седнах на него. И какво? Ще те завърти мелницата, наречена власт. Помниш ли? Това са думи от твоите поеми, Себенера.

Мълчах.

— Исках да те спася — отново заговори той. — Държах те до себе си, не те пусках в боевете — не помогна. Тогава те направих десетник. Надявах се, че така ще убия в теб онова, което с години изкоренявах в себе си. Ти не оправда надеждите ми. Аз исках великият поет Зун Себенера да прослави моя поход. И какво стана? Великият поет се превърна във велик воин. Но велики воини аз имам предостатъчно. Къде отиде поетът?

— Поетът дойде при теб тази нощ — отговорих аз. — Поетът ме доведе тук с конвой от безлики сенки. Поетът поиска аз да умра, за да може поне той да остане.

— Това не е поетът, за когото питам! Това е злият дух, който вечно драска душата и прогонва спокойствието, гаси наслаждението и докарва кошмари в спокойния сън. Под маската на фалшиво търсене той прикрива само страха, отвратителното лице на страха за богатството, за почестите, за името и легендите около него!

— Не приписвай на съседа си твоите болести, светозарни, това няма да те излекува, е казал Колдарай. И ти няма да се освободиш от страховете си, дори да ги припишеш на мен. Ти всъщност се страхуваш от мен, светозарни. И може би най-много от онова, което ме е довело тук. Страхуваш се, че същото ще се пробуди в теб и ти ще престанеш да бъдеш светозарен. Това е страшна

сила, светозарни. Безсмъртна! Лъжеш, че си я изкоренил от душата си!

— Малко ме интересува какво мислиш.

— И тук лъжеш, светозарни. Знам, искаш да ме смутиш с безразличие. Но твърде дълго съм бил в твоята свита и знам какво значат за теб думите ми.

— Но какво искаш все пак, Себенера? Добре, моята смърт, моята власт, и после какво? Мир и любов в страната. Не си първият, не си и последен... впрочем, по-добре да си последен. Дори съседните страни да те оставят на спокойствие, ти непрекъснато ще воюваш с приятелите и придворните, с приближените, със заобикалящите. Даваш ли си сметка колко хора ще жадуват за твоя трон, твоята хазна, за императорската власт? Мирът пробужда завистта, любовта завършва с предателство. Нима е имало поне една жена, която те е следвала докрай? Нима не те напусна и Копрал, въпреки че ти я обезсмърти в поемите си? Само между животните понякога има мир и любов, Себенера, а хората стоят по-ниско от животните.

— Хората се променят.

— Стига! Това не е просто ерес, това е глупост! Безсмъртните от сините дворци някога създали за забавление шепа изроди и после забравили за тях — ето как са се появили хората! Не знаех, че си толкова наивен. Такъв бях аз преди двайсет години, а уж сме връстници! Да промениш хората? Безсмъртни ли искаш да ги направиш? Прекланям се пред теб, всемогъщи! — той се разсмя остро и леко се поклони.

— Радвам се на доброто ти настроение, светозарни — аз също се поклоних. — Нека безсмъртните ти дарят дълъг живот и бодър дух. Нека ти помогнат да забравиш...

— Какво да забравя? — той вече не се смееше.

— Тази нощ. И моите думи: „Хората се променят“. Добре те познавам, светозарни. Ти не би ги забелязал, ако ги кажеше друг. Но това го казах аз, поетът Зун Себенера, а ти не забравяш казаното от мен. Неведнъж в моите стихове си откривал онези свои лица, които криеш и от себе си.

Знам страховете ти и ти прибавям още един — страха, че хората ще се променят. Най-големият страх. Сега ти ще следиш всички около себе си, за да откриеш и най-малката промяна. Ще я виждаш навсякъде, дори и себе си ще подозираш — нали се смяташ за свършен и завършен, сега се появиха съмненията. Ще започнеш да избиваш всички заподозрени, ще посееш ужас в себе си и около себе си и в този ужас също ще чувстваш промяна. И в стремежа си да унищожиш всички в края на краищата ще стигнеш до... Сещаш ли се?

— До себе си — каза той. — Добре. Нека бъде така, Зун Себенера. Но първо...

За миг в ръката му блесна острие...

По-нататък не помня. Дойдох на себе си, когато ме хванаха часовете и измъкнаха от ръката ми ножа. Неговият нож. Не знам аз ли съм го убил, отразявайки неговия удар, или съм измъкнал ножа от раната, която той сам си е нанесъл. Не помня.

През нощта избягах, без сам да зная защо, без да си давам сметка къде всъщност отивам, без да познавам пустинята. Не ме преследваха — избягалият в пустинята е осъден. Не взех нито храна, нито вода. На третия ден започнаха виденията. Струваше ми се, че безликите сенки вървят редом с мен и ме подкрепят, пустинята ставаше море или чернота. И ако се спасих, то е..."

Тук ръкописът свършваше.

* * *

— Вече ти казах, Рел, колко ми харесва Зун Себенера. Но разбери, не е там работата. Ти сам спомена, че на вас ви се изплъзват много неща. На теб, който си два пъти по-възрастен... Какво да кажа аз, Рел? Аз, който съм тръгнал по този път едва от година...

Ваус изпъшка:

— Баюн, непрекъснато се мъча да ти обясня точно това, но не мога да намеря начин да не те обидя...

— Глупости, Рел. Говори направо.

— Добре. Виждаш ли, ти не си тръгнал по никакъв път. Ти само си излязъл от релсите на досегашния си живот и сега се мъчиш да ходиш без предопределена посока. И при това не искаш да виждаш някои неща — например че между пътищата, които можеш да избереш, има достатъчно други релси, които могат да те хванат и повече да не те пуснат.

— И какво после? Добре, вярвам ти, приемам всичко, но какво ми предлагаш ти, Рел?

— Нищо, Баюн-чи! — в гласа на Ваус се мярна злост. — Аз и в книгите си никому нищо не предлагам. Никакви готови истини. Може би само малко вглеждане в околното...

Сега беше ред на Баюн да изпъшка от досада.

— Рел, само преди час ти казах цялата история и би трябвало да си разбрал, че поне вглеждането вече ми е познато...

— Но накъде, накъде се вглеждаш, пилоте? Предимно в себе си!

— А Фаргат, Лори-Бин, Дилетиле? Толкова неща видях в тях и в другите, за които...

— Играчите, играчите на света са това, Баюн! Погледни сам отстрани — с кого си се срещал непрекъснато по целия свой прословут път на прозрение? С офицери от Фелдстратегуума, бандити, религиозни реставратори, неофициални диктатори като Фаргат, гангстерстващи учени като Лори-Бин... А тези, които ги хранят, които работят за тях?

Баюн си спомни за случайния познат от бар „Надежда“ и премълча, защото в цялата си изповед не беше споменавал нито дума за него.

— Знаеш ли нещо за тези, които строят любимите ти самолети, Баюн? В огромни неотоплявани цехове, петнадесет часа в денонощие? Затова ти говоря, че твоето вглеждане не е достатъчно! Твоята странна съдба те е завъртяла сред големите играчи, ти виждаш как те натискат лостовете и ти се струва, че в действителност от тях зависи всичко. А самите тях ги мести по игралното поле ръката на историческите същности. Затова те винаги се оказват хора на миналото, защото се вкопчват в някой пръст на тази ръка, в някоя частна същност, която за

него става Единна, става вечна и постоянна истина, валидна за всички времена. А някъде там, долу, между хилядите, пораства друга ръка, невидима и призрачна, протяга се нагоре и сваля играчите от полето. Там, между тях уж еднаквите, между които Лан иска да протегне паяжина от свързващи тръбички... Виждал ли си, наблюдавал ли си как работи зидарят, Баюн-чи?

— Случвало ми се е — тихо каза Баюн. Рел се беше изправил и с инстинктивно движение дърпаше ръкавите си над лактите.

— Представи си зида на обществото, Баюн. Стои зидарят, нито висок, нито нисък, нито умен, нито глупав, просто верен на неизбежното, като историята. Реди си той тухлите, отрупани до него — обикновени, ежедневни тухли с очукани, но прави ръбове. Попада тухлата в зида — отдолу с хоросана на битовите и семейни потребности, отгоре с хоросана на развлеченията, и готово! Следващата. Следващата. По едно време в ръцете на зидаря попада някаква тухла, сякаш съставена от две, долепени под прав ъгъл. Здрава тухла, не е за изхвърляне. Остава я настрана. След малко — друга такава. Настрана. Докато към края на седмицата — а неговите седмици са исторически епохи — се събере цяла купчина. А нашият зидар е грижовен, Баюн! И прави от тях чупка в зида, под прав ъгъл спрямо предишната посока. Защото знае — ако дълго време гради зида съвсем прав, той ще се срути. Нали знаеш, единственият начин да закрепшиш лист хартия вертикално, е като го сгънеш...

ЕПИЛОГ

Сградите наоколо прозираха в мъглата като неясни скали, където само светещите пещери на прозорците говорят за съществуването на други живи хора. Баюн уморено прекосяваше завесата от водна субстанция и си спомняше друга подобна вечер...

Такава беше мъглата във Фидеара, със същите сияйни хралупи в черното дърво на нощта. Но имаше я и топлата ръка на Наор, и бързото движение по дъното на облачния коридор с невидимо дебели стени, движение сякаш едновременно и в пространството, и във времето.

Парливите докосвания на мъглата измиваха досадата от поредния ден. Секретният отдел на Фелдстратегуума, вечните служебни сплетни и планини от доклади... „Разрешете, господин Фелдстратег!“... „Как, Баюн-чи, вече Фелдстратег? Ако и това не го полеем, не си човек!“ „У Теракол, разбира се...“ „Извинете, фелдстратег, спешно е. Търси ви господин консултант-президетът“... „Здравей, Рел, как си?“, „Добре съм, млади приятелю, а ти? Довечера си при мен, нали? И вземи дира, непременно!“... Какъв хаос, без дух да остане, житейска плетеница, а отвъд всичко това — само смътното предчувствие, нещо възможно, нещо, което не може без мен, което оправдава цялото това безкрайно търпение, цялото това лицемерие, от което се чувствам свободен само в редките вечери с компанията на Рел, с хората, които също стигат до това предчувствие, но не могат да прекратят отвъд — дори тези от тях, които пишат за космоса и бъдещето. А на мен нищо не ми стига. Да, при тях мога да изпея всяка своя новородена песен и знам, че тя ще бъде записана върху новото чудо на техниката — апарата за магнитен звукозапис, и после ще разнасят лентата по други компании и ще ми разказват как там с блестящи очи са слушали песните ми и как... А на мен все ми е малко, без дух да остана!

И все пак не мога, мислеше с тъга Баюн, не мога просто да плюя на всичко и да замина, да се махна от Нангар, даже когато ми

предлагат поста на военно аташе в Деара... Да, Наор, обичам те и си ми нужна, но как бих могъл да живея във вашата невероятна страна? Като шофьор на съпругата си? Аз тук продължавам непоносимата тройна игра с Фартат, Презитега и Комран и вечер преоблечен, за да не плаша хората от работническите квартали, отивам на техните събрания, като че ли бунтарските им речи могат да ми покажат пътя към Сияйните градове на Сироган. Въпреки че никога не съм вярвал в сияйни градове, а и никой от работническите вождове не вярва, там важни са безкрайният работен ден, жалките заплати и хищните работодатели... И все пак, когато беше последната голяма стачка и успех да окажа натиск върху някои във Фелдстратегуума, когато в резултат на това може би най-после се решиха да приемат първия закон за ограничаване на работния ден — тогава като че ли за миг видях светлата линия на хоризонта отблизо и отвъд се усещаха контурите на едни други градове...

А Фартат така и не разбра нищо. Великият Фартат, който всява ужас в душицата на своя надут и глупав Презитег, като сам се страхува до смърт от своите фелдстратези, който ме държи в позлатената клетка на специален агент и доносител. И това е отвратително, но още по-отвратително е, че всъщност ми е напълно безразлично какво ще донасям за своите колеги, защото те по нищо не отстъпват на своя неофициален диктатор... Всекидневни клюки, безшумни боричкания около временно изпразнен стол, тройни гуши и увиснали кореми, гримирани маски на аристократични съпруги и с всички бъди любезен! „Ах, Баюн, толкова млад, а вече Фелдстратег!“ „Младостта не е порок, госпожо!“ Бледи безизразни лица на пътниците в сутрешния автобус, сиви еднообразни къщи, жителите на които са готови да понасят всичко, за да го имат...

А не, без дух да остана! Какво съм се разкиснал. Войната свърши и това само по себе си облекчи толкова много неща... никой вече не чака с напрежение въздушна тревога, вече половин година откак не съществува Концентърът, а новото правителство на Кондаф — доколкото знам, там няма много кондафари. Навеки замлъкна Дилетиле — тихият певец на Единната същност. Ампай стана база на Нангарския военен флот. И най-важното — онези ужасни бомби така и не бяха използвани. Как стана така, че в решаващия момент и седемте се оказаха неизправни, наложило се да ги демонтират. Говори се, че

подобно оръжие изобщо не може да се употребява, защото заплашвало цялата планета. Дано да е така, велика съдба...

Но сега, след войната, Нангар е спокоен, бурно се разрасна промишлеността, все по-стремително става течението на прогреса. А колкото по-бързо е течението, толкова повече водовъртежи... и толкова по-близо е водопадът...

Нещо в мъгливата сянка на поредния фенер не беше наред. Баюн забави крачка, като се взираше в групата хора. Напоследък във Вечинт бяха зачестили нощните обири, но тези четирима приличаха повече на работници. Това го поуспокои, но все пак, докато минаваше край тях, напрегна цялото си тяло.

И ненапрасно. Най-близкият препречи пътя му и замахна. Баюн сграбчи ръката му, изви я и прехвърли нападателя си през рамо. Дори усети досада от лесната победа, но в този миг жесток удар в диафрагмата спря дъха му и тротоарът неочаквано се оказа пред очите. Мъглата стана кървава, имаше огромна болка, обезсмисляща и тъпа. Когато се опита да стане, получи ритник в гърдите и отново го сринаха на тротоара. Отново, с безумната упоритост на пьян, започна да се надига. Всеки момент очакваше нов удар. Но пронизителна контролицейска свирка проряза мъглата, а след нея — бърз тропот на обувки.

— Лошо ли ви удариха, господин фелдстратег? — чу Баюн загрижен глас.

Докато се изправяше с помощта на непознатия, Баюн успя да види, че той не е контролицер, а цивилно облечен млад мъж.

— Добре, че нося тая свирка със себе си — говореше мъжът. — Както ви бяха започнали... да повикам ли таксовоз?

— Няма нужда — изфъфли през разбити устни Баюн. — Живея половин квартал по-нататък.

— Може би все пак... до болницата... или в Контролицията? — неуверено предложи непознатият, явно не му се ставаше свидетел.

— Глупости, няма нужда. Ще ви помоля само да ме изпратите до вкъщи.

Чувстваше се страшно глупаво. Носът и горната устна нетърпимо боляха, още не можеше да си поеме дъх. Бяха го били кой знае защо, навярно заради мундира. Не можеше дори да мрази нападателите си...

Непознатият се сети, че на ъгъла има фонтанче с топла вода. Баюн се изми и опипвайки лицето си, разбра, че освен натъртения нос и подутата горна устна нищо особено не се е случило, само дето му се виеше свят. Тук, на светло, видя лицето на спасителя си и някъде в паметта му се мярна спомен — беше виждал това лице, отдавна в някаква напрегната обстановка... но кога, къде?

Мъжът взе Баюн под лакът и двамата тръгнаха надолу по улицата. Отстрани навярно изглеждаха като пийнали приятели, потрезвият от които изпраща събутилника си. Той ругаеше нападателите, съчувствено питаше: как сте, как сте, Баюн отговаряше: няма страшно, ще се оправя, и все напрягаше паметта си. Но едва пред вратата на къщата, под ярката светлина на входа си спомни: „Няма, Комран. Успокой се. Няма да отида. Все пак — нещо е свършено и нещо се върши. Каквото и да е, изглежда по-добро няма“. Кабинетът с огромно бюро. Бронзовата запалка с формата на Презитега в ръката на Комран. И поглед, страшно печален в едни младежки очи...

Дозиюш!

Докато благодареше, фъфлейки с разбити устни, Баюн панически съобразяваше какво да прави, за да не остане последна тази случайна среща. В главата му се въртяха десетките информации от бюлетините в секретния отдел, където с недоумение и известна тревога се коментираше отцепването на фракцията на Дозиюш от Огнището, нейния неочакван и далновиден отказ от терористична дейност, основаването на полулегалната партия на „сирогангите“, която ненадейно извоюва популярност в заводите и работническите квартали.

Не можеше направо да му каже, че го е познал — лесно можеше да си представи реакцията на Дозиюш, който сигурно беше в нелегалност. Ограничи се само с настоятелна и приятелска покана за гостуване, дори му даде визитната си картичка — един конспиратор не би останал равнодушен към възможността за домашно приятелство с фелдстратег.

А може би... чакай... може би и нападението, и спасението не са били случайни?

„Без дух да остане! Изглежда винаги най-малко ще ми вярват тези, в които аз вярвам...“

Разделиха се, като Баюн се постара в последното потупване по раменете да вложи цялото си желание за по-нататъшно приятелство. Докато се качваше към квартирата, болката в разбитата устна пламна с нова сила и това върна мислите му към собствените телесни проблеми. „Човече, помисли за брещното си тяло, макар и доста тъжно, то трябва да е цяло“ — изплува отнякъде в главата му стихчето.

Още щом влезе в тъмната стая, той смъкна мокрия шинел и протегна ръка към шкафа. Пътъом докосна ключа за осветлението, примигна от светлината и бавно изпусна дрехата на пода.

В средата на стаята стоеше Демона.

Изпълнил пространството почти до тавана, той се усмихваше и чудовищната му реалност сграбчи Баюн за гърлото, сдави хаоса от напирасци думи и само „без дух да остане, без дух да остане“ кънтеше в черепа му.

Първото, което проби празнотата, бе усмивката на Демона. Тя се зараждаше някъде в дълбочините на невъзможно жълтата брада, играеше в отблясъците на сините като детска коса очи и го потапяше в безбрежна, оглушителна топлина, толкова много човешка топлина на едно място никога не беше виждал. От паметта на миналото се надигаше мътна вълна, в която се мятаха късове от бетона на Нангарското летище, преплува тялото на Йохат и невъзможно отворената врата на секретния сейф, Комран, печалната маска на Дилетиле... Вълната идваше все по-близо, издигаше от дълбините си митичния образ на Зун Себенера, заливаше приемната на Едносъщния храм, Лан Фартат изячно разперваше ръце върху разкривената чувствена физиономия на Лори-Бин. Но вълната се срещна с бента на днешния Баюн, искащия Баюн, знаещия и можещия Баюн. Мътната вода не можа да прехвърли стената, само отделни пръски прелетяха отвъд прага на очите и пилотът усети как те се стичат по лицето му.

Той продължи да стои неподвижен, втренчен в усмивката на Демона, и можа само да прекара през сухото си гърло:

— Значи все пак съществуваш?

Гостът извинително сви рамене, в смисъл че да, налага ми се. Това изглеждаше непоносимо смешно и Баюн се смя дълго, като все повече се освобождаваше от натрупаното. Чувстваше се като при неочаквана среща с приятел, който много му е липсвал.

— Преди всичко ела в кухнята.

Демонът произнесе тези първи свои думи със същия силен, богат глас, но не в потискаща тишина, както тогава в канцеларията на Халбун, а уютно примесен с домашни звуци. После заговорнически го повика с пръст и го заведе до прозореца пред голямата саксия с широколистен шеригон, чиито светлозелени листа сияеха на фона на нощната мъгла зад стъклото.

— Откъсни едно листо — каза Демона. Баюн се подчини, без да пита защо. Глупаво беше да задава такъв въпрос, след като истински важните не бяха зададени. — Смачкай го в една чаша с десетина капки тоно и намажи с това устната си.

Баюн извърши тези действия с весело любопитство. Демона загрижено го следеше и остана доволен.

— Не обичам да разговарям с контузени хора, а тази рецепта е била известна още по времето на Зун Себенера...

Рецептата наистина действаше. Болката почти веднага заглъхна.

— Долу ме биха — каза Баюн. — Навярно заради униформата.

— Да, с тази твоя униформа все по-често ще искат да те бият. — В гласа на госта имаше само съчувствие.

Баюн стоеше на крачка пред него и го гледаше отдолу нагоре. Не му се говореше, въпросите се бяха изпокрили някъде и в гърдите му беше невероятно тихо, сякаш сърцето бе спряло да бие. Не се сдържа и протегна ръка към госта. Пръстите му свободно прекосиха тялото на Демона, без да усетят нищо.

— Тогава, в самолета, беше доста по-плътен! Ти наистина ли си демон?

Демона отговори със странната си, малко тъжна полуусмивка и отиде до масата. Направи още една крачка и свободно проникна в нея. Извърна се, прорязан до кръста от плоскостта, и ненадейно почука с пръсти по нея. Звукът рязко отекна в кухнята.

— Нека отидем в гостната — и с една бърза странична крачка изчезна в стената. Баюн го последва — през вратата, разбира се. Не беше в състояние да изпита страх или учудване.

— Питаш дали съм демон? — посрещна го гостът с въпрос. — Това щеше да попита древният пустинен воин, ако ти кацнеш до него със самолета си.

— Искаш да кажеш, че си дошъл от моето бъдеще?

— По-скоро от вашето възможно бъдеще... Нали от астрономията знаеш, че в космоса има множество по-стари от вашата планети. Та на някои от тях доста отдавна живеят човеци. — С едновременно ироничен и извиняващ се глас каза Демона.

— Добре, аз съм учил астрономия в пилотската школа и макар там да не е ставало дума за чуждопланетни жители, мога да си го представя. Но как, без дух да остане... можеш да си безплътен... и плътен едновременно? Какво си — кино, далековизия, сън?

— Нещо подобно и на трите, Баюн-чи.

— Но какво пречи да дойдеш тук, истински, от плът и кръв?

— Много ли те смущава това?

— Не... тоест да, впрочем няма значение... Прощавай, може ли да седна?

Жълтокосият мъж объркано го погледна, сякаш не разбираше как един човек може да иска от друг разрешение да седне. После се засмя. Без да забележи усмивката му, без да вижда каквото и да било освен обърканите си мисли, Баюн се отпусна в креслото.

— Ще се опитам да ти отговоря — бавно каза Демона. — Във Вселената има безкрайно много планети, но на крайно малко от тях — разумни същества. А вашият свят е разположен в едно такова странично разклонение на звездния архипелаг, че едва ли бихме могли да узнаем за вас, ако не бяхме се запознали с ваши много по-развити съседи. Те, без да се месят наблюдавали вашето развитие и...

— Извикаха вас да се намесите — иронично продължи пилотът.

Гостът мрачно го погледна.

— Вашето ново оръжие промени нещата — отчетливо произнесе той.

— Какво толкова, оръжие като оръжие — повече предизвикателно, отколкото с убеденост, каза Баюн.

— Вашите учени, увлечени в практическата реализация на атомните бомби, са пропуснали да си изяснят някои дребни неща, които със сигурност щяха да ви струват живота. Във вашите океани има висока концентрация на компоненти, от които най-малкият взрив на разпадащи се атоми би предизвикал верижна реакция на всички водни площи. Представяш ли си какво би останало от вашата планетка?

Баюн се опита да си представи, но в замяна пред паметта му изплуваха юмруците на изгорели кетрали върху овъглените клони. Планета като изгорял юмрук, вкопчен в изгорелия клон на живота.

— Разбираш ли — меко продължи Демона. — Нашата намеса е все едно да видиш как зад гърба на някой разсеян човек с голяма скорост се доближава автомобил и единственото, което можеш да направиш, е да го блъснеш в канавката. Наистина това може да е болезнено, но му дава шанс да избира пътищата си по-нататък. А така щяхте да изчезнете като вид, без дори да разберете защо. Може би ще попиташ защо вашите съседни не са го направили? Отговорът е прост — не са се чувствали уверени във възможностите си, защото са коренно различни от вас — и като вид, и като историческо развитие. От познатите им космически цивилизации нашата Земя е съвсем аналогична на вашата култура. За съжаление дели ни огромно пространство.

Баюн усети как левият му крак се схваща, но не искаше да мърда.

— Извинявай, но непрекъснато ми говориш за общества и култури, а тогава, в Нангаруза, или дух знае къде, аз се срещнах с теб, бих се с твоя „Тарган“, ти ми съобщи, че от днес нататък в главата си ще имам Предписание, ти обърна живота ми. Кой си?

Жълтокосият го изгледа замислено.

— Кой съм аз ли? Зависи къде. Там, на моята Земя, съм просто писател и метаисторик на средна възраст, който месеци наред поглъща и овладява като своя културата и езика на някоя планета като твоята, докато се усети готов, и живата му мисъл и образ с цената на неимоверни енергии пробие пространството и проникне в съня на един спящ пилот, наречен Баюн Глордах. Той да изсънува невъзможния си въздушен бой и да понесе нататък Предписанието и кръста си...

— Кръста? — не разбра Баюн.

— В нашата митология има една такава история с кръст...

— Добре, а после, в чакалнята на Едносъщния храм?

— Тогава бях само изображение, предназначено за бодърстващия ти мозък, както сега. Не ми трябваше да ти внушавам нещо, интересуваше ме докъде си стигнал в мисленето.

Баюн разбра. Спомни си очаквателния напрегнат поглед на Демона тогава в чакалнята. Спомни си мислите на предишния Баюн-

пилота и разбра колко много се е променил. Че от предишната му омраза към Демона не е останало много. Трябваше веднага, в същата секунда да каже нещо, да сгъсти в една фраза всичко, което е постигнал и изстрадал. Вместо това с чужд глас запита:

— Кажи ми... — не можа да нарече Демона никак и продължи — какво всъщност трябваше да направя под ръководството на Предписанието, направих ли го и ако не съм, тогава кой?

— Трябваше да се подхвърлят някои сведения за опасностите на военните учени и да се обезвредят бомбите, които вашият Презитег от страх и глупост смяташе да хвърли в Кондафския залив.

— Затова ли отварях сейфа на фелдстратега Гарлик?

— Предписанието представлява присадена към съзнанието ти група от цели, както и неизвестна за вашата наука способност за обработка на сведенията, идващи от околния свят. В определени от Предписанието моменти ти изцяло действаше в името на тези цели и никакви норми за приличие и порядъчност не можеха да те спрат. Зная, че искаш да ме попиташ за Йохат... не, не знаех как ще действаш, просто поведението ти трябваше да бъде максимално близко до най-краткия път към целта.

— В такъв случай не разбирам кой е извършил всички тези героични действия — доколкото си спомням, нито учени, нито бомби не съм обезвреждал...

Демона го гледаше все с оная объркваща, пълна със симпатия усмивка.

— Нужната работа я свърши Халбун Криш.

— Чувала Халбун?!? — за пръв път тази вечер Баюн изпита истинско изумление.

— Да — потвърди с весел тон гостът. — Знаеш, че и при вашите разузнавачи за особено важни задачи се изпращат по двама, които нищо не знаят един за друг. Вие също бяхте двама.

— И аз...

— Да, ти се оказа неудачният вариант. Вие двамата бяхте подбрани с противоположен тип психика. Колкото ти беше порядъчен и наивен, толкова Халбун — хитър и безпринципен. Не можеше да се знае кой в конкретните условия ще се окаже по-подходящ. Халбун не си губеше времето да страда по загубената свобода на волята, защото никога не я беше имал. Неговата безгръбначност и липса на съпротива

бързо го приближиха до успеха. А твоето Предписание получаваше от Халбуновото сигнали, че задачата се изпълнява успешно и постепенно се изтриваше от мозъка ти. Така че когато Лори-Бин ти предложи спасителната си теория, ти вече нямаше нужда от нея.

„Колко много — уморено си помисли Баюн — ми се събра тази вечер. Довчера ми се струваше, че нищо по-сложно не може да има от търсенето на пътя. А сега и да го намеря, няма да съм сигурен дали съм го направил сам, или са ме извели за ръката“.

— Бих предпочел да не зная това.

Очите на жълтокосия твърдо блеснаха.

— Не мислиш така!

— И това ли знаеш?! — крясна Баюн. — Всичко знаеш, или сега си решил да ми присадиш ново Предписание? Присаждан, Баюн-чи носи, Баюн Глордах има език, голям като на фил, и може да оближе не едни ботуши за чужди цели. Казвай новата задача, този път ще бъде удобен като Халбун... Впрочем, защо си дошъл при мен, след като отдавна е доказана непригодността ми?

Гостът продължаваше да го гледа с острия си поглед, само че като че ли беше по-уморен.

— Накрещя ли се?

Баюн седна и сърдито заби поглед в пода.

— Искаш ли да станеш отново такъв, какъвто бе, преди да се срещнем?

Този въпрос изби почвата под краката на гнева му. Още преди да се замисли и огледа назад, долови дивото желание да не става. Не заради кариерата или заплатата. Осъзна до каква степен е свикнал да мисли и да разбира. Колко му бе скъпа идеята, че светът може да бъде направен по-смислен. Ако загубеше това, губеше всичко.

Вдигна поглед и срещна очите на Демона. Това не беше демон, а приятел, непознат доброжелателен странник, който му предлагаше не изход от лабиринта, а свещ, за да търси изхода.

Мълчаха дълго, загледи един в друг и всеки мислеше за нещо свое. И това беше прекрасно — никога досега Баюн не беше изпитвал такова съгласие с друг човек, ако не се смятат Наор и Рел Ваус.

— Времето ми свърши — прекъсна тишината гостът. — Скоро ще престана да идвам тук.

В Баюн се надигна цяла вълна от думи, сблъска се в гърлото му и предизвика върху лицето му няколко мълчаливи гримаси. Изведнъж разбра, че този странен човек ще изчезне завинаги и никакви въпроси няма да стигат до него. Не го беше попитал нищо за неговия народ, затова как смятат да се отнасят към Нангар в бъдеще...

— Знам — предугади въпроса му гостът. — Знам какво искаш да ме питаш. Няма! Духове-пазители няма да имате. Дори ако съзнателно се заемете с унищожението си. В края на краищата пътникът, който знае, че към него се е засилила кола, има възможност да избере какво да прави, нали? Баюн-чи, всичко, което се случува с теб и в теб, си е твое. Предписанието само ти помогна да го намериш. Халбун беше удобен за задачата, но той си остана Халбун. А ти ставаш важен отсега нататък. И за себе си, и за своя свят... Защото тази мисъл, че светът може да бъде направен по-смислен, ще завладява все повече умове. Трябва да се търси излазът към пътя, единствено възможния за вас път, който ние не можем да измислим. Който вие единствено можете да откриете. Да го изясните като наука и изстрадате като изкуство. Тогава, Баюн-чи, много по-често ще можеш да засищаш глада на въпросите, които те ядат, защото сам ще добиваш храната за тях. А сега прощавай! — и Демона направи крачка назад.

— Почакай! — извика младият мъж, преди да е решил какво ще каже. — Тогава с Йохат... и сейфа... способностите ми бяха от Предписанието, нали?

— Да. И вече ги няма.

— А по-късно... стиховете...

— Баюн-чи — разсмя се Демона. — Нима мислиш, че при Зун Себенера е дошъл някой да го прави поет?

Смехът заглъхна само миг след собственика си и Баюн вече беше сам. Разбитата устна, макар и слабо, го болеше, упорито му се виеше свят. Широко отвори прозореца и пусна парливата мъгла вътре. Някъде долу, в невидимата шахта на улицата, провлачи крака пияница. „Не се гор-р-дейте — неочаквано сочно пропя той. — Др-р-ругите трябва да се сраму-у-ват.“ Баюн се взря напред, сякаш можеше през ватената стена да види сънно проснатата столица, огромния пулсиращ Нангар, притихналия Кондаф, напрегнатата Деара.

„Не се гор-р-дейте, другите трябва да се сраму-у-ват!“ — твърдяха отдолу.

Баюн вдигна глава — звездите също не се виждаха, но бяха там.

1981–1989 г. София

ДИМИТЪР ЛЕНГЕЧЕВ

НЕЩО КАТО БОЛКА, НЕЩО КАТО ВИК, ИЗОБЩО НЕ НЯКАКВО СИ ПРЕДПИСАНИЕ...

Нещо като болка стяга душата ти, защото постепенно те впряга усещането, че някъде някога и теб са те водили из лабиринтите Велик Нангар и Кондаф, че си живял сред нищожното величие на Едносъщните, че и ти самият си завършил Едносъщното училище, където Едносъщния тих певец Дилетиле е пял хвалебствени химни, а по-късно, в зряла възраст, Демона те хваща не само за гърлото — улавя те с неземната си хватка за всички сетива.

Нещо като вик се изтръгва от душата ти, защото навлизайки в митологичните територии Кондаф, Велик Нангар и Деара, не можеш да останеш безразличен към обезличаването на индивида, да се откъснеш от чувството, че летец-тактик Баюн Глордах е бил някога твой двойник или по-точно — в неговата саморазкъсваща се от противоречия личност виждаш своето собствено отражение.

Изобщо някакво си Предписание те води по булевард „Прелом“ на Велик Нангар, водило те е даже от пеленаческа възраст и подобно на Контролицията е следило не само лицето ти, но е моделирало и душата, направлявало крачката ти — да е по-бодра и по-бодра, особено когато се усещаш как дефилираш край Фелдстратегиума, който от своя страна „носи белег“ не само „на архитектурна патология“. Тогава... без дух да остане, военният в теб, който владее съзнанието ти, който е изграден от обществото и вярно му служи, счита всеки страх пред смъртта за срамен, мъжествено стиска зъби и си мисли: „Щом мръсните кондафари заслужават, и това ще им е малко!“. Но другият Баюн, животното Баюн, организъмът Баюн вижда нещо съвсем друго. По телата на изгорелите кетрали той чете знаците на пълно биологично разрушение, различно от всички познати досега, нещо

шокиращо ново. Той, скритият в безбрежните води на несъзнанието Баюн, сравнява себе си с тези трупове, вижда себе си в тези трупове! Разтърсен от див ужас пред смъртта, той се мъчи да сподели състоянието си с главния Баюн, който управлява действията и командва тялото. Но несъзнанието няма право на глас. То може да говори единствено чрез предчувствия, смътни усещания, намеци, настроения... И тогава несъзнанието пуска в ход най-силното последно средство, което се нарича Феноменен враг. Твоят Демон.

И накрая нещо за самия автор: това е първата книга на Атанас П. Славов, преминал не толкова отдавна четиридесетте, книга, писана седем-осем години, чакала няколко за издаване, но читателят едва ли го интересува неговото „ходене по мъките“, тъкмо затова е голяма радостта от успеха — в ръцете ни е един зрял роман с оригинален сюжет (Славов го интересуват преди всичко моделите на обществото!) и автентична атмосфера, със замисъл, достойно защитен по всички канони на добрата белетристика. Освен всичко друго впечатляват и се открояват сполучливите имена на държави, хора и административни служби, отличаващи романа от досегашните завоювани периметри на българската фантастика, подсмърчаща виновно в сянката на българския литературен Пегас.

За мен „Психопрограмираният“ достойно преминава затлечения Рубикон на посредственото писарушкане, въпреки някои незначителни моментни внушения относно „ръководната роля на пролетариата“, но това може би е контрапункт, недостатъчно и аморфно очертаващ се във възприятията ми.

И все пак... без дух да остана! — както казва летец-тактик Баюн Глордах, да пожелаем на романа добра среща с читателя, пред неговия безпристрастен съд.

И тази присъда трябва да се приеме без болка, без вик... защото в никакъв случай няма да бъде подчинена на някакво си конюнктурно Предписание.

Димитър Ленгечев

Източник: <http://www.fantastika-bg.com> (през <http://sfbg.us>)

Издание:

ПСИХОПРОГРАМИРАНИЯТ. 1992. Изд. Орфия, София. Биб. Фантастика No.12. Фантастичен роман. Формат: 16 см. Офс. изд. Тираж: 10 000 бр. Страници: 204. Цена: 10.00 лв.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.